

STRATEGAETH BUDDSODDI ADDYSG CAERDYDD 2024 - 2033 DOGFEN YMGYNGHORI 2026

DARPARIAETH ARBENIGOL AR GYFER DYSGWYR CYNRADD
AC UWCHRADD AG ANGHENION AWTISTIAETH/CYFATHREBU
CYMDEITHASOL

9 CHWEFROR - 26 MAWRTH 2026

Gellir darparu'r ddogfen hon mewn Braille.
Mae fersiwn gryno o'r ddogfen hon ar gael yn
www.caerdydd.gov.uk/cynigionysgolionADY

Gellir darparu gwybodaeth mewn ieithoedd cymunedol eraill hefyd os oes angen
Cysylltwch â ni ar **029 2087 2720** i drefnu hyn

**STRONGER
FAIRER
GREENER**

Tabl Cynnwys

Cyflwyniad

- Beth yw pwrpas y llyfryn hwn?
- Beth rydyn ni'n cynnig ei wneud?

Ymgynghoriad

- Gyda phwy yr ydym yn ymgynghori?
- Barn plant a phobl ifanc ar y newidiadau arfaethedig
- Sut mae cael rhagor o wybodaeth a rhannu eich barn gyda ni?
- Mae eich barn yn bwysig i ni

Eglurhad o dermau yn y ddogfen hon

Pam rydyn ni'n cynnig y newidiadau hyn?

Yr Ymagwedd o ran Cefnogi Anghenion Dysgu Ychwanegol yng Nghaerdydd

Canolfannau Adnoddau Arbenigol

Digonolrwydd yn y Sector Arbennig

Darpariaeth i Ddysgwyr ag Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol

- Darpariaeth bresennol
- Dosbarthiad daearyddol y Ddarpariaeth Arbenigol

Galw am leoedd

- Galw am leoedd
- Cynyddu'r ddarpariaeth i ddysgwyr ag Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol

YSGOL GYNRADD HYWEL DDA

Cynnig i sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol yn

Ysgol Gynradd Hywel Dda

- Nifer y lleoedd yn yr ysgol
- Y galw am leoedd prif ffrwd yn yr ysgol
- Cyflwr ac addasrwydd adeiladau ysgol
- Adeilad y Ganolfan Adnoddau Arbenigol

Ansawdd a Safonau

- Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?
- Profiadau Dysgu ac Addysgu
- Gofal, cymorth ac arweiniad
- Arwain a rheoli

Materion Adnoddau Dynol

Dweud Eich Dweud

YSGOL GYNRADD RADNOR

Cynnig i sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Angghenion Cyfathrebu Cymdeithasol yn Ysgol Gynradd Radnor

- Nifer y lleoedd yn yr ysgol
- Y galw am leoedd prif ffrwd yn yr ysgol
- Cyflwr ac addasrwydd adeiladau ysgol
- Adeilad y Ganolfan Adnoddau Arbenigol

Ansawdd a Safonau

- Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?
- Profiadau Dysgu ac Addysgu
- Gofal, cymorth ac arweiniad
- Arwain a rheoli

Materion Adnoddau Dynol

Dweud Eich Dweud

YSGOL GLAN MORFA

Cynnig i sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Angghenion Cyfathrebu Cymdeithasol yn Ysgol Glan Morfa

- Nifer y lleoedd yn yr ysgol
- Y galw am leoedd prif ffrwd yn yr ysgol
- Cyflwr ac addasrwydd adeiladau ysgol
- Adeilad y Ganolfan Adnoddau Arbenigol

Ansawdd a Safonau

- Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?
- Profiadau Dysgu ac Addysgu
- Gofal, cymorth ac arweiniad
- Arwain a rheoli

Materion Adnoddau Dynol

Dweud Eich Dweud

YSGOL UWCHRADD FITZALAN

Cynnig i sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Angghenion Cyfathrebu Cymdeithasol yn Ysgol Uwchradd Fitzalan

- Nifer y lleoedd yn yr ysgol
- Y galw am leoedd prif ffrwd yn yr ysgol
- Cyflwr ac addasrwydd adeiladau ysgol
- Adeilad y Ganolfan Adnoddau Arbenigol

Ansawdd a Safonau

- Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?
- Profiadau Dysgu ac Addysgu
- Gofal, cymorth ac arweiniad
- Arwain a rheoli

Materion Adnoddau Dynol

Dweud Eich Dweud

YSGOL GYFUN GYMRAEG BRO EDERN

Cynnig i sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol yn Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern

- Nifer y lleoedd yn yr ysgol
- Y galw am leoedd prif ffrwd yn yr ysgol
- Cyflwr ac addasrwydd adeiladau ysgol
- Adeilad y Ganolfan Adnoddau Arbenigol

Ansawdd a Safonau

- Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?
- Profiadau Dysgu ac Addysgu
- Gofal, cymorth ac arweiniad
- Arwain a rheoli

Materion Adnoddau Dynol

Dweud Eich Dweud

GWYBODAETH SY'N BERTHNASOL I BOB CYNNIG

Manteision y newidiadau arfaethedig

Anfanteision posibl y newidiadau arfaethedig

Risgiau

Dewisiadau amgen

Cymorth ychwanegol i ddisgyblion

- Beth fyddai'r effaith ar y gefnogaeth i ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol?
- Sut yr effeithir ar y gefnogaeth sydd i ddisgyblion â Saesneg fel Iaith Ychwanegol?
- Beth fyddai'r effaith ar ddisgyblion y gwyddys eu bod yn gymwys i gael Prydau Ysgol am Ddim?
- Beth fyddai'r effaith ar ddisgyblion Ethnig Lleiafrifol?

Sut byddai'r newidiadau'n effeithio ar ysgolion eraill?

Trefniadau derbyn

Trefniadau Teithio Dysgwyr a Thraffig a Thrafnidiaeth

Materion Ariannol

Darpariaeth Iechyd

Datblygu'r gweithlu addysg

Trefniadau Llywodraethu

Effaith y cynigion ar y Gymraeg

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Cydraddoldeb

Effaith ar y Gymuned

Tarfu Posibl i Ddisgyblion

Beth sy'n digwydd nesaf?

- Dyddiadau Allweddol
- Cyfnod ymgynghori
- Hysbysiad Statudol
- Penderfynu ar y cynigion
- Hysbysiad o'r Penderfyniad

ATODIAD 1

Beth yw pwrpas y llyfryn hwn?

Mae'r llyfryn hwn ar gyfer rhieni/gofalwyr, staff ysgolion, llywodraethwyr ysgolion ac unrhyw un sydd â diddordeb mewn addysg yng Nghaerdydd.

Bydd o ddiddordeb arbennig i rieni/gofalwyr plant a phobl ifanc sy'n mynychu neu'n disgwyl mynychu canolfannau adnoddau arbenigol (CAAau) a'r rhai sydd wedi neu sydd ar hyn o bryd yn gweithio gyda phlant a phobl ifanc ag Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol.

Efallai bod gan blant a phobl ifanc sydd ag Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol amrywiaeth o broblemau a chyfuniad o anghenion haenog. Gallai'r rhain gynnwys anghenion sy'n ymwneud â rhyngweithiadau cymdeithasol neu eu hamgylchedd gyda'r prif rwystr yn gyfathrebu a rhyngweithio.

Mae'r Cyngor am wneud newidiadau i'r ddarpariaeth ar gyfer dysgwyr cynradd ac uwchradd sydd ag Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol.

Mae'r llyfryn hwn yn nodi ystod o gynigion i gynyddu nifer y lleoedd Canolfan Adnoddau Arbenigol i ddysgwyr cynradd ac uwchradd sydd ag Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol a'r rhesymau dros y newidiadau arfaethedig hyn.

Beth rydyn ni'n cynnig ei wneud?

Er mwyn ateb y galw am leoedd arbenigol i ddysgwyr ag Awtistiaeth/ Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol, cynigir:

- Sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol cyfrwng Saesneg newydd ag 20 lle yn Ysgol Gynradd Hywel Dda o fis Ionawr 2027 yn yr adeiladau presennol. Byddai'r ganolfan yn darparu 10 lle yn 2026/27 gyda chwmpas i ymestyn i 20 lle yn 2028/2029.
- Sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol cyfrwng Saesneg newydd â 30 lle yn Ysgol Gynradd Radnor o fis Ionawr 2027 yn yr adeiladau presennol. Byddai'r ganolfan yn darparu 10 lle yn 2026/27 gyda chwmpas i ymestyn i 20 lle yn 2027/28 a 30 lle yn 2028/29.
- Sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol cyfrwng Cymraeg newydd â 10 lle yn Ysgol Glan Morfa o fis Ionawr 2027 yn yr adeiladau presennol.
- Sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol cyfrwng Saesneg newydd â 42 lle yn Ysgol Uwchradd Fitzalan o fis Ionawr 2027 yn yr adeiladau presennol.
- Sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol cyfrwng Cymraeg newydd â 10 lle yn Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern o fis Medi 2027 yn yr adeiladau presennol.

Gellir dod o hyd i wybodaeth benodol ar gyfer pob cynnig ar dudalennau 20 - 49.

Mae'r Cyngor hefyd yn ymgynghori ar gynigion ar wahân i gynyddu'r ddarpariaeth ar gyfer dysgwyr sydd ag:

- Anghenion Dysgu Cymhleth
- Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol

Gallwch ddod o hyd i fanylion y cynigion hyn yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)

Ymgynghoriad

Gyda phwy yr ydym yn ymgynghori?

Rhaid i'r broses ymgynghori ddilyn canllawiau Llywodraeth Cymru sydd wedi eu nodi yng Nghod Trefniadaeth Ysgolion 2018.

Fel rhan o hyn, rydym yn gofyn i bobl am eu barn ynghylch y newidiadau rydym yn eu cynnig. Mae sawl modd y gall pobl gynnig eu barn i ni.

Mae Tabl 1 isod yn nodi â phwy y mae'r Cyngor yn ymgynghori.

Tabl 1: Grwpiau y mae'r Cyngor yn ymgynghori â nhw	
Plant a phobl ifanc	Gweinidogion Cymru
Rhieni/gofalwyr	Comisiynydd Heddlu a Throseddu
Staff yr ysgol	Gwasanaeth Gwella Ysgolion Caerdydd
Cyrff Llywodraethu Ysgolion	Comisiynydd y Gymraeg
Preswylwyr lleol	Rhieni dros Addysg Gymraeg (RhAG)
Cynghorau Cymuned	Undebau Llafur
Aelodau Lleol/Aelodau Etholaeth a Rhanbarthol y Senedd (AoS)/Aelodau Seneddol (ASau)	Darparwyr gofal plant
Cyfarwyddwyr Addysg Esgobaethol	Mudiad Meithrin
Awdurdodau Cymdogol	Cymdeithas Darparwyr Cyn Ysgol Cymru
Pob Ysgol yng Nghaerdydd	Clybiau Plant Cymru
Estyn	Cymdeithas Genedlaethol Meithrinfeydd Dydd
Partneriaeth Cymunedau yn Gyntaf	Welsh Education Forum
Bwrdd Iechyd Caerdydd a'r Fro	Sefydliadau Sector Gwirfoddol
Busnesau/sefydliadau lleol	Comisiynydd Traffig Cymru
Darparwyr Anghenion Dysgu Ychwanegol y Tu Allan i'r Sir / Nas Cynhelir	

Barn plant a phobl ifanc ar y newidiadau arfaethedig

Mae Caerdydd wedi ymrwymo i fod yn ddinas sy'n dda i blant lle gall plant lywio penderfyniadau a wneir sy'n effeithio ar eu bywydau a'r gwasanaethau y maent yn eu defnyddio.

Bydd y Cyngor yn ymgynghori â disgyblion yn yr ysgolion sy'n rhan o'r cynigion hyn a bydd y wybodaeth a gaiff ei chasglu yn y sesiynau hyn yn cael ei chynnwys yn yr adroddiad ymgynghori terfynol.

Sut mae cael mwy o wybodaeth a rhannu eich barn gyda ni?

- Mae'r ddogfen ymgynghori hon ar gael ar wefan Cyngor Caerdydd yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)
- Os na allwch gael gafael ar y wybodaeth ar-lein, gallwch ofyn am gael copi caled o'r ddogfen ymgynghori hon drwy'r post. Gallwch ofyn am gopi drwy e-bostio ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk neu drwy ffonio **029 2087 2720**.

- Byddwn yn dweud wrth deuluoedd sydd â phlant yn yr ysgolion dan sylw sut y gallant gael gafael ar gopi o'r ddogfen.
- Byddwn yn cynnal cyfarfodydd cyhoeddus a sesiynau galw heibio i unrhyw un fynd iddynt lle bydd y newidiadau yr ydym yn eu cynnig yn cael eu hesbonio. Bydd cyfle i chi ofyn cwestiynau fel rhan o'r sesiynau hyn. Bydd sesiynau wyneb yn wyneb ac ar-lein yn cael eu cynnig.
- Bydd swyddogion y Cyngor yn cwrdd â Chorff Llywodraethu a staff (yn ôl yr angen) yr ysgolion sydd wedi'u cynnwys fel rhan o'r cynigion hyn.
- Gallwch hefyd ysgrifennu at y Cyngor i roi eich barn.

Mae dyddiadau'r cyfarfodydd ymgynghori wedi eu nodi isod:

Tabl 2: Dyddiadau Cyfarfodydd Ymgynghori

Natur yr ymgynghoriad	Dyddiad/Amser	Lleoliad
Sesiwn galw heibio	Dydd Iau 19 Chwefror 2026 9:30am - 11:30am	Hyb Llanisien
Sesiwn galw heibio	Dydd Gwener 27 Chwefror 2026 10:30am - 12:30pm	Hyb Trelái a Chaerau
Sesiwn galw heibio	Dydd Gwener 6 Mawrth 2026 11:30am - 1:30pm	Hyb STAR
Sesiwn galw heibio	Dydd Llun 9 Mawrth 2026 12 noon - 2pm	Canolfan Ddiwylliant a'r Cyfryngau Loudon
Sesiwn galw heibio	Dydd Mercher 18 Mawrth 2026 11am - 1pm	Hyb Lloneirwg
Sesiwn galw heibio ar-lein	Dydd Mercher 18 Chwefror 2026 12 noon - 1pm	Teams
Sesiwn galw heibio ar-lein	Dydd Llun 23 Chwefror 2026 1pm - 2pm	Teams
Sesiwn galw heibio ar-lein	Dydd Mawrth 24 Chwefror 2026 2pm - 3pm	Teams
Sesiwn galw heibio ar-lein	Dydd Llun 2 Mawrth 2026 5pm - 6pm	Teams
Sesiwn galw heibio ar-lein	Dydd Gwener 13 Mawrth 2026 12:30pm - 1:30pm	Teams
Cyfarfod cyhoeddus (wyneb yn wyneb)	Dydd Iau 19 Mawrth 2026 5:30pm - 6:30pm	Y Llyfrgell Ganolog

Mae eich barn yn bwysig i ni

Mae eich barn yn bwysig ac rydym yn awyddus i chi ddweud wrthym beth rydych yn ei feddwl am y newidiadau rydym wedi eu hawgrymu yn y ddogfen hon.

Gallwch wneud hyn drwy:

- Ymuno â sesiwn galw heibio wyneb yn wyneb. Nid oes angen i chi archebu ymlaen llaw ar gyfer y sesiynau hyn. Dim ond mynd i'r lleoliad ar y dyddiad a'r amser a bennir
- Ymuno â sesiwn galw heibio ar-lein. Cysylltwch â ni drwy e-bostio ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk i gadarnhau pa sesiwn yr hoffech chi fynd iddi a byddwn yn anfon dolen atoch ynghyd â chyfarwyddiadau ar sut i fynd i'r cyfarfod hwn.
- Mynychu'r cyfarfod cyhoeddus wyneb yn wyneb. Cysylltwch â ni drwy e-bost i ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk gan nodi pa gyfarfod yr hoffech ei fynychu, a byddwn yn ymateb i gadarnhau'r trefniadau.
- Llenwi'r ffurflen ymateb electronig y gallwch ddod o hyd iddi yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)

- Argraffu a llenwi'r ffurflen ymateb i'r ymgynghoriad, y gallwch ddod o hyd iddi yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#) a dychwelyd y ffurflen drwy'r post i Dîm Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion, Ystafell 463, Neuadd y Sir, Caerdydd, CF10 4UW
- Ysgrifennu at y tîm Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion drwy e-bostio ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk neu drwy'r post i Ystafell 463, Neuadd y Sir, Caerdydd, CF10 4UW. Gall hyn gynnwys gofyn i swyddog eich ffonio'n ôl os oes gennych gwestiwn penodol y teimlwch yr hoffech gael rhagor o wybodaeth amdano.

Nodwch fod rhaid i bob gohebiaeth ysgrifenedig neu drwy e-bost gynnwys enw llawn a chyfeiriad llawn y person sy'n cyflwyno'r sylwadau.

Y dyddiad cau ar gyfer ymatebion i'r ymgynghoriad hwn yw 26 Mawrth 2026.

Yn anffodus, ni fyddwn yn gallu ystyried unrhyw ymatebion i'r ymgynghoriad a dderbynnir ar ôl y dyddiad hwn.

Eglurhad o dermau yn y ddogfen hon

Sylwer ar y termau canlynol a ddefnyddir gydol y ddogfen hon:

Nifer Derbyn - mae pob ysgol a gynhelir yn derbyn disgyblion o leiaf hyd at eu Nifer Derbyn Cyhoeddedig (NDC). Y nifer derbyn yw nifer y llefydd sydd ar gael i ddisgyblion ym mhob grŵp blwyddyn rhwng y dosbarth Derbyn a Blwyddyn 11.

ADY (Anghenion Dysgu Ychwaengol) - ystyrir bod gan blentyn neu berson ifanc Anghenion Dysgu Ychwanegol os oes ganddynt anawsterau sy'n cael effaith hirdymor sylweddol ar eu dysgu. Gall anawsterau fod yn gysylltiedig â dysgu; cyfathrebu a rhyngweithio; anabledd corfforol neu synhwyraidd; neu ddatblygiad ymddygiadol, emosiynol a chymdeithasol. (Cyfeirir weithiau at ADY fel Anghenion Addysgol Arbennig).

Cydlynnydd ADY (Cydlynnydd Anghenion Dysgu Ychwanegol) - aelod o staff mewn ysgol sy'n gyfrifol am reoli cymorth i fyfyrwyr ag ADY a hyrwyddo cynhwysiant o fewn yr ysgol. Mae eu rôl yn cynnwys cysylltu â disgyblion, rhieni, athrawon, ac asiantaethau allanol, monitro effeithiolrwydd cymorth ac ymyriadau, cynnal CDUau a threfnu hyfforddiant ar gyfer staff eraill yr ysgol.

Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol - anabledd datblygiadol gydol oes sy'n effeithio ar sut mae pobl yn cyfathrebu ac yn rhyngweithio â'r byd. Sbectrwm yw awtistiaeth. Mae hyn yn golygu bod pawb ag awtistiaeth yn wahanol. Ychydig iawn o gefnogaeth sydd ei angen ar rai pobl awtistig neu ddim cymorth o gwbl. Efallai y bydd eraill angen help rhiant neu ofalwr bob dydd.

Ysgolion Cymunedol - ysgol gynradd neu uwchradd lle mae'r Cyngor yn trefnu derbyniadau i ysgolion.

Partneriaeth Gwella Dysgu Cydweithredol (PGDC) - partneriaethau strwythuredig rhwng ysgolion sydd wedi'u sefydlu i gefnogi gwelliant parhaus mewn ysgolion ac i godi deilliannau i bob dysgwr.

Anghenion Dysgu Cymhleth - plant a phobl ifanc sydd ag amrywiaeth o broblemau a chyfuniad o anghenion haenog. Gallai'r rhain gynnwys anghenion sy'n gysylltiedig â dysgu, cyfathrebu, anableddau corfforol neu synhwyraidd.

Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol - mae gan blant a phobl ifanc sydd ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol broblemau o ran meddwl, teimlo ac ymddwyn. Mae hyn yn cael effaith ar reoli sut mae bywyd yn effeithio arnynt, sut maent yn ymdopi, sut maent yn ymgysylltu ag eraill a'r dewisiadau a wnânt. Weithiau o ganlyniad i drawma. Gall plant a phobl ifanc arddangos gorbryder, hunan-barch isel, ffobia ysgol, neu anawsterau ymddygiadol.

Addysg Heblaw yn yr Ysgol (AHY) - darpariaeth addysg i ddiwallu anghenion penodol disgyblion na allant, am wahanol resymau, fynychu ysgol brif ffrwd neu ysgol arbennig. Mae AHY yn cyfeirio at addysg a ddarperir gan y Cyngor ac nid yw'n cwmpasu addysg ddewisol yn y cartref.

Prydau Ysgol am Ddim (PYADd) - mae prydau ysgol am ddim i holl blant ysgolion cynradd yng Nghymru bellach. Fodd bynnag, mae cymhwysedd ar gyfer prydau ysgol am ddim (cPYADd) yn dal i gael ei gofnodi lle bo hynny'n bosibl, gan ei fod yn ffordd o nodi amddifadedd cymdeithasol ac yn cael ei ddefnyddio i bennu dyraniadau cyllid a grantiau ar gyfer ysgolion a theuluoedd. Gall plentyn fod yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim os yw ei riant yn derbyn mathau penodol o gymorth incwm neu greddyau, neu os yw ei riant yn cael cymorth o dan Ran VI o'r Ddeddf Mewnfudo a Lloches.

Darpariaeth yn y Sir - Cyngor yn cynnal ac yn ariannu lleoedd mewn ysgolion neu ganolfannau adnoddau arbenigol yng Nghaerdydd.

Cynllun Datblygu Unigol (CDU) - Bydd gan bob plentyn a pherson ifanc ag angen a nodwyd sy'n gofyn am ddarpariaeth ddysgu ychwanegol Gynllun Datblygu Unigol gorfodol (CDU). Mae'r cynllun yn nodi anghenion dysgu ychwanegol plentyn neu berson ifanc a'r camau sydd eu hangen i'w cefnogi. Mae CDUau wedi disodli datganiadau AAA. Mae gan bob plentyn mewn ysgol arbennig neu ganolfan adnoddau arbenigol CDU. Cyfrifoldeb yr ysgol neu'r Cyngor fydd CDUau.

Prif ffrwd - mae ysgol brif ffrwd yn ysgol sy'n cael ei rhedeg gan y Cyngor nad yw'n ysgol arbennig. Nid yw ysgolion prif ffrwd/arbennig a gynhelir gan y Cyngor yn dethol disgyblion ac nid ydynt yn ei gwneud yn ofynnol i fyfyrwyr dalu ffioedd.

Data Nifer ar y Gofrestr - nifer y disgyblion sydd mewn ysgol (heb gynnwys disgyblion meithrin)

Darpariaeth y tu allan i'r Sir - lle nad oes gan y Cyngor ddarpariaeth addas ar gyfer disgyblion sydd angen lle arbenigol, efallai y bydd yn rhaid ariannu lleoedd mewn ysgol neu ganolfan adnoddau arbenigol mewn ardal Cyngor arall neu mewn darpariaeth sy'n cael ei rhedeg gan sefydliad annibynnol.

CYBLD - Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion. Ym mis Ionawr bob blwyddyn, mae Llywodraeth Cymru yn casglu gwybodaeth gan ysgolion. Mae hyn yn cynnwys nifer y disgyblion ym mhob ysgol, eu grwpiau oedran, eu cyfeiriadau cartref, ethnigrwydd, data ar y Gymraeg, Anghenion Addysgol Arbennig, eu mamiaith a disgyblion sy'n cael bodloni meini prawf Prydau Ysgol Am Ddim.

Ysgol Arbennig - ysgol ar gyfer plant ag angen dysgu ychwanegol neu anabled, na ellir diwallu eu hanghenion mewn ysgol brif ffrwd. Mae gan y disgyblion mewn ysgol arbennig ddatganiad AAA, neu Gynllun Datblygu Unigol (CDU).

Canolfan Adnoddau Arbenigol (CAA) - Dosbarth bach mewn ysgol brif ffrwd ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol. Mae gan bob disgybl sy'n mynychu CAA ddatganiad AAA neu Gynllun Datblygu Unigol (CDU) ac fe'u haddysgir gan athrawon arbenigol a chynorthwyrwyr cymorth dysgu, ac maent yn cael cyfleoedd i ddysgu, chwarae neu gymdeithasu â disgyblion prif ffrwd eraill.

Datganiad AAA - Dogfen sy'n disgrifio'n fanwl anghenion plant a phobl ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol ac sy'n nodi'r ddarpariaeth sy'n cael ei gwneud i'w cefnogi. Mae'r rhain bellach yn cael eu disodli gan Gynlluniau Datblygu Unigol (CDUau).

Hysbysiad Statudol - hysbysiad statudol yw'r cyhoeddiad swyddogol ar gynnig terfynol. Gwneir hyn dim ond os bydd Cabinet y Cyngor wedi penderfynu bwrw ymlaen â'r cynnig ar ôl ystyried yr holl ymatebion yn dilyn y broses ymgynghori. Mae hwn yn ofyniad cyfreithiol fel sydd wedi ei amlinellu yn y Cod Trefniadaeth Ysgolion (2018).

Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) - cynllun statudol y mae'n rhaid i bob Cyngor yng Nghymru ei baratoi, gan ddatgan sut y bydd yn gwella cynllunio addysg Gymraeg a gwella safonau mewn addysg Gymraeg, gyda thargedau wedi'u gosod a'u cytuno gan Weinidogion Cymru.

Pam rydyn ni'n cynnig y newidiadau hyn?

Cryfach Tecach Gwyrddach

Mae polisi 'Cryfach, Tecach, Gwyrddach' y Cyngor yn blaenoriaethu addysg fel yr allwedd i leihau tloedi a sbarduno ffyniant hirdymor, gan ymrwymo i wneud pob ysgol yng Nghaerdydd yn ysgol dda drwy fuddsoddiad, gwell cyrhaeddiad, a chefnogaeth i blant agored i niwed o'r blynyddoedd cynnar i addysg uwch.

Mae modd gweld Cryfach, Tecach, Gwyrddach yn [Cryfach Tecach Gwyrddach](#)

Caerdydd 2030

Nod Caerdydd 2030 yw sefydlu 'Hawl Dysgu', lle mae pob plentyn a pherson ifanc yn gallu:

- Cael mynediad at lwybrau priodol i addysg a chyfleoedd dysgu
- Ffynnu a chyflawni eu potensial
- Gwireddu eu breuddwydion a'u huchelgeisiau unigol

Un prif ffocws yw gwella deilliannau dysgwyr mwyaf agored i niwed Caerdydd, lawer ohonynt yn wynebu rhwystrau i ymgysylltu ag addysgu a dysgu

Mae mynd i'r afael ag anghydraddoldeb yn allweddol.

Mae gweledigaeth Caerdydd 2030 ar gael i'w gweld yn caerdydd.gov.uk/caerdydd2030

Strategaeth Cynhwysiant

Mae'r Strategaeth Cynhwysiant yn cyd-fynd â gwerthoedd Caerdydd 2030 ac yn amlinellu camau gweithredu ar gyfer y Cyngor a'i bartneriaid o dan bum maes allweddol:

- Dyfnhau ac ymgorffori ymarfer cynhwysol
- Cryfhau ymgysylltiad dysgwyr
- Darparu'r ddarpariaeth gywir a'r cymorth gorau
- Diwallu anghenion pob dysgwr
- Cefnogi a chryfhau'r gweithlu

Er mwyn diwallu anghenion pob dysgwr, mae Caerdydd am gael system addysg lle gall y mwyafrif helaeth o ddysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol ffynnu a diwallu eu hanghenion yn eu hysgol brif ffrwd leol.

Pan fo darpariaeth arbenigol er budd gorau dysgwyr, yr uchelgais yw y dylai dysgwyr gael eu lleoli mewn ysgol a gynhelir yng Nghaerdydd. Byddai hyn yn lleihau'r gwariant ar ddarpariaeth annibynnol fwy costus a all hefyd 'ddadleoli' dysgwyr o'u cymuned ehangach.

Mae Strategaeth Cynhwysiant Caerdydd ar gael i'w gweld yn [Strategaeth Cynhwysiant Addysg](#)

Strategaeth Buddsoddi Addysg Caerdydd 2024 – 2033

Mae Strategaeth Buddsoddi Addysg Caerdydd 2024–2033 wedi'i chynllunio i gryfhau system addysg Caerdydd yn unol â blaenoriaethau'r ddinas a amlinellir yn Cryfach, Tecach, Gwyrddach.

Mae'r strategaeth yn darparu gweledigaeth hirdymor ar gyfer trefnu addysg sy'n cyd-fynd â blaenoriaethau cenedlaethol ac ymrwymiad Caerdydd i addysg deg, uchelgeisiol a chynaliadwy.

Mae Strategaeth Buddsoddi Addysg Caerdydd 2024 – 2033 ar gael i'w gweld yn [Strategaeth Buddsoddi Addysg 2024 i 2033](#)

Rhaglen Dreigl Cymunedau Dysgu Cynaliadwy 2024-2033 Caerdydd

Mae'r Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy yn fuddsoddiad strategol hirdymor yn yr ystâd addysgol ledled Cymru.

Mae'n enghraifft o gydweithredu unigryw rhwng Llywodraeth Cymru, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC), Cynghorau, colegau ac awdurdodau esgobaethol.

Mae'r Rhaglen Dreigl Cymunedau Dysgu Cynaliadwy 2024-2033 yn nodi'r angen am fuddsoddiadau strategol sy'n cyd-fynd â nodau lleol a chenedlaethol i wella deilliannau addysgol.

Yr egwyddorion buddsoddi o fewn Rhaglen Dreigl Cymunedau Dysgu Cynaliadwy Caerdydd 2024-2033 yw:

- (i) Cyd-fynd ag agendâu polisiâu addysg lleol a chenedlaethol i wella deilliannau addysg
- (ii) Targedu buddsoddiad drwy gynnal a chadw neu godi adeiladau newydd i wella cyflwr yr ystâd.
- (iii) Sicrhau lefelau gwared cynaliadwy.
- (iv) Darparu lefel briodol o ddarpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY).
- (v) Bodloni gofynion deddfwriaethol.
- (vi) Manteisio i'r eithaf ar strategaethau "buddsoddi i arbed" er mwyn lleihau'r ddibyniaeth ar fenthycia.
- (vii) Dilyn proses arfarnu opsiynau drylwyr i gefnogi'r broses o wneud penderfyniadau.

Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) Caerdydd

Yn 2017, fe gyhoeddodd Llywodraeth Cymru 'Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr Cymraeg'. Dyma strategaeth Gweinidogion Cymru ar gyfer hybu a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg. Mae'n nodi'r ymagwedd hirdymor o gyrraedd targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.

Rhaid i awdurdodau lleol gyhoeddi Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA), yn nodi targed deng mlynedd i gynyddu nifer y dysgwyr Blwyddyn 1 sy'n cael eu haddysgu drwy'r Gymraeg. Rhaid i bob awdurdod lleol bennu ei darged yn unol â'r ystod a roddir gan Lywodraeth Cymru er mwyn cyfrannu at y targed cenedlaethol cyffredinol.

Mae Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg Caerdydd yn cynnwys targedau i:

- Cynyddu niferoedd y plant 3 a 5 oed sy'n derbyn eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Cynyddu nifer y dysgwyr sy'n parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth iddynt symud o un cam addysg i'r nesaf

- Cynyddu nifer y dysgwyr sy'n dilyn cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg
- Cynyddu'r cyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio'r Gymraeg mewn gwahanol gyd-destunau yn yr ysgol
- Cynyddu'r ddarpariaeth Gymraeg i ddysgwyr gydag Anghenion Dysgu Ychwanegu
- Ehangu'r gweithlu addysgu Cymraeg

Mae Deiliant 6 y CSCA yn nodi bwriad y Cyngor i gynyddu'r ddarpariaeth addysg Gymraeg ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn unol â'r dyletswyddau a osodir gan Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018.

Mae Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg Caerdydd ar gael i'w weld yn [Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg Caerdydd.pdf](#)

Yr Ymagwedd o ran Cefnogi Anghenion Dysgu Ychwanegol yng Nghaerdydd

Mae ymagwedd effeithiol a chynhwysol o gefnogi anghenion dysgu ychwanegol yng Nghaerdydd yn cynnwys yr egwyddorion canlynol:

- Ysgolion a lleoliadau sy'n cyflwyno cwricwlwm arloesol gyda dulliau ysgol-gyfan effeithiol o ran addysgu a dysgu, iechyd a lles emosiynol.
- Gwasanaethau arbenigol rhagorol i wella gallu ysgolion a lleoliadau eraill i gynnwys plant a phobl ifanc ag ystod o anghenion dysgu ychwanegol.
- Trefniadau effeithiol ar gyfer nodi'n gynnar ac ymyrraeth sy'n seiliedig ar ymchwil i atal anghenion dysgu ychwanegol rhag dwysáu lle bynnag y bo modd.
- Lefelau uchel o hygyrchedd ym mhob adeilad ysgol, gyda digon o ofod hyblyg ym mhob ysgol sy'n briodol i oedran a'r cyfnod dysgu.
- Partneriaethau cryf i sicrhau ymateb holistig, cydweithredol i anghenion dysgu ychwanegol plentyn neu berson ifanc (gan gynnwys iechyd, gwasanaethau plant ac oedolion, darparwyr blynyddoedd cynnar ac Addysg Bellach).
- Cynllunio pontio amlasiantaethol effeithiol ar bob cam, o'r blynyddoedd cynnar hyd at gyrchfannau cynradd, uwchradd, ôl-16 ac oedolion, i gefnogi mynediad yn ddi-oed.

Mae nifer y plant a'r bobl ifanc sydd angen lleoliad arbenigol o ganlyniad i'w hanableddau dysgu wedi bod yn cynyddu yng Nghaerdydd.

Mae'r cynigion a nodir yn y ddogfen ymgynghori hon yn ceisio gwella mynediad i addysg yn unol â'r egwyddorion cynhwysiant uchod.

Canolfannau Adnoddau Arbenigol

Mae Canolfan Adnoddau Arbenigol (CAA) yn gyfleuster o fewn ysgol brif ffrwd sydd wedi'i gynllunio i gefnogi dysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) tra'n caniatáu iddynt integreiddio â'u cyfoedion lle bo hynny'n briodol ac yn addas.

Mae'r gyllideb a'r cyfrifoldeb dros reoli'r canolfannau yn cael ei ddirprwyo i gorff llywodraethu'r ysgol brif ffrwd, ond mae'r awdurdod lleol yn rheoli'r ceisiadau derbyn. Mae gwasanaethau arbenigol y Cyngor yn cydlynu ystod o hyfforddiant a dysgu proffesiynol ar gyfer staff canolfannau adnoddau ac yn cefnogi Cyrff Llywodraethu yn y broses o benodi a datblygu staff addysgu a chymorth arbenigol.

Mae nodweddion allweddol Canolfan Adnoddau Arbenigol yng Nghaerdydd, yn ogystal â'r ddarpariaeth mewn ystafelloedd dosbarth prif ffrwd, yn cynnwys:

- **Gofod Pwrpasol:** Mae gan y ganolfan adnoddau ei hystafelloedd dosbarth a'i chyfleusterau ei hun yn yr ysgol prif ffrwd, gan ddarparu amgylchedd diogel a chefnogol i ddysgwyr ag ADY
- **Staff cymwys, profiadol ac arbenigol:** Mae'r ganolfan wedi'i staffio gan athrawon a chynorthwyrwyr addysgu sydd wedi'u hyfforddi i weithio gyda dysgwyr ag anableddau ac anawsterau dysgu amrywiol
- **Gwasanaethau Therapiwtig:** Gall y ganolfan adnoddau fanteisio ar wasanaethau fel Seicoleg Addysgol, Timau Athrawon Arbenigol, Therapi Iaith a lleferydd a Therapi Galwedigaethol i gefnogi datblygiad cyfanol dysgwyr
- **Maint Dosbarthiadau Bach a chymhareb uwch staff:dysgwyr:** Mae maint dosbarthiadau llai a mwy o staffio yn caniatáu i ddysgwyr dderbyn cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys amrywiaeth o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddsbarth cyfan.
- **Cynhwysiant mewn dysgu prif ffrwd:** Mae'r seiliau awtistiaeth a'r seiliau nam clyw yn canolbwyntio ar ddysgwyr ag anghenion dysgu prif ffrwd. Mae cymarebau staff i ddysgwyr yn parhau i fod yn uchel, ond mae'r ffocws ar gefnogi cymaint o fynediad â phosibl i ddysgu prif ffrwd

Gellir gweld manylion y Ddarpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol i ddysgwyr ag Anghenion Dysgu Cymhleth yn Atodiad 1.

Digonolrwydd yn y Sector Arbennig

Mae Cyngor Caerdydd wedi ymrwmo i egwyddorion cynhwysiant.

Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) yn mynychu ysgol brif ffrwd leol, ac yn elwa ar Ddarpariaeth Ddysgu Ychwanegol (DDdY) effeithiol.

Nid oes angen i'r dysgwyr hyn fynychu ysgol arbennig na chanolfan adnoddau arbenigol.

Fodd bynnag, cydnabyddir, er mwyn ffynnu a chyflawni eu potensial, fod angen i blant a phobl ifanc sydd â'r anghenion dysgu ychwanegol mwyaf cymhleth gael mynediad i amgylcheddau arbenigol ac arbenigedd ysgol arbennig neu ganolfan adnoddau arbenigol.

Mae nifer y disgyblion ag anghenion difrifol a chymhleth sydd angen lle mewn ysgol arbennig neu Ganolfan Adnoddau Arbenigol wedi parhau i dyfu.

Mae hyn oherwydd:

- Cyfraddau goroesi gwell ar gyfer plant sy'n cael eu geni ag anableddau sylweddol, gan arwain at nifer uwch o ddisgyblion ag anableddau difrifol a chymhleth.
- Mwy o gymhlethdod o ran anghenion, sydd wedi golygu bod y galw am ddarpariaeth arbenigol wedi parhau i dyfu. Mae'r ystod o arbenigedd, cymorth arbenigol a chyfleusterau sydd eu hangen mewn ysgolion arbennig a Chanolfannau Adnoddau Arbenigol hefyd wedi cynyddu.
- Mwy o achosion a mwy o gofnodi mewn perthynas ag anghenion penodol fel awtistiaeth, Anhwylder Diffyg Canolbwyntio a Gorfywiogrwydd (ADCG), anableddau corfforol a namau ar y synhwyrau.
- Mwy o blant a phobl ifanc ag anghenion iechyd a lles emosiynol. Roedd hyn yn duedd cyn COVID 19 ond mae wedi'i waethgu gan gau ysgolion a mesurau eraill i reoli'r pandemig.

Darpariaeth i Ddysgwyr ag Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol

Darpariaeth bresennol

Ar hyn o bryd mae Caerdydd yn cynnal pum canolfan adnoddau arbenigol uwchradd a thair cynradd ar gyfer dysgwyr ag awtistiaeth / anghenion cyfathrebu cymdeithasol.

Mae Tabl 3 yn nodi'r ddarpariaeth gynradd gyfredol yng Nghaerdydd i ddisgyblion sydd ag awtistiaeth / anghenion cyfathrebu cymdeithasol.

Tabl 3: Llefydd awtistiaeth / anghenion cyfathrebu cymdeithasol ar gyfer dysgwyr cynradd yng Nghaerdydd 2025/26		
Ysgolion sydd â Chanolfannau Adnoddau Awtistiaeth	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Arbennig The Hollies	4-11	150
Ysgol Uwchradd Cantonian	11-19	30
Ysgol Uwchradd Cathays	11-19	50*
Ysgol Uwchradd Llanisien	11-19	45
Ysgol Esgob Llandaf (Canolfan Marion)	11-18	66
Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf (Cyfrwng Cymraeg)	11-19	30
Ysgol Gynradd Coed Glas	4-11	20
Ysgol Gynradd Pentre-baen	4-11	24
Ysgol Gynradd Springwood	4-11	28
Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf (Welsh Medium) (Specialist Resource Base)	11-19	30
Ysgol Gynradd Pwll Coch (Welsh Medium) (Specialist Resource Base)	4-11	20

*Ehangu graddol i 50 lle, wedi'i gapio dros dro ar 20 lle nes bod Ysgol Uwchradd Cathays newydd wedi'i gwblhau.

Mae lleoedd ysgol arbennig i ddysgwyr ag awtistiaeth/anghenion cyfathrebu cymdeithasol hefyd ar gael yn Ysgol Arbennig Meadowbank, Ysgol Arbennig Riverbank ac Ysgol Uwchradd Woodlands.

Er bod nifer o leoliadau arbenigol ledled Caerdydd ar hyn o bryd, nid oes digon o leoedd ar gael. Mae nifer y plant a fyddai'n elwa o le wedi cynyddu dros y blynyddoedd diwethaf ac amcanestynol y bydd y niferoedd yn cynyddu ymhellach dros y blynyddoedd nesaf.

Gan nad oes digon o leoedd ysgol arbennig na Chanolfannau Addysg Arbenigol yng Nghaerdydd, mae'r Cyngor hefyd wedi ariannu rhai lleoedd mewn ysgolion arbennig mewn ardaloedd cynghorau eraill neu mewn ysgolion annibynnol.

Cyfanswm y gwariant ar y lleoedd hyn i ddysgwyr o bob oed oedd £15.4m yn 2024/25. Ar hyn o bryd, mae'r gyllideb ar gyfer 2025/26 ar gyfer y mathau hyn o leoedd wedi'i phennu ar £16.9m.

Byddai ehangu darpariaeth a gynhelir gan y Cyngor yn fwy cost-ffeithiol na dibyniaeth barhaus ar leoedd mewn ysgolion annibynnol.

Dosbarthiad daearyddol darpariaeth arbenigol

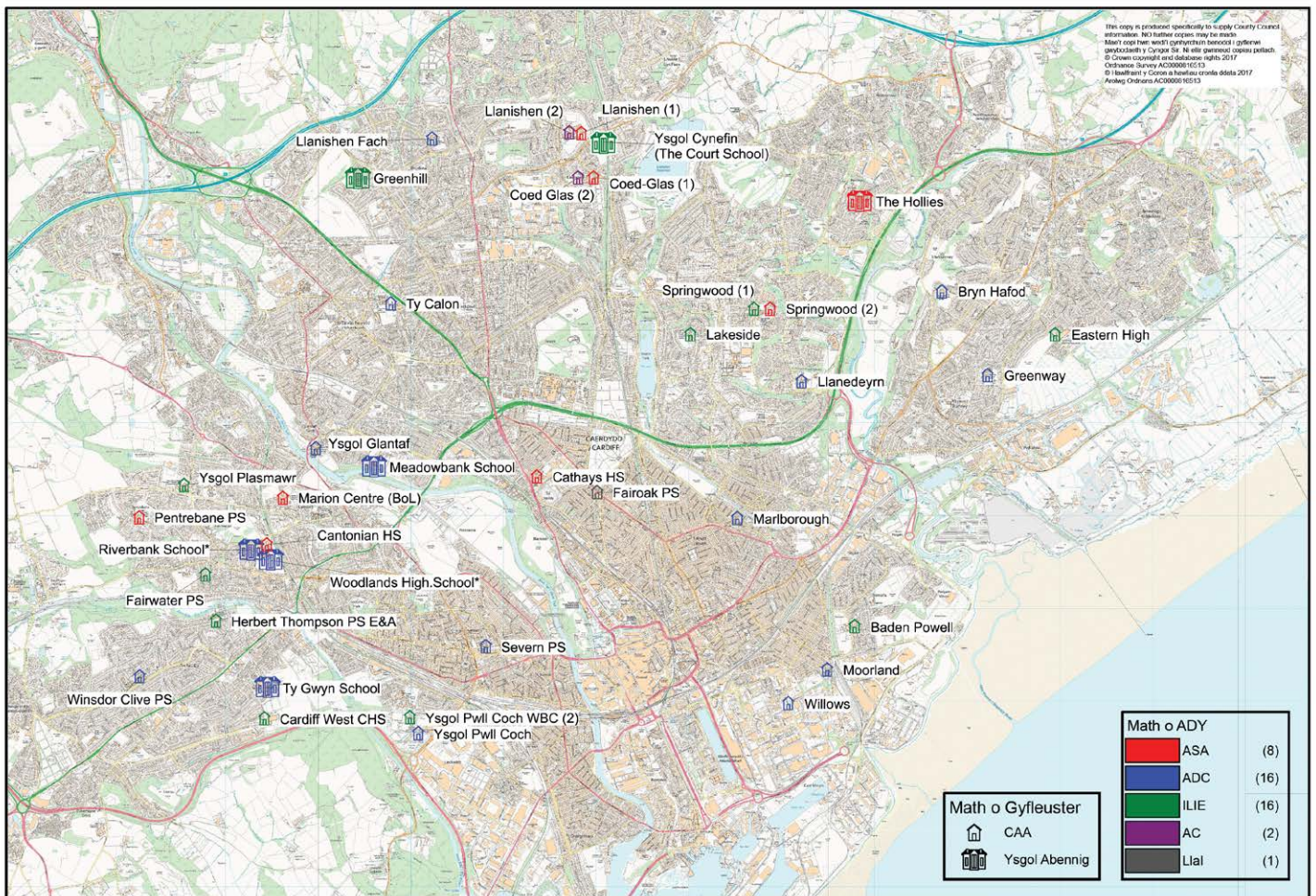
Mewn rhai ardaloedd yng Nghaerdydd nid oes digon o leoedd arbenigol i gefnogi dysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol. Gall hyn beri anfantaes i ddysgwyr sy'n byw yn yr ardaloedd hynny.

Mae rhai teuluoedd yn anghyfarwydd â'r ardaloedd lle mae darpariaeth wedi'i lleoli neu efallai na fyddant yn gallu teithio'n hawdd i'r ardaloedd hynny.

Er bod trafndiaeth am ddim o'r cartref i'r ysgol ar gael i blant o'r fath, mae anfon plentyn ifanc i'r ysgol mewn ardal anghyfarwydd yn benderfyniad anodd i rieni/gofalwyr.

Byddai dosbarthiad gwell o leoedd Anghenion Dysgu Ychwanegol ledled y ddinas yn gwella mynediad i ddisgyblion. Byddai'n lleihau amseroedd teithio i lawer o ddisgyblion, yn ogystal â chynyddu nifer y lleoedd sydd ar gael.

Darpariaeth ADY Arbenigol Caerdydd 2025/26

Galw am leoedd

Ym mis Ebrill 2025, cynhaliodd y Cyngor ddadansoddiad o ddysgwyr sydd â Chynlluniau Datblygu Unigol (CDUau) y mae angen iddynt gael eu lleoli mewn darpariaeth arbenigol.

Roedd hyn yn cynnwys dysgwyr sy'n byw yng Nghaerdydd a Phlant sy'n Derbyng Gofal y mae gan y Cyngor gyfrifoldeb corfforaethol drostynt sydd efallai yn byw y tu allan i ardal y Cyngor ac yn mynychu lleoliadau a gynhelir neu rai annibynnol.

Roedd y dadansoddiad yn cynnwys:

- Dysgwyr sydd â Chynlluniau Datblygu Unigol a gafodd eu lleoli mewn darpariaeth arbenigol a gynhelir, darpariaeth y tu allan i'r sir neu annibynnol
- Dysgwyr o oed ysgol statudol nad yw lleoliad arbenigol wedi dechrau ar eu cyfer eto
- Dysgwyr sydd wedi'u cofrestru fel Addysg Heblaw yn yr Ysgol (AHY), ond sydd heb eu lleoli mewn darpariaeth arbenigol
- Dysgwyr sy'n cael Addysg Ddewisol yn y Cartref (ADdC)

Cyflwynwyd arolwg i ysgolion ym mis Mai a mis Mehefin 2025 i nodi dysgwyr yn ôl grŵp oedran a allai fod angen lleoliadau arbenigol arnynt o fewn y flwyddyn ysgol nesaf, a'u prif angen dysgu ychwanegol. Roedd hyn yn ategu'r data ar ddysgwyr yr oedd asesiad ffurfiol eisoes wedi'i wneud ar eu cyfer.

Gellir plotio cymhariaeth flynyddol o'r data uchod â chyfanswm poblogaeth y disgyblion i nodi tueddiadau, ac i lywio'r 'galw am leoedd' amcanestynol yn y blynyddoedd i ddod. Fodd bynnag, mae'r trosi diweddar o'r categori Anghenion Addysgol Arbennig i Anghenion Dysgu Ychwanegol yn golygu nad oes data digon cyson i blotio tueddiadau ar hyn o bryd.

Fodd bynnag, gellir plotio sefyllfaoedd wedi'u modelu yn erbyn y boblogaeth ddisgyblion amcanestynol i nodi effaith gymharol twf pellach.

Gan ddefnyddio data cofrestru meddygon teulu'r GIG, mae data poblogaeth y cyfnod cynradd (4 i 11 oed) wedi'i fodelu hyd at 2027/28. Y tu hwnt i hyn, mae modelu yn cynnwys estyniad o gyfraddau genedigaethau diweddar.

Cyflwynir dadansoddiad cryno yn ôl cyfnod oedran yn hytrach na grŵp blwyddyn i gyfrif am feintiau carfan bach, lleoliadau mewn cyfnodau dysgu, a'r duedd i amrywio mwy mewn carfanau llai.

Galw am leoedd mewn darpariaeth arbenigol oedran cynradd

Mae Tabl 4 yn nodi capasiti'r ddarpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol ffurfiol ar gyfer dysgwyr cynradd ag Aw-tistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol sydd ar gael yng Nghaerdydd ar hyn o bryd a'r galw amcanestynol yn y dyfodol.

Mae'r ddarpariaeth hon yn wahanol i'r ddarpariaeth Anghenion Cymhleth gan fod dysgwyr sydd wedi cofrestru â:

- diagnosis o awtistiaeth, neu ar y llwybr niwro-ddatblygiadol gyda'r prif rwystr yn gyfathrebu a rhyngweithio
- proffil gwybyddol sy'n dod o fewn yr ystod anawsterau dysgu cymedrol i uwch na'r cyfartaledd
- potensial uchel i ddysgu a llwyddo yn y brif ffrwd ond mae angen cefnogaeth sylweddol mewn dealltwriaeth a chyfathrebu cymdeithasol.

Tabl 4: Darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol ar gyfer dysgwyr cynradd ag Awtistiaeth/ Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol sydd ar gael yng Nghaerdydd ar hyn o bryd a'r galw amcanestynol yn y dyfodol.

Tabl 4: Darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol ar gyfer dysgwyr cynradd ag Awtistiaeth/ Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol sydd ar gael yng Nghaerdydd ar hyn o bryd a'r galw amcanestynol yn y dyfodol.

	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32
CAA ACC Coed Glas	20	20	20	20	20	20	20	20
CAA ACC Springwood	28	28	28	28	28	28	28	28
CAA ACC Pentre-baen	24	24	24	24	24	24	24	24
Cyfanswm Capasiti Dynodedig	72	72	72	72	72	72	72	72
Trefniadau Dros Dro	0	6	10	0	0	0	0	0
Capasiti Gweithredol	72	78	82	72	72	72	72	72
NAG / Amcanestyniadau ACC Integredig	115	118	120	122	124	126	128	131
Gwarged / Diffyg	-43	-40	-38	-50	-52	-54	-56	-59

Galw am leoedd mewn darpariaeth arbenigol uwchradd

Mae tabl 5 yn nodi capasiti ffurfiol y ddarpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol i ddysgwyr uwchradd ac ôl-16 ag Awtistiaeth sydd ar gael yng Nghaerdydd ar hyn o bryd a'r galw amcanestynol yn y dyfodol.

Tabl 5: Darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol i ddysgwyr uwchradd ac ôl-16 ag Awtistiaeth sydd ar gael yng Nghaerdydd ar hyn o bryd a'r galw amcanestynol yn y dyfodol.

	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32
CAA ACC Cantonian	30	30	30	30	30	30	30	30
CAA ACC Cathays*	50	50	50	50	50	50	50	50
CAA ACC Llanisien	45	45	45	45	45	45	45	45
CAA ACC Ysgol Glantaf	30	30	30	30	30	30	30	30
Cyfanswm Capasiti Dynodedig	180	200	200	200	200	200	200	200
**Trefniadau dros dro	-30	-5	-30	-30	-30	-30	-30	-30
Capasiti Gweithredol	125	150	125	125	125	125	125	125
NAG / Y galw amcanestynol	102	105	107	109	111	112	114	116
Gwarged / Diffyg	23	45	18	16	14	13	11	9

**Byddai'r ehangu arfaethedig o ddarpariaeth Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol uwchradd cyfrwng Saesneg yn disodli'r trefniadau dros dro presennol.

Cynyddu'r ddarpariaeth i ddysgwyr ag Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i ddatblygu a chynyddu'r ddarpariaeth ymhellach ar gyfer dysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol mewn darpariaeth arbenigol lle mae lleoliadau parhaol yn briodol.

Mae datblygu cynigion wedi'i flaenoriaethu i sicrhau bod cydbwysedd priodol yn nifer a math y lleoedd arbenigol ar gyfer dysgwyr Caerdydd.

Mae amrywiaeth o gynigion posib wedi'u nodi a byddant yn cael eu cyflwyno fesul cam i ganiatáu ar gyfer datblygu cynigion ymhellach, adolygu data poblogaeth a'r galw am leoedd anghenion dysgu ychwanegol yn barhaus, y prosesau statudol angenrheidiol a gweithredu effeithiol.

Mae cam cychwynnol o gynigion i fynd i'r afael â'r galw uniongyrchol am Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol wedi'u nodi yn y ddogfen ymgynghori hon.

Mae cam cychwynnol cynigion i fynd i'r afael â'r galw am leoedd Anghenion Dysgu Cymhleth ac Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol hefyd yn destun ymgynghori gyda manylion ar gael yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)

Mae'r cynigion yn ceisio sicrhau cydbwysedd priodol rhwng cael gwared ar leoedd dros ben mewn adeiladau presennol ac ychwanegu at safleoedd ysgol ac adeiladau ledled y ddinas, wrth gynyddu nifer y lleoedd arbenigol sydd ar gael o fewn amserlen resymol.

Byddai'r set hon o gynigion yn darparu 112 o leoedd Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol parhaol ychwanegol, gan gynnwys 60 i ddysgwyr oed cynradd a 64 i ddysgwyr uwchradd ac ôl-16.

Mae'r ystod o gynigion yn canolbwyntio ar gefnogi disgyblion mewn ysgolion prif ffrwd, lle bo hynny'n briodol, ac ar dwf cynaliadwy darpariaeth arbenigol sefydledig a llwyddiannus.

Byddai hyn yn lleihau dibyniaeth y Cyngor ar lefydd y tu allan i'r sir a rhai annibynnol yn y blynyddoedd i ddod.

Byddai'r cynnydd cyffredinol yn y ddarpariaeth, i gyd-fynd yn agosach â'r angen amcanestynol am leoedd, yn galluogi nifer fwy o ddysgwyr i gael eu lleoli mewn darpariaeth sydd o fewn neu'n agosach at eu cymuned leol ac yn lleihau amseroedd teithio.

Bydd cynigion pellach i ehangu'r ddarpariaeth i ddysgwyr cynradd ac uwchradd, sy'n canolbwyntio ar ddefnyddio safleoedd ac adeiladau ysgolion presennol, yn cael eu cyflwyno yn ddiweddarach yn 2026, a byddant yn ffurfio rhan o ymgynghoriad ar wahan.

Ysgol Gynradd Hywel Dda

Cynnig i sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/ Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol yn Ysgol Gynradd Hywel Dda

Mae Ysgol Gynradd Hywel Dda yn ysgol gynradd gymunedol Saesneg gyda darpariaeth feithrin wedi'i lleoli yn Cambria Road, Trelái, CF5 4PD

Er mwyn ateb y galw am ddarpariaeth arbenigol cynradd, mae'r Cyngor yn cynnig:

- sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol newydd i ddysgwyr ag Awtistiaeth/ Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol yn Ysgol Gynradd Hywel Dda. Byddai'r ganolfan yn darparu 10 lle yn 2026/27 gyda chwmpas i ymestyn i 20 lle yn 2028/29.

Cynigir y byddai'r ganolfan yn cael cartref yn yr adeiladau ysgol presennol ym mis Ionawr 2027 ac yn trosglwyddo i adeilad newydd o fis Medi 2028.

Nifer y lleoedd yn yr ysgol

Mae Tabl 6 isod yn rhoi manylion y lleoedd sydd ar gael yn Ysgol Gynradd Hywel Dda.

Enw'r ysgol	Capasiti Cyhoeddedig Presennol (4-11 oed)	Lleoedd fesul grŵp blwyddyn (4-11 oed)	Lleoedd Meithrin	Cyfrwng iaith a Chategori'r Ysgol
Ysgol Gynradd Hywel Dda	420	60	64	Ysgol gynradd gymunedol Saesneg

Capasiti presennol Ysgol Gynradd Hywel Dda yw 420 o leoedd ac roedd gan yr ysgol 359 o ddisgyblion ar y gofrestr ym mis Ionawr 2025.

Y galw am leodd prif ffrwd yn yr ysgol

Mae Tabl 7 isod yn nodi manylion y niferoedd diweddar ac amcanestynol ar y gofrestr yn Ysgol Gynradd Hywel Dda.

Tabl 7: Niferoedd diweddar ac amcanestynol ar y gofrestr yn Ysgol Gynradd Hywel Dda - disgyblion oed cynradd										
Ysgol	Nifer ar y gofrestr (CYBLD)					Amcanestyniadau disgyblion*				
	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30
Ysgol Gynradd Hywel Dda	399	395	396	365	359	349	331	315	303	292

* Galw am leodd disgyblion yn y dyfodol yn seiliedig ar amcanestyniadau poblogaeth a/neu ddata tuedd ADY wedi'i gapio i gapasiti ysgolion

Cyflwr ac Addasrwydd Adeiladau Ysgol

Caiff pob ysgol yng Nghaerdydd sgôr Cyflwr o A (perfformio yn ôl y bwriad / gweithredu'n effeithlon) i D (oes wedi dirwyn i ben / risg uniongyrchol o fethu).

Caiff ysgolion yng Nghaerdydd hefyd sgôr Addasrwydd o A (da – cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles) i D (gwael - adeiladau'n effeithio'n ddifrifol ar allu staff i weithredu'r cwricwlwm).

Tabl 8: Sgorau cyflwr ac addasrwydd

Sgôr	Cyflwr	Addasrwydd
A	Da ac yn gweithredu'n effeithlon	Da iawn. Cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles yn yr ysgol
B	Boddhaol ond rhai pethau wedi dirywio	Boddhaol. Perfformio yn ôl y bwriad ond nid yw'n cynorthwyo gweithredu'r cwricwlwm yn effeithiol mewn rhai meysydd.
C	Gwael, gyda diffygion mawr	Gwael. Amharu ar ddulliau addysgu/effaith wael ar drefn yr ysgol
D	Diwedd oes: cyfnod wedi dirwyn i ben neu risg ddybryd o fethu.	Gwael iawn. Adeiladau'n amharu'n ddifrifol ar allu'r staff i weithredu'r cwricwlwm.

Cafodd Ysgol Gynradd Hywel Dda sgôr diweddar o B ar gyfer cyflwr a B ar gyfer addasrwydd.

Byddai'r safle, a seilwaith lleol oddi ar y safle, yn cefnogi datblygiad darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol.

Adeilad Canolfan Adnoddau Arbenigol

Cynigir y byddai'r ganolfan yn cael cartref yn yr adeiladau ysgol presennol ym mis Ionawr 2027 ac yn trosglwyddo i adeilad newydd o fis Medi 2028.

Mae'r mwyafrif o ysgolion ledled y ddinas wedi gweld eu niferoedd yn gostwng yn y blynyddoedd diwethaf sydd ynghlwm â'r gyfradd geni isel. Mae hyn yn caniatáu i'r Cyngor ac ysgolion weithio gyda'i gilydd mewn partneriaeth i ystyried y ffordd orau o ddefnyddio'r adeiladau sydd ar gael i ddiwallu anghenion disgyblion orau. Mae'r Cyngor wedi datblygu manyleb ar gyfer canolfannau adnoddau y gellir eu haddasu ar gyfer gwahanol leoliadau. Mae'r Cyngor yn gweithio gydag ysgolion i nodi mannau priodol yn yr adeiladau presennol, gyda buddsoddiad priodol wedi ei ddarparu i sicrhau bod y cyfleusterau'n addas at y diben.

Byddai'r Ganolfan Adnoddau Arbenigol angen paratoi un ystafell ddosbarth i ddarparu amgylchedd anogol, gan gynnwys ystafell i neilltuo er mwyn i blant hunanreoleiddio ynghyd â mynediad i ardal ddysgu ddiogel y tu allan a thoiledau.

Mae'r Cyngor yn gweithio gyda Chorff Llywodraethu Ysgol Gynradd Hywel Dda i gytuno a bwrw ymlaen i ddatblygu cynllun adnewyddu sy'n ail-bwrpasu gofod ystafelloedd dosbarth sydd dros ben.

Byddai digon o leoedd yn dal i gael eu cadw yn yr ysgol ac mewn ysgolion cyfagos i ddarparu ar gyfer y galw lleol am leoedd prif ffrwd.

Ansawdd a Safonau

Darparwyd y wybodaeth ganlynol gan Dîm Gwella Ysgolion Caerdydd yn ymwneud ag ansawdd a safonau yn Ysgol Gynradd Hywel Dda.

Mae proses hunanwerthuso effeithiol yr ysgol yn llywio ei blaenoriaethau gwella gyda chyfranogiad gan yr holl staff, gan feithrin cyfrifoldeb a rennir. Mae'r tîm arweinyddiaeth yn fwyfwy effeithiol, ac mae deilliannau'n cael eu rhannu'n dryloyw gyda llywodraethwyr ac awdurdodau lleol i gynnal atebolrwydd.

Mae addysgu a dysgu yn cael eu blaenoriaethu, gyda monitro rheolaidd, datblygiad proffesiynol wedi'i dargedu, a chydweithrediad agos rhwng staff ac arweinwyr yn mynd i'r afael â heriau. Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn ymgysylltu ac yn huawdl am eu dysgu, gan ddangos mwy o berchnogaeth. Er bod rhywfaint o ymddygiad heriol yn digwydd, mae staff a'r arweinyddiaeth yn gweithio gyda'i gilydd i weithredu strategaethau cadarnhaol. Mae'r amgylchedd dysgu yn cael ei wella'n barhaus i ddarparu profiadau diddorol, sy'n seiliedig ar sgiliau.

Mae'r ysgol wedi ymrwymo'n gryf i gefnogi pob dysgwr, gan gynnwys cyfran uchel ag anghenion ychwanegol. Mae'r dosbarth llesiant pwrpasol yn effeithiol wrth gefnogi disgyblion ag anghenion mwy cymhleth, gan sicrhau eu bod yn derbyn ymyriadau priodol sy'n hyrwyddo datblygiad emosiynol a dysgu, ac mae staff yn gweithio'n agos gyda theuluoedd i oresgyn rhwystrau i ddysgu. Mae'r dull cydweithredol hwn yn cryfhau perthnasoedd a gwella lles disgyblion. Mae'r ysgol yn cynnal awyrgylch gofalgwr, gydag arferion diogelu cadarn sy'n sicrhau amgylchedd diogel.

Mae'r arweinyddiaeth wedi ei gyrru gan weledigaeth ac yn gydweithredol, gyda rolau wedi eu dosbarthu yn grymuso staff ac yn ehangu cyfleoedd i ddisgyblion. Mae capasiti arwain ac ymgysylltiad llywodraethwyr yn tyfu, gan gefnogi datblygiad strategol parhaus.

Rhoddodd arolygiad diweddaraf Estyn ym mis Chwefror 2024 drosolwg o'r ysgol fel a ganlyn:

Mae staff yn yr ysgol yn creu ysgol ofalgwr a chefnogol. Mae arweinwyr yr ysgol yn sicrhau bod llesiant disgyblion yn flaenoriaeth ac, o ganlyniad, mae bron pob disgybl yn ffynnu. Maent yn frwdfrydig ac yn datblygu agweddau cadarnhaol at ddysgu. Ledled yr ysgol, mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn ymddwyn yn dda mewn gwersi. Maen nhw'n ystyried barn pobl eraill ac yn cefnogi ei gilydd yn dda. Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn datblygu perthynas barchus â staff a chyfoedion.

Mae'r ysgol wedi creu cwricwlwm eang a chynhwysol, gyda chyfleoedd buddiol i ddisgyblion ymgolli mewn profiadau dysgu sy'n datblygu eu dealltwriaeth o Gymru a'n byd amrywiol. Mae'r ethos Cymreig cryf yn galluogi llawer o ddisgyblion i ddatblygu fel siaradwyr Cymraeg hyderus a brwdfrydig.

Cryfder nodedig yw'r diwylliant darllen cadarnhaol a'r cynnydd y mae disgyblion yn ei wneud gyda'u sgiliau darllen.

Roedd canfyddiadau'r arolygiad o ran cynnydd a darpariaeth ar gyfer disgyblion ag ADY yn yr ysgol yn gadarnhaol:

- Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn gwneud cynnydd cryf dros amser yn erbyn eu targedau unigol.
- Mae'r Cydlynnydd anghenion dysgu ychwanegol wedi datblygu perthnasoedd gwerthfawr gydag ystod eang o asiantaethau a gweithwyr proffesiynol, gan gynnwys athrawon arbenigol ar gyfer Awtistiaeth a Thîm Iechyd Emosiynol.

- Mae uwch arweinwyr yn monitro cynnydd disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol yn drylwyr ac yn adolygu effaith ymyriadau ar eu dysgu a'u lles yn drylwyr i sicrhau bod y gefnogaeth y mae disgyblion yn ei dderbyn yn diwallu eu hanghenion

Mae'r adroddiad llawn i'w weld yn [Adroddiad arolygiad Ysgol Gynradd Hywel Dda 2024](#)

Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo'n glir i barhau i fuddsoddi mewn ysgolion yng Nghaerdydd a'u gwella er mwyn sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau posibl i'w fywyd.

Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda Chyrff Llywodraethu ysgolion i sicrhau bod y safonau'n uchel, yr addysgu'n dda a'r arweinyddiaeth a'r llywodraethiant yn gryf.

Mae safonau yn yr ysgol yn dda ac ni ddisgwylir y bydd sefydlu darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol yn yr ysgol yn effeithio'n negyddol ar ansawdd a safon yr addysg yn yr ysgol.

Profiadau dysgu ac addysgu

Ni ddisgwylir i'r cynnig gael unrhyw effaith negyddol ar brofiadau addysgu a dysgu yn yr ysgol.

Byddai'r lleoliad yn darparu dysgu dosbarth bach wedi'i deilwra i anghenion dysgu'r disgyblion, gan gynnwys ymyriadau i gefnogi llythrennedd a rhifedd, llefaredd, iaith a chyfathrebu.

Byddai'r cyfle i gyflogi staff arbenigol ac i weithio'n agosach gyda gwasanaethau arbenigol yng Nghaerdydd yn gwella gallu'r ysgol i fod yn gynhwysol ac o fudd i holl ddisgyblion yr ysgolion.

Gofal, cymorth ac arweiniad

Mae gan bob ysgol ystod briodol o bolisiau a darpariaeth ar waith i hybu iechyd a lles disgyblion.

Mae'r ysgol wedi ymrwymo i ddarparu amgylchedd lle mae dysgu'n cael ei werthfawrogi a disgyblion yn cyflawni eu potensial mewn amgylchedd hapus a diogel lle maent yn dangos parch a goddefgarwch tuag at eraill.

Mae'r Cyngor yn rheoli derbyniadau i'r ysgolion arbennig a'r Canolfannau Adnoddau Arbenigol. Bydd gan bob dysgwr sy'n cael ei leoli yn y Ganolfan Adnoddau Arbenigol Gynllun Datblygu Unigol sy'n ddogfen statudol sy'n nodi'r hyn sy'n 'bwysig i' ac yn 'bwysig ar gyfer' y plentyn neu'r person ifanc, y deilliannau a ddymunir a'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol sydd i'w roi ar waith er mwyn cyflawni'r deilliannau.

Bydd y Cyngor yn gweithio gydag arweinwyr yr ysgol i sicrhau bod pawb yn deall eu cyfrifoldeb dros helpu i wella a chynnal cymorth ac arweiniad gofal.

Arwain a Rheoli

Mae arweinyddiaeth a rheolaeth Canolfannau Adnoddau Arbenigol wedi ei ddirprwyo i ysgolion. Cyrff Llywodraethu sy'n pennu'r model rheoli mwyaf priodol ar gyfer y lleoliad, yn unol â'r ymagwedd ysgol gyfan at reolaeth ac arweinyddiaeth a'r nod o sicrhau bod y ganolfan yn rhan gwbl integredig o'r ysgol. Gall y Cyngor ddarparu cyngor a chymorth o ran penodiadau arbenigol.

Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gymorth arbenigol i ysgolion gan gynnwys staff arbenigol, cymorth ar gyfer datblygu staff, fforymau Cydlynwyr ADY, cyfarfodydd Cydlynwyr ADY clwstwr, diweddariadau anghenion dysgu ychwanegol tymhorol i Benaethiaid a diweddariadau rheolaidd i gyrrff llywodraethu.

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu cynllunio'n ofalus fel na therfir ar arweinyddiaeth a llywodraethiant yr ysgol, a allai gael effaith negyddol ar safonau addysgol.

Materion Adnoddau Dynol

Byddai cynigion i sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol yn Ysgol Gynradd Hywel Dda yn gofyn bod y Corff Llywodraethu yn ystyried y gofynion o ran gweithlu yn barod ar gyfer yr ehangu. Byddai'r Corff Llywodraethu'n cael ei annog i ymgymryd â'r gwaith hwn yn unol â'r Fframwaith AD Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion.

Mae trosolwg cryno o ofynion staffio ac adnoddau ar gyfer Canolfan Adnoddau Arbenigol fel a ganlyn:

- 10 disgybl fesul dosbarth
- Un athro, un CAGU, tri Cynorthwydd Addysgu Gradd 4, Un Goruchwyliwr Canol Dydd fesul dosbarth
- Caiff un athro ei ariannu fel rôl athro arweiniol, gyda lwfans CAD
- Mae'r holl swyddi'n cael eu hariannu'n llawn ac yn cynnwys lwfans ADY
- Cyllid penodol ar gyfer adnoddau dysgu pob disgybl
- Mae'r staff yn cael eu cyflogi gan y Corff Llywodraethu, ac yn ddarostyngedig i bolisiau'r ysgol
- Mae Gwasanaeth Cynhwysiant y Cyngor yn chwarae rôl gynghorol ar benodi athrawon
- Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol
- Dyranid Seicoleg Addysg
- Mae'r gronfa gydfuddiannol yn darparu cyflenwi diwrnod cyntaf i staff CAA

Byddai adran Gwasanaethau Pobl AD y Cyngor yn gweithio gyda'r Corff Llywodraethu i fynd i'r afael â'r goblygiadau AD sy'n deillio o sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol yn yr ysgol a'r angen dilynol am staffio ychwanegol.

Pan fo Corff Llywodraethu wedi mabwysiadu Polisi Adleoli a Dileu Swyddi Ysgolion y Cyngor, bydd unrhyw swyddi gwag newydd sy'n codi o ganlyniad i sefydlu'r Ganolfan Adnoddau Arbenigol yn rhoi cyfleoedd i staff mewn ysgolion ar y gofrestr adleoli ar gyfer ysgolion.

Dweud eich dweud

Dyma'ch cyfle i roi gwybod i'r Cyngor beth yw eich barn ar y cynigion.

Gallwch anfon eich barn atom drwy un o'r dulliau canlynol:

- Cwblhewch y ffurflen ymateb ar-lein yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)
- E-bostio eich barn i: ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk
- Ysgrifennu llythyr atom yn y cyfeiriad canlynol: Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion, Ystafell 463, Neuadd y Sir, Glanfa'r Iwerydd, Caerdydd, CF10 4UW

Fel arall, gallwch fynd i gyfarfod cyhoeddus neu sesiwn alw heibio. Mae manylion y rhain ar dudalen 8.

Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno ymatebion i'r cynnig hwn yw 26 Mawrth 2026.

Ysgol Gynradd Radnor

Cynnig i sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/ Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol yn Ysgol Gynradd Radnor

Mae Ysgol Gynradd Radnor yn ysgol gynradd gymunedol Saesneg wedi'i lleoli yn Radnor Road, Treganna, CF5 1RB.

Er mwyn ateb y galw am ddarpariaeth arbenigol cynradd, mae'r Cyngor yn cynnig:

- sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol yn Ysgol Gynradd Radnor. Byddai'r ganolfan yn darparu 10 lle yn 2026/27 gyda chwmpas i ymestyn i 20 lle yn 2027/28 a 30 lle yn 2028/29.

Cynigir y byddai'r ganolfan newydd yn cael ei lletya yn adeiladau presennol yr ysgol.

Nifer y lleoedd yn yr ysgol

Mae Tabl 9 isod yn rhoi manylion y lleoedd sydd ar gael yn Ysgol Gynradd Radnor

Enw'r ysgol	Capasiti Cyhoeddedig Presennol (4-11 oed)	Lleoedd fesul grŵp blwyddyn (4-11 oed)	Lleoedd Meithrin	Cyfrwng iaith a Chategori'r Ysgol
Ysgol Gynradd Radnor	365	45	0	Ysgol gynradd gymunedol Saesneg

Capasiti presennol Ysgol Gynradd Radnor yw 365 o leoedd ac roedd gan yr ysgol 223 o ddisgyblion ar y gofrestr ym mis Ionawr 2025.

Y galw am leoedd prif ffrwd yn yr ysgol

Mae Tabl 10 isod yn nodi manylion niferoedd diweddar ac amcanestynol ar y gofrestr ar gyfer Ysgol Gynradd Radnor.

Tabl 10: Niferoedd diweddar ac amcanestynol ar y gofrestr yn Ysgol Gynradd Radnor - disgyblion oed cynradd										
Ysgol	Nifer ar y gofrestr (CYBLD)					Amcanestyniadau disgyblion*				
	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30
Ysgol Gynradd Radnor	279	263	267	250	223	213	203	195	197	191

* Future school pupil demand based on population projections and/or ALN trend data capped to school capacity

Cyflwr ac Addasrwydd Adeiladau Ysgol

Caiff pob ysgol yng Nghaerdydd sgôr Cyflwr o A (perfformio yn ôl y bwriad / gweithredu'n effeithlon) i D (oes wedi dirwyn i ben / risg uniongyrchol o fethu).

Caiff ysgolion yng Nghaerdydd hefyd sgôr Addasrwydd o A (da – cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles) i D (gwael - adeiladau'n effeithio'n ddifrifol ar allu staff i weithredu'r cwricwlwm).

Tabl 11: Sgorau cyflwr ac addasrwydd

Sgôr	Cyflwr	Addasrwydd
A	Da ac yn gweithredu'n effeithlon	Da iawn. Cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles yn yr ysgol
B	Boddhaol ond rhai pethau wedi dirywio	Boddhaol. Perfformio yn ôl y bwriad ond nid yw'n cynorthwyo gweithredu'r cwricwlwm yn effeithiol mewn rhai meysydd.
C	Gwael, gyda diffygion mawr	Gwael. Amharu ar ddulliau addysgu/effaith wael ar drefn yr ysgol
D	Diwedd oes: cyfnod wedi dirwyn i ben neu risg ddybryd o fethu.	Gwael iawn. Adeiladau'n amharu'n ddifrifol ar allu'r staff i weithredu'r cwricwlwm.

Cafodd Ysgol Gynradd Radnor sgôr diweddar o B ar gyfer cyflwr a B ar gyfer addasrwydd.

Byddai'r safle, a seilwaith lleol oddi ar y safle, yn cefnogi datblygu darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol.

Adeilad Canolfan Adnoddau Arbenigol

Cynigir y byddai'r ganolfan yn cael ei lletya yn adeiladau'r ysgol bresennol.

Mae'r mwyafrif o ysgolion ledled y ddinas wedi gweld eu niferoedd yn gostwng yn y blynyddoedd diwethaf sydd yn ymwneud â'r gyfradd geni isel. Mae hyn yn caniatáu i'r Cyngor ac ysgolion weithio gyda'i gilydd mewn partneriaeth i ystyried sut orau i ddefnyddio'r gofod sydd ar gael i ddiwallu anghenion disgyblion orau.

Mae'r Cyngor wedi datblygu manyleb ar gyfer canolfannau adnoddau y gellir eu haddasu ar gyfer gwahanol leoliadau. Mae'r Cyngor yn gweithio gydag ysgolion i nodi mannau priodol yn yr adeiladau presennol, gyda buddsoddiad priodol wedi ei ddarparu i sicrhau bod y cyfleusterau'n addas at y diben.

Byddai'r Ganolfan Adnoddau Arbenigol angen paratoi un ystafell ddosbarth i ddechrau i ddarparu amgylchedd anogol, gan gynnwys ystafell i neilltuo er mwyn i blant hunanreoleiddio ynghyd â mynediad i ardal ddyysgu ddiogel y tu allan a thoiledau.

Mae'r Cyngor yn gweithio gyda Chorff Llywodraethu Ysgol Gynradd Radnor i gytuno a bwrw ymlaen â'r gwaith o ddatblygu cynllun adnewyddu sy'n ail-bwrpasu gofod ystafelloedd dosbarth sydd dros ben.

Byddai digon o leoedd yn dal i gael eu cadw yn yr ysgol ac mewn ysgolion cyfagos i ddarparu ar gyfer y galw lleol am leoedd prif ffrwd.

Ansawdd a Safonau

Darparwyd y wybodaeth ganlynol gan y Tîm Gwella Ysgolion yn ymwneud ag ansawdd a safonau yn Ysgol Gynradd Radnor.

Mae'r uwch dîm arweinyddiaeth yn Ysgol Gynradd Radnor wedi gwella systemau i sicrhau bod blaenoriaethau'r ysgol yn cael eu llywio gan hunanwerthuso trylwyr, gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau fel edrych ar lyfrau, teithiau cerdded dysgu, sgysiau dysgwyr, ac arolygon staff i gael dealltwriaeth gynhwysfawr o berfformiad. Mae dysgu proffesiynol wedi'i gynllunio'n ofalus, ac mae ei effaith yn cael ei fonitro'n agos fel rhan o'r cylch hunanwerthuso parhaus, gyda phwyslais cynyddol ar gynnwys y tîm arweinyddiaeth ehangach yn y prosesau hyn. Mae llywodraethwyr yn cymryd rhan weithredol yn y broses hunanwerthuso ac mae ganddynt ddealltwriaeth ddofn o flaenoriaethau'r ysgol.

Mae cwricwlwm yr ysgol yn cael ei fireinio'n barhaus i ddiwallu anghenion ei chymuned, gydag uwch arweinwyr yn arwain ei dyluniad ac athrawon yn cydweithio i greu profiadau dysgu perthnasol ac ystyrlon. Mae'r blaenoriaethau presennol yn cynnwys sicrhau cwricwlwm eang a chytbwys, cefnogi dilyniant clir, a darparu digon o her i bob dysgwr. Mewn meysydd addysgu cryf, pwysleisir asesu effeithiol ar gyfer dysgu, ac mae ymdrechion yn parhau i sicrhau bod yr ymagwedd hwn yn gyson ar draws yr ysgol. Mae disgyblion yn dangos agweddau cadarnhaol tuag at ddsygu, ac mae'r gefnogaeth i'r rhai sydd ag anghenion emosiynol ychwanegol wedi gwella. Mae ymagweddau newydd tuag at lesiant disgyblion yn cael eu gwerthuso, ac mae cynllun cadarn i wella Cymraeg llafar, gydag asesiadau effaith wedi'u cynllunio ar gyfer yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

Mae prosesau diogelu yn ddiogel, ac mae'r ysgol yn blaenoriaethu cefnogaeth emosiynol, gan arwain at ddisgyblion yn teimlo'n ddiogel ac yn cael gofal da. Mae disgyblion yn ymddwyn yn barchus, mae presenoldeb yn gryf ar 95.2%, ac mae'r ysgol yn gweithio tuag at wobwr Ysgol Noddfa wrth fabwysiadu arferion cynhwysol a gwrth-hiliol. Mae gan grwpiau disgyblion lais arweinyddiaeth weithredol, ac mae cyfleoedd cyfoethogi yn cefnogi eu datblygiad.

Mae uwch arweinwyr yn cymryd ymagwedd strategol, gydweithredol at wella'r ysgol, gyda ffocws cryf ar gefnogi grwpiau agored i niwed. Mae'r ddarpariaeth ar gyfer Anghenion Dysgu Ychwanegol wedi'i gwella'n gyflym, ac ystyrir fod y ddarpariaeth yn dda ac yn berthnasol i anghenion y disgyblion. Mae cynnydd ar gyfer y grwpiau hyn o blant yn cael ei fonitro'n agos ac yn llywio addasiadau i'r ddarpariaeth. Darperir cyfleoedd datblygu arweinyddiaeth i'r holl staff, ac mae dysgu proffesiynol wedi ei alinio â'r cynllun gwella ac yn cael ei werthuso'n rheolaidd am effaith. Mae Pwyllgor Her y Llywodraethwyr yn gweithio'n agos gydag uwch arweinwyr, gan ddyfnhau eu dealltwriaeth o gryfderau'r ysgol a'r meysydd i'w datblygu.

Rhoddodd arolygiad diweddaraf Estyn ym mis Mehefin 2023 drosolwg o'r ysgol fel a ganlyn:

Mae Ysgol Gynradd Radnor yn gymuned ofalgar a chynhwysol lle mae disgyblion a theuluoedd yn teimlo eu bod yn cael eu parchu a'u gwerthfawrogi.

Mae'r ysgol yn darparu cyfleoedd buddiol i ddisgyblion fyfyrion ar werthoedd pwysig, fel tegwch ac amrywiaeth.

Mae disgyblion yn ymddwyn yn dda ac yn barchus i athrawon, eu cyfoedion, ac ymwelwyr. Mae perthnasoedd rhwng staff, disgyblion, llywodraethwyr a rhieni yn gryf. Mae hyn yn creu amgylchedd meddylgar a chefnogol i bob disgybl a'u teuluoedd.

Roedd canfyddiadau'r arolygiad o ran cynnydd a darpariaeth ar gyfer disgyblion ag ADY yn yr ysgol yn gadarnhaol:

- Wrth iddynt symud drwy'r ysgol, mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion, gan gynnwys y rhai sydd ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) a'r rhai sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim, yn gwneud cynnydd priodol o'u manau cychwyn unigol.

- Mae'r Cydlynnydd Anghenion Dysgu Ychwanegol sydd newydd ei phenodi yn effeithiol iawn. Mae hi'n monitro'r cynnydd a wnaed gan ddisgyblion gydag ADY yn gadarn, gan sicrhau bod y ddarpariaeth wedi'i haddasu'n briodol i ddiwallu anghenion disgyblion.
- Mae hi'n darparu hyfforddiant priodol i'r holl staff i sicrhau eu bod yn deall eu rolau a'u cyfrifoldebau wrth gefnogi disgyblion ag ADY.
- Mae gan yr ysgol berthynas gadarnhaol â rhieni ac mae'n defnyddio dulliau sy'n canolbwyntio ar y person yn effeithiol gyda theuluoedd sydd â phlant ag anghenion ychwanegol. O ganlyniad, mae'r ysgol yn glir am gryfderau'r disgyblion hyn, eu rhwystrau i ddysgu a'r dulliau sy'n gweithio orau i'w helpu i ddysgu.
- Mae'r Cydlynnydd ADY yn cysylltu ag ysgolion clwstrwr ac asiantaethau allanol yn effeithiol i wella ei sgiliau a'i gwybodaeth ei hun sy'n gysylltiedig â chefnogi disgyblion gydag ADY.

Mae'r adroddiad llawn i'w weld yn [Adroddiad arolygiad Ysgol Gynradd Radnor 2023](#)

Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo'n glir i barhau i fuddsoddi mewn ysgolion yng Nghaerdydd a'u gwella er mwyn sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau posibl i'w fywyd.

Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda Chyrff Llywodraethu ysgolion i sicrhau bod y safonau'n uchel, yr addysgu'n dda a'r arweinyddiaeth a'r llywodraethiant yn gryf.

Mae safonau yn yr ysgol yn dda ac ni ddisgwylir y bydd sefydlu darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol yn effeithio'n negyddol safon ac ansawdd yr addysg yn yr ysgol.

Profiadau dysgu ac addysgu

Ni ddisgwylir i'r cynnig gael unrhyw effaith negyddol ar brofiadau addysgu a dysgu yn yr ysgol.

Byddai'r lleoliad yn darparu dysgu dosbarth bach wedi'i deilwra i anghenion dysgu'r disgyblion, gan gynnwys ymyriadau i gefnogi llythrennedd a rhifedd, llefaredd, iaith a chyfathrebu.

Byddai'r cyfle i gyflogi staff arbenigol ac i weithio'n agosach gyda gwasanaethau arbenigol yng Nghaerdydd yn gwella gallu'r ysgol i fod yn gynhwysol ac o fudd i holl ddisgyblion yr ysgolion.

Gofal, cymorth ac arweiniad

Mae gan bob ysgol ystod briodol o bolisiâu a darpariaeth ar waith i hybu iechyd a lles disgyblion.

Mae'r ysgol wedi ymrwymo i ddarparu amgylchedd lle mae dysgu'n cael ei werthfawrogi a disgyblion yn cyflawni eu potensial mewn amgylchedd hapus a diogel lle maent yn dangos parch a goddefgarwch tuag at eraill.

Mae'r Cyngor yn rheoli derbyniadau i'r ysgolion arbennig a'r Canolfannau Adnoddau Arbenigol. Bydd gan bob dysgwr sy'n cael ei leoli yn y Ganolfan Adnoddau Arbenigol Gynllun Datblygu Unigol sy'n ddogfen statudol sy'n nodi'r hyn sy'n 'bwysig i' ac yn 'bwysig ar gyfer' y plentyn neu'r person ifanc, y deilliannau a ddymunir a'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol sydd i'w roi ar waith er mwyn cyflawni'r deilliannau.

Bydd y Cyngor yn gweithio gydag arweinwyr yr ysgol i sicrhau bod pawb yn deall eu cyfrifoldeb dros helpu i wella a chynnal cymorth ac arweiniad gofal.

Arwain a Rheoli

Mae arweinyddiaeth a rheolaeth Canolfannau Adnoddau Arbenigol wedi ei ddirprwyo i ysgolion. Cyrff Llywodraethu sy'n pennu'r model rheoli mwyaf priodol ar gyfer y lleoliad, yn unol â'r ymagwedd ysgol gyfan at reolaeth ac arweinyddiaeth a'r nod o sicrhau bod y ganolfan yn rhan gwbl integredig o'r ysgol. Gall y Cyngor ddarparu cyngor a chymorth o ran penodiadau arbenigol.

Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gymorth arbenigol i ysgolion gan gynnwys staff arbenigol, cymorth ar gyfer datblygu staff, fforymau Cydlynwyr ADY, cyfarfodydd Cydlynwyr ADY clwstwr, diweddariadau anghenion dysgu ychwanegol tymhorol i Benaethiaid a diweddariadau rheolaidd i gyrff llywodraethu.

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu cynllunio'n ofalus fel na therfir ar arweinyddiaeth a llywodraethiant yr ysgol, a allai gael effaith negyddol ar safonau addysgol.

Materion Adnoddau Dynol

Byddai'r cynnig i sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol yn Ysgol Gynradd Radnor yn gofyn bod y Corff Llywodraethu yn ystyried y gofynion o ran gweithlu yn barod ar gyfer yr ehangu. Byddai'r Corff Llywodraethu'n cael ei annog i ymgymryd â'r gwaith hwn yn unol â'r Fframwaith AD Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion.

Mae trosolwg cryno o ofynion staffio ac adnoddau ar gyfer Canolfan Adnoddau Arbenigol fel a ganlyn:

- 10 disgybl fesul dosbarth
- Un athro, un CAGU, tri Gynorthwydd Addysgu Gradd 4, Un Goruchwyliwr Canol Dydd
- Caiff un athro ei ariannu hefyd fel rôl athro arweiniol, gyda lwfans CAD
- Mae'r holl swyddi'n cael eu hariannu'n llawn ac yn cynnwys lwfans ADY
- Cyllid penodol ar gyfer adnoddau dysgu pob disgybl
- Mae'r staff yn cael eu cyflogi gan y Corff Llywodraethu, ac yn ddarostyngedig i bolisiau'r ysgol
- Mae Gwasanaeth Cynhwysiant y Cyngor yn chwarae rôl gynghorol ar benodi athrawon
- Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol
- Dyrannu amser Seicoleg Addysg
- Mae'r gronfa gydfuddiannol yn darparu cyflenwi diwrnod cyntaf ar gyfer staff CAA

Byddai Gwasanaethau Pobl AD y Cyngor yn gweithio gyda'r Corff Llywodraethu i fynd i'r afael â'r goblygiadau AD sy'n deillio o sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol yn yr ysgol a'r angen dilynol am staffio ychwanegol.

Pan fo Corff Llywodraethu wedi mabwysiadu Polisi Adleoli a Dileu Swyddi Ysgolion y Cyngor, bydd unrhyw swyddi gwag newydd sy'n codi o ganlyniad i sefydlu'r Ganolfan Adnoddau Arbenigol yn rhoi cyfleoedd i staff mewn ysgolion ar y gofrestr adleoli ar gyfer ysgolion.

Dweud eich dweud

Dyma'ch cyfle i roi gwybod i'r Cyngor beth yw eich barn ar y cynnigion.

Gallwch anfon eich barn atom drwy un o'r dulliau canlynol:

- Cwblhewch y ffurflen ymateb ar-lein yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)
- E-bostio eich barn i: ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk
- Ysgrifennu llythyr atom yn y cyfeiriad canlynol: Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion, Ystafell 463, Neuadd y Sir, Glanfa'r Iwerydd, Caerdydd, CF10 4UW

Fel arall, gallwch fynd i gyfarfod cyhoeddus neu sesiwn alw heibio. Mae manylion y rhain ar dudalen 8.

Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno ymatebion i'r cynnig hwn yw 26 Mawrth 2026.

Ysgol Glan Morfa

Cynnig i sefydlu Sylfaen Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/ Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol yn Ysgol Glan Morfa

Mae Ysgol Glan Morfa yn ysgol gynradd gymunedol Gymraeg gyda darpariaeth feithrin wedi'i lleoli yn Heol Lewis, Sblot, CF24 2LZ.

Er mwyn ateb y galw am ddarpariaeth arbenigol cynradd, mae'r Cyngor yn cynnig:

- sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol i ddysgwyr ag Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol, â lle i 10, yn Ysgol Glan Morfa o fis Ionawr 2027.

Cynigir y byddai'r ganolfan newydd yn cael ei lletya yn adeiladau presennol yr ysgol.

Nifer y lleoedd yn yr ysgol

Mae Tabl 12 isod yn rhoi manylion y lleoedd sydd ar gael yn Ysgol Glan Morfa.

Enw'r ysgol	Capasiti Cyhoeddus Presennol (4-11 oed)	Lleoedd fesul grŵp blwyddyn (4-11 oed)	Lleoedd Meithrin	Cyfrwng iaith a Chategori'r Ysgol
Ysgol Glan Morfa	420	60	64	Ysgol gynradd gymunedol Gymraeg

Capasiti presennol Ysgol Glan Morfa yw 420 o leoedd ac roedd gan yr ysgol 201 o ddisgyblion ar y gofrestr ym mis Ionawr 2025.

Y galw am leoedd prif ffrwd yn yr ysgol

Mae Tabl 13 isod yn nodi niferoedd diweddar ac amcanestynol ar y gofrestr yn Ysgol Glan Morfa.

Tabl 13: Niferoedd diweddar ac amcanestynol ar y gofrestr yn Ysgol Glan Morfa - disgyblion oed cynradd										
Ysgol	Nifer ar y gofrestr (CYBLD)					Amcanestyniadau disgyblion*				
	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30
Ysgol Glan Morfa	221	215	212	207	201	205	206	202	211	216

* Future school pupil demand based on population projections and/or ALN trend data capped to school capacity

Cyflwr ac Addasrwydd Adeiladau Ysgol

Caiff pob ysgol yng Nghaerdydd sgôr Cyflwr o A (perfformio yn ôl y bwriad / gweithredu'n effeithlon) i D (oes wedi dirwyn i ben / risg uniongyrchol o fethu).

Caiff ysgolion yng Nghaerdydd hefyd sgôr Addasrwydd o A (da – cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles) i D (gwael – adeiladau'n effeithio'n ddifrifol ar allu staff i weithredu'r cwricwlwm).

Tabl 14: Sgorau cyflwr ac addasrwydd

Sgôr	Cyflwr	Addasrwydd
A	Da ac yn gweithredu'n effeithlon	Da iawn. Cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles yn yr ysgol
B	Boddhaol ond rhai pethau wedi dirywio.	Boddhaol. Perfformio yn ôl y bwriad ond nid yw'n cynorthwyo gweithredu'r cwricwlwm yn effeithiol mewn rhai meysydd.
C	Gwael, gyda diffygion mawr.	Gwael. Amharu ar ddulliau addysgu/effaith wael ar drefn yr ysgol
D	Diwedd oes: cyfnod wedi dirwyn i ben neu risg ddybryd o fethu.	Gwael iawn. Adeiladau'n amharu'n ddifrifol ar allu'r staff i weithredu'r cwricwlwm.

Mae Ysgol Glan Morfa â sgôr o A ar gyfer cyflwr ac A ar gyfer addasrwydd.

Byddai'r safle, a seilwaith lleol oddi ar y safle, yn cefnogi datblygiad darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol.

Adeilad Canolfan Adnoddau Arbenigol

Cynigir y byddai'r ganolfan yn cael ei lletya yn adeiladau'r ysgol bresennol.

Mae'r mwyafrif o ysgolion ledled y ddinas wedi gweld eu niferoedd yn gostwng yn y blynyddoedd diwethaf sydd ynghlwm â'r gyfradd geni isel. Mae hyn yn caniatáu i'r Cyngor ac ysgolion weithio gyda'i gilydd mewn partneriaeth i ystyried y ffordd orau o ddefnyddio'r adeiladau sydd ar gael i ddiwallu anghenion disgyblion orau.

Mae'r Cyngor wedi datblygu manyleb ar gyfer canolfannau adnoddau y gellir eu haddasu ar gyfer gwahanol leoliadau. Mae'r Cyngor yn gweithio gydag ysgolion i nodi manau priodol yn yr adeiladau presennol, gyda buddsoddiad priodol wedi ei ddarparu i sicrhau bod y cyfleusterau'n addas at y diben.

Byddai'r ganolfan adnoddau arbenigol angen ystafell ddosbarth i ddarparu amgylchedd anogol, gan gynnwys ystafell i neilltuo er mwyn i blant hunanreoleiddio ynghyd â mynediad i ardal ddysgu ddiogel y tu allan a thoiledau.

Mae'r Cyngor yn gweithio gyda Chorff Llywodraethu Ysgol Glan Morfa i gytuno a symud ymlaen â'r gwaith o ddatblygu cynllun adnewyddu sy'n ail-bwrpasu gofod dosbarth sbâr.

Byddai digon o leoedd yn dal i gael eu cadw yn yr ysgol ac mewn ysgolion cyfagos i ddarparu ar gyfer y galw lleol am leoedd prif ffrwd.

Ansawdd a Safonau

Darparwyd y wybodaeth ganlynol gan Dîm Gwella Ysgolion Caerdydd ynghylch ansawdd a safonau yn Ysgol Glan Morfa.

Mae'r ysgol yn defnyddio gweithdrefnau hunanwerthuso systematig cadarn i asesu cynnydd yn erbyn blaenoriaethau'r Cynllun Datblygu Ysgol, gydag Uwch Arweinwyr yn nodi cryfderau a meysydd datblygu trwy ddefnydd effeithiol o ddadansoddi data. Mae'r holl staff ac ystod eang o randdeiliaid, gan gynnwys disgyblion a Llywodraethwyr, yn cymryd rhan weithredol yn y prosesau gwerthuso hyn.

Mae'r ysgol yn darparu cwricwlwm eang, cytbwys sy'n diwallu anghenion eu disgyblion a'u cymuned yn effeithiol. Mae arolwg diweddar Estyn yn tynnu sylw at gynnydd systematig mewn gwybodaeth, sgiliau a dealltwriaeth, gyda phwyslais cryf ar sgiliau digidol, creadigol, iaith a mathemateg sy'n arwain at gynnydd da i ddisgyblion. Mae disgwyliadau uchel a dosbarthiadau wedi'u trefnu'n dda yn sicrhau bod disgyblion yn deall gofynion ac yn ymgysylltu'n bwrsol â staff a disgyblion sy'n dangos perthnasoedd cadarnhaol, parchus.

Mae craffu llyfrau yn dangos safonau uchel a pharch at waith, gyda'r rhan fwyaf o lyfrau yn darparu cyfleoedd ar gyfer adborth, ail-ddrafftio, a chwrdd â heriau. Mae Blwyddyn 2 yn treialu strategaeth 'Taro'r Targed', gan hyrwyddo gosod nodau a hunanasesiad clir, tra bod y blynyddoedd uwch yn asesu gan gymheiriaid. Mae teilwra y rhan fwyaf o lyfrau yn cefnogi cynnydd disgyblion, ac mae sgiliau darllen yn cael eu datblygu'n gyson. Mae bron pob llyfr a adolygwyd yn dangos disgyblion yn symud ymlaen o'u manau cychwyn.

Mae cynllunio, darpariaeth ac asesu yn cael eu gwerthuso'n dymhorol ar gyfer effaith a mireinio. Mae asesiad cadarn yn cyd-fynd â chwricwlwm yr ysgol ac yn cael ei adolygu'n rheolaidd ar gyfer effeithiolrwydd.

Mae darpariaeth ADY a lles disgyblion yn gryfderau allweddol, yn cael eu cefnogi gan y dosbarthiadau llesiant ac anogaeth a'r 'Clwb Cwtsh', sy'n darparu gofal wedi'i deilwra sy'n cynnwys disgyblion, rhieni ac asiantaethau allanol. Mae'r dull cynhwysol hwn yn helpu disgyblion ADY a rhai sy'n agored i niwed i wneud cynnydd nodedig.

Mae arweinyddiaeth strategol yn darparu gweledigaeth glir sy'n canolbwyntio ar sicrhau bod myfyrwyr yn cyflawni eu potensial llawn. Mae'r uwch arweinwyr yn cydweithio'n effeithiol, gan feithrin arweinyddiaeth wedi ei dosbarthu a chynyddu atebolrwydd. Mae'r Corff Llywodraethu yn cefnogi ac yn herio'r ysgol trwy werthusiad cyson, sy'n seiliedig ar dystiolaeth. Mae blaenoriaethau'r CDY wedi'u seilio'n gadran ar ystod o weithgareddau hunanwerthuso buddiol. Mae ffocws clir ar leihau effaith tldi sy'n cael ei amlygu trwy ddefnydd pwrpasol ac effeithiol o'r grant datblygu disgyblion. Mae datblygiad proffesiynol yn cyd-fynd â blaenoriaethau'r CDY gan gynnig hyfforddiant, rhannu arferion gorau, a chydweithredu i gryfhau diwylliant dysgu'r ysgol.

Mae gweithdrefnau tracio cadarn yn caniatáu adnabod disgyblion sy'n tangyflawni'n gynnar, gan arwain at gymorth prydlon, wedi'i dargedu. Mae cynnydd yn cael ei fonitro'n agos i sicrhau bod ymyriadau yn effeithiol a bod disgyblion yn symud ymlaen yn ôl eu gallu.

Mae'r ysgol yn meithrin arweinyddiaeth drwy gynnig cyfleoedd ystyrlon i ddisgyblion gymryd cyfrifoldeb, fel y nodwyd mewn arolwg diweddar gan Estyn. Mae disgyblion yn cyfrannu at ethos a strategaeth yr ysgol trwy brosiectau fel creu amgylchedd croesawgar i geiswyr lloches.

Rhoddodd arolygiad diweddaraf Ysgol Glan Morfa gan Estyn ym mis Mehefin 2025 drosolwg o'r ysgol fel a ganlyn.

Mae Ysgol Glan Morfa yn darparu amgylchedd gofalgwr a chynhwysol ac mae'n chwarae rhan ganolog yn ei chymuned leol. Mae arweinwyr yn gosod safonau uchel ac wedi sefydlu gweledigaeth gynhwysfawr sy'n rhoi blaenoriaeth i gynnydd a lles disgyblion. Maent yn gweithio'n agos gyda llywodraethwyr, rhieni a'r gymuned leol i ddarparu profiadau ysgogol a diddorol i'r disgyblion.

Mae'r pennaeth yn caffael barn rhieni ac yn ymateb yn rhagweithiol ac amserol i'r canfyddiadau. O ganlyniad, mae ymdeimlad cryf o ymddiriedaeth, balchder a pharch yn treiddio'n werthfawr ar draws cymuned glôs yr ysgol.

Un o gryfderau nodedig yr ysgol yw'r pwyslais ar ddatblygiad personol, cymdeithasol a moesol disgyblion. Drwy amrywiaeth o weithgareddau a chwricwlwm yr ysgol, mae disgyblion yn cael eu hannog i fyfyrion ar faterion moesogol a chymdeithasol a dangos parch at amrywiaeth ddiwylliannol ac ystod o gredoau.

Roedd canfyddiadau'r arolygiad o ran cynnydd a darpariaeth ar gyfer disgyblion ag ADY yn yr ysgol yn gadarnhaol:

- Mae trefniadau ar gyfer nodi ac ymateb i anghenion disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn flaengar.
- Mae staff yn darparu cefnogaeth gynhwysfawr i gynorthwyo'r disgyblion ag ADY, gan gynnwys i hybu lles a rheoli emosiynau.
- Maent yn cynnwys disgyblion, rhieni a barn asiantaethau allanol yn effeithiol i gynllunio cymorth a gwerthuso'i heffaith.
- Dros gyfnod, mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion ag ADY a disgyblion y mae tloedi ac anfantais yn cael effaith andwyol arnynt, yn gwneud cynnydd llwyddiannus o'u manau cychwyn

Mae'r adroddiad llawn i'w weld yn [Adroddiad arolygiad Ysgol Glan Morfa 2025](#)

Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo'n glir i barhau i fuddsoddi mewn ysgolion yng Nghaerdydd a'u gwella er mwyn sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau posibl i'w fywyd.

Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda Chyrff Llywodraethu ysgolion i sicrhau bod y safonau'n uchel, yr addysgu'n dda a'r arweinyddiaeth a'r llywodraethiant yn gryf.

Mae safonau yn yr ysgol yn dda ac ni ddisgwylir y bydd sefydlu darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol yn yr ysgol yn effeithio'n negyddol ar ansawdd a safon yr addysg yn yr ysgol.

Profiadau dysgu ac addysgu

Ni ddisgwylir i'r cynnig gael unrhyw effaith negyddol ar brofiadau addysgu a dysgu yn yr ysgol.

Byddai'r lleoliad yn darparu dysgu dosbarth bach wedi'i deilwra i anghenion dysgu'r disgyblion, gan gynnwys ymyriadau i gefnogi llythrennedd a rhifedd, llefaredd, iaith a chyfathrebu.

Byddai'r cyfle i gyflogi staff arbenigol ac i weithio'n agosach gyda gwasanaethau arbenigol yng Nghaerdydd yn gwella gallu'r ysgol i fod yn gynhwysol ac o fudd i holl ddisgyblion yr ysgolion.

Gofal, cymorth ac arweiniad

Mae gan bob ysgol ystod briodol o bolisiau a darpariaeth ar waith i hybu iechyd a lles disgyblion.

Mae'r ysgol wedi ymrwymo i ddarparu amgylchedd lle mae dysgu'n cael ei werthfawrogi a disgyblion yn cyflawni eu potensial mewn amgylchedd hapus a diogel lle maent yn dangos parch a goddefgarwch tuag at eraill.

Mae'r Cyngor yn rheoli derbyniadau i'r ysgolion arbennig a'r Canolfannau Adnoddau Arbenigol. Bydd gan bob dysgwr sy'n cael ei leoli yn y Ganolfan Adnoddau Arbenigol Gynllun Datblygu Unigol sy'n ddogfen statudol sy'n nodi'r hyn sy'n 'bwysig i' ac yn 'bwysig ar gyfer' y plentyn neu'r person ifanc, y deilliannau a ddymunir a'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol sydd i'w roi ar waith er mwyn cyflawni'r deilliannau.

Bydd y Cyngor yn gweithio gydag arweinwyr yr ysgol i sicrhau bod pawb yn deall eu cyfrifoldeb dros helpu i wella a chynnal cymorth ac arweiniad gofal.

Arwain a Rheoli

Mae arweinyddiaeth a rheolaeth Canolfannau Adnoddau Arbenigol wedi ei ddirprwyo i ysgolion. Cyrff Llywodraethu sy'n pennu'r model rheoli mwyaf priodol ar gyfer y lleoliad, yn unol â'r ymagwedd ysgol gyfan at reolaeth ac arweinyddiaeth a'r nod o sicrhau bod y ganolfan yn rhan gwbl integredig o'r ysgol. Gall y Cyngor ddarparu cyngor a chymorth o ran penodiadau arbenigol.

Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gymorth arbenigol i ysgolion gan gynnwys staff arbenigol, cymorth ar gyfer datblygu staff, fforymau Cydlynwyr ADY, cyfarfodydd Cydlynwyr ADY clwstwr, diweddariadau anghenion dysgu ychwanegol tymhorol i Benaethiaid a diweddariadau rheolaidd i gyrff llywodraethu.

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu cynllunio'n ofalus fel na therfir ar arweinyddiaeth a llywodraethiant yr ysgol, a allai gael effaith negyddol ar safonau addysgol.

Materion Adnoddau Dynol

Byddai cynigion i sefydlu canolfan adnoddau arbenigol yn Ysgol Glan Morfa yn gofyn bod y corff llywodraethu yn ystyried y gofynion o ran y gweithlu yn barod ar gyfer yr ehangu. Byddai'r Corff Llywodraethu'n cael ei annog i ymgymryd â'r gwaith hwn yn unol â'r Fframwaith AD Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion.

Mae trosolwg cryno o ofynion staffio ac adnoddau ar gyfer Canolfan Adnoddau Arbenigol fel a ganlyn:

- 10 disgybl fesul dosbarth
- Un athro, un CAGU, tri Cynorthwydd Addysgu Gradd 4 ac un Goruchwyliwr Canol Dydd fesul dosbarth
- Caiff un athro ei ariannu fel rôl athro arweiniol, gyda lwfans CAD
- Mae'r holl swyddi'n cael eu hariannu'n llawn ac yn cynnwys lwfans ADY
- Cyllid penodol ar gyfer adnoddau dysgu pob disgybl
- Mae'r staff yn cael eu cyflogi gan Gorff Llywodraethu'r ysgol, ac yn ddarostyngedig i bolisiau ysgol
- Mae Gwasanaeth Cynhwysiant y Cyngor yn chwarae rôl gynghorol ar benodi athrawon
- Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol
- Dyraniad Seicoleg Addysg
- Mae'r gronfa gydfuddiannol yn darparu cyflenwi diwrnod cyntaf i staff CAA

Byddai Gwasanaethau Pobl AD y Cyngor yn gweithio gyda'r Corff Llywodraethu i fynd i'r afael â'r goblygiadau AD sy'n deillio o sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol yn yr ysgol a'r angen dilynol am staffio ychwanegol.

Pan fo Corff Llywodraethu wedi mabwysiadu Polisi Adleoli a Dileu Swyddi Ysgolion y Cyngor, bydd unrhyw swyddi gwag newydd sy'n codi o ganlyniad i sefydlu'r Ganolfan Adnoddau Arbenigol yn rhoi cyfleoedd i staff mewn ysgolion ar y gofrestr adleoli ar gyfer ysgolion.

Dweud eich dweud

Dyma'ch cyfle i roi gwybod i'r Cyngor beth yw eich barn ar y cynigion.

Gallwch anfon eich barn atom drwy un o'r dulliau canlynol:

- Cwblhewch y ffurflen ymateb ar-lein yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)
- E-bostio eich barn i: ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk
- Ysgrifennu llythyr atom yn y cyfeiriad canlynol: Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion, Ystafell 463, Neuadd y Sir, Glanfa'r Iwerydd, Caerdydd, CF10 4UW

Fel arall, gallwch fynd i gyfarfod cyhoeddus neu sesiwn alw heibio. Mae manylion y rhain ar dudalen 8.

Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno ymatebion i'r cynnig hwn yw 26 Mawrth 2026.

Ysgol Uwchradd Fitzalan

Cynnig i sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/ Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol yn Ysgol Uwchradd Fitzalan

Mae Ysgol Uwchradd Fitzalan yn ysgol uwchradd gymunedol Saesneg gyda darpariaeth chweched dosbarth wedi'i lleoli yn Heol Lecwydd, Treganna, CF11 8XB.

mwyn ateb y galw am ddarpariaeth arbenigol uwchradd, mae'r Cyngor yn cynnig:

- sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol ar gyfer Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol yn Ysgol Uwchradd Fitzalan o fis Ionawr 2027.

Cynigir y byddai'r ganolfan newydd yn cael ei lletya yn adeiladau presennol yr ysgol.

Nifer y lleoedd yn yr ysgol

Mae Tabl 15 isod yn rhoi manylion y lleoedd sydd ar gael yn Ysgol Uwchradd Fitzalan.

Enw'r ysgol	Capasiti Cyhoeddedig Presennol (11-18 oed)	Lleoedd fesul grwp blwyddyn (11 - 16 oed)	Lleoedd 6ed Dosbarth	Cyfrwng iaith a Chategori'r Ysgol
Ysgol Uwchradd Fitzalan	1850	300	350	Ysgol uwchradd gymunedol Saesneg

Capasiti presennol Ysgol Uwchradd Fitzalan yw 1850 o leoedd, ac roedd gan yr ysgol 1833 o ddisgyblion ar y gofrestr ym mis Ionawr 2025.

Er

Y galw am leodd prif ffrwd yn yr ysgol

Mae Tabl 16 isod yn nodi manylion niferoedd diweddar ac amcanestynol ar y gofrestr ar gyfer Ysgol Uwchradd Fitzalan.

Tabl 16: Niferoedd diweddar ac amcanestynol ar y gofrestr yn Ysgol Uwchradd Fitzalan (disgyblion 11-16 oed)

Ysgol	Nifer ar y gofrestr (CYBLD)					Amcanestyniadau disgyblion*				
	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30
Ysgol Uwchradd Fitzalan	1790	1818	1813	1830	1807	1813	1821	1817	1817	1817

* Future school pupil demand based on population projections and/or ALN trend data capped to school capacity

Cyflwr ac Addasrwydd Adeiladau Ysgol

Caiff pob ysgol yng Nghaerdydd sgôr Cyflwr o A (perfformio yn ôl y bwriad / gweithredu'n effeithlon) i D (oes wedi dirwyn i ben / risg uniongyrchol o fethu).

Caiff ysgolion yng Nghaerdydd hefyd sgôr Addasrwydd o A (da – cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles) i D (gwael – adeiladau'n effeithio'n ddifrifol ar allu staff i weithredu'r cwricwlwm).

Tabl 14: Sgorau cyflwr ac addasrwydd

Sgôr	Cyflwr	Addasrwydd
A	Da ac yn gweithredu'n effeithlon	Da iawn. Cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles yn yr ysgol
B	Boddhaol ond rhai pethau wedi dirywio.	Boddhaol. Perfformio yn ôl y bwriad ond nid yw'n cynorthwyo gweithredu'r cwricwlwm yn effeithiol mewn rhai meysydd.
C	Gwael, gyda diffygion mawr.	Gwael. Amharu ar ddulliau addysgu/effaith wael ar drefn yr ysgol
D	Diwedd oes: cyfnod wedi dirwyn i ben neu risg ddybryd o fethu.	Gwael iawn. Adeiladau'n amharu'n ddifrifol ar allu'r staff i weithredu'r cwricwlwm.

Cafodd Ysgol Uwchradd Fitzalan sgôr o A ar gyfer cyflwr ac A ar gyfer addasrwydd.

Byddai'r safle, a seilwaith lleol oddi ar y safle, yn cefnogi datblygiad darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol.

Adeilad Canolfan Adnoddau Arbenigol

Trosglyddoddd Ysgol Uwchradd Fitzalan i adeiladau newydd ar Heol Lecwydd Road ym mis Medi 2023.

Mae'r Cyngor wedi datblygu manyleb ar gyfer canolfannau adnoddau y gellir eu haddasu ar gyfer gwahanol leoliadau. Mae'r Cyngor yn gweithio gydag ysgolion i nodi mannau priodol yn yr adeiladau presennol, gyda buddsoddiad priodol wedi ei ddarparu i sicrhau bod y cyfleusterau'n addas at y diben.

Mae digon o ofod ar gael yn yr adeiladau presennol i ddarparu ar gyfer y ganolfan adnoddau arbenigol arfaethedig.

Mae'r Cyngor yn gweithio gyda Chorff Llywodraethu Ysgol Uwchradd Fitzalan i gytuno a symud ymlaen â gofod addas ar gyfer y ganolfan.

Ansawdd a Safonau

Darparwyd y wybodaeth ganlynol gan Dîm Gwella Ysgolion Caerdydd ynghylch ansawdd a safonau yn Ysgol Uwchradd Fitzalan.

Mae arweinwyr wedi mireinio prosesau hunanwerthuso i asesu gwybodaeth, sgiliau a chynnydd disgyblion yn well, gydag arweinwyr uwch a chanol yn cydweithio'n effeithiol i nodi meysydd gwella a gwahaniaethu rhwng darpariaeth a chynnydd sydd wedi gwella sut maent yn gwerthuso'r effaith y mae addysgu yn ei chael ar gynnydd disgyblion.

Mae'r ffordd y mae'r ysgol yn addasu ei chwricwlwm i ddiwallu anghenion unigol ei disgyblion yn gryfder sylweddol. Mae arweinwyr yn asesu ac yn addasu'r cwricwlwm yn ofalus yn seiliedig ar dystiolaeth helaeth, gan effeithio'n gadarnhaol ar ymgysylltiad, llesiant a chyflawniad disgyblion.

Mae cynllunio gofalus ac addysgu effeithiol yn cael effaith gadarnhaol ar gyflawniad a chynnydd disgyblion, gyda rhai yn gwneud cynnydd arbennig o gryf. Fodd bynnag, lle nad oes digon o her i wersi, mae cynnydd disgyblion yn gyfyngedig.

Mae polisiau diogelu trwyadl a systemau bugeiliol cefnogol yn sicrhau bod disgyblion yn teimlo'n ddiogel, yn cael eu gwerthfawrogi a'u trin yn deg. Mae staff, llywodraethwyr a gwirfoddolwyr yn diogelu lles disgyblion yn Fitzalan.

Mae'r ysgol yn gweithio gyda theuluoedd ac asiantaethau allanol i fonitro presenoldeb ac ymyrryd yn gynnar ar gyfer disgyblion sydd wedi ymddieithrio trwy ddefnyddio systemau bugeiliol cryf. Mae amrywiaeth yn cael ei ddathlu, tegwch yn cael ei hyrwyddo, ac mae staff yn cynnal disgwyliadau uchel. Mae ethos cryf o gynhwysiant yn sicrhau nad yw rhwystrau fel tlodi neu anghenion dysgu ychwanegol yn cyfyngu ar gyfleoedd.

Anogir disgyblion i ymgymryd â rolau arweinyddiaeth, mentora, ac ymgysylltu â'r gymuned sy'n datblygu hyder, gwaith tîm, a chyfrifoldeb, gan eu paratoi ar gyfer dinasyddiaeth weithredol. Mae cyngor gyrfaoedd a chynllunio pontio yn rhan annatod, gan sicrhau bod myfyrwyr yn barod ar gyfer addysg bellach, hyfforddiant neu waith.

Mae'r pennaeth yn darparu arweinyddiaeth effeithiol, tosturiol sy'n canolbwyntio ar lesiant cymuned yr ysgol. Gyda gweledigaeth glir sy'n cefnogi nodau'r ysgol, mae'n gweithio gyda staff i gael gwared ar rwystrau dysgu a hyrwyddo cynhwysiant. Mae gan uwch arweinwyr rolau wedi'u diffinio'n dda yn seiliedig ar gyd-destun a phrofiad yr ysgol, gan feithrin gwaith tîm cryf a rheoli newid meddylgar. Gall staff fynd ar drywydd cyfrifoldebau ehangach, ac mae llywodraethwyr yn cynnig cefnogaeth ymroddedig a her adeiladol, gan ddangos ymwybyddiaeth dda o gryfderau ac anghenion yr ysgol.

Rhoddodd arolygiad diweddaraf yr ysgol gan Estyn ym mis Tachwedd 2024 drosolwg o'r ysgol fel a ganlyn:

Mae Ysgol Uwchradd Fitzalan yn darparu amgylchedd hynod ofalgar, anogol a chynhwysol i'w disgyblion. Mae'n arbennig o effeithiol wrth sefydlu diwylliant sy'n dathlu ei chymuned arbennig o amrywiol. Mae hyn yn helpu i feithrin agweddau cadarnhaol tuag at amrywiaeth, tegwch a dealltwriaeth o wahanol ddiwylliannau a chefnidiroedd. O ganlyniad, mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn teimlo'n ddiogel, wedi eu gwerthfawrogi a'u parchu.

Mae gwaith yr ysgol yn seiliedig ar ddisgwyliadau uchel, arweinyddiaeth gref, hunanwerthuso myfyriol, a chysylltiadau agos â'i chymuned leol. Mae staff yn gweithio'n ddiwyd ac yn gydweithredol i sicrhau'r canlyniadau gorau posibl i bob disgybl. Mae'r ysgol yn arbennig o effeithiol wrth deilwra ei darpariaeth i ddiwallu anghenion unigol, gan gynnwys anghenion ei disgyblion mwyaf agored i niwed. Mae hyn yn cael effaith arbennig o gryf ar lesiant a chyflawniad disgyblion.

Roedd canfyddiadau'r arolygiad o ran cynnydd a darpariaeth ar gyfer disgyblion ag ADY yn yr ysgol yn gadarnhaol:

- Mae'r tîm ADY yn darparu amgylchedd cydymdeimladol ac anogol i ddatblygu'r holl ddisgyblion yn eu gofal.
- Mae ystod eang o gymorth buddiol i ddysgwyr ag anghenion ychwanegol, er enghraifft y ddarpariaeth 'Anogaeth' i ddisgyblion sy'n agored i niwed.
- Mae'r ysgol yn gwneud cynnydd da o ran bodloni gofynion Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a Thribiwnlys Addysg (Cymru). Mae Cynlluniau Datblygu Unigol a phroffiliau un dudalen yn helpu staff i ddeall yn glir yr heriau y mae disgyblion yn eu hwynebu a sut orau i'w cefnogi

Mae'r adroddiad llawn i'w weld yn [Adroddiad arolygiad Ysgol Uwchradd Fitzalan 2025](#)

Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo'n glir i barhau i fuddsoddi mewn ysgolion yng Nghaerdydd a'u gwella er mwyn sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau posibl i'w fywyd.

Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda Chyrff Llywodraethu ysgolion i sicrhau bod y safonau'n uchel, yr addysgu'n dda a'r arweinyddiaeth a'r llywodraethiant yn gryf.

Mae safonau yn yr ysgol yn dda ac ni ddisgwylir y bydd sefydlu darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol yn yr ysgol yn effeithio'n negyddol ar ansawdd na safon yr addysg yn yr ysgol.

Profiadau dysgu ac addysgu

Ni ddisgwylir i'r cynnig gael unrhyw effaith negyddol ar brofiadau addysgu a dysgu yn yr ysgol.

Byddai'r lleoliad yn darparu dysgu dosbarth bach wedi'i deilwra i anghenion dysgu'r disgyblion, gan gynnwys ymyriadau i gefnogi llythrennedd a rhifedd, llefaredd, iaith a chyfathrebu.

Byddai'r cyfle i gyflogi staff arbenigol ac i weithio'n agosach gyda gwasanaethau arbenigol yng Nghaerdydd yn gwella gallu'r ysgol i fod yn gynhwysol ac o fudd i holl ddisgyblion yr ysgolion.

Gofal, cymorth ac arweiniad

Mae gan bob ysgol ystod briodol o bolisiau a darpariaeth ar waith i hybu iechyd a lles disgyblion.

Mae'r ysgol wedi ymrwymo i ddarparu amgylchedd lle mae dysgu'n cael ei werthfawrogi a disgyblion yn cyflawni eu potensial mewn amgylchedd hapus a diogel lle maent yn dangos parch a goddefgarwch tuag at eraill.

Mae'r Cyngor yn rheoli derbyniadau i'r ysgolion arbennig a'r Canolfannau Adnoddau Arbenigol. Bydd gan bob dysgwr sy'n cael ei leoli yn y Ganolfan Adnoddau Arbenigol Gynllun Datblygu Unigol sy'n ddogfen statudol sy'n nodi'r hyn sy'n 'bwysig i' ac yn 'bwysig ar gyfer' y plentyn neu'r person ifanc, y deilliannau a ddymunir a'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol sydd i'w roi ar waith er mwyn cyflawni'r deilliannau.

Bydd y Cyngor yn gweithio gydag arweinwyr yr ysgol i sicrhau bod pawb yn deall eu cyfrifoldeb dros helpu i wella a chynnal cymorth ac arweiniad gofal.

Arwain a Rheoli

Mae arweinyddiaeth a rheolaeth Canolfannau Adnoddau Arbenigol wedi ei ddirprwyo i ysgolion. Cyrff Llywodraethu sy'n pennu'r model rheoli mwyaf priodol ar gyfer y lleoliad, yn unol â'r ymagwedd ysgol gyfan at reolaeth ac arweinyddiaeth a'r nod o sicrhau bod y ganolfan yn rhan gwbl integredig o'r ysgol. Gall y Cyngor

ddarparu cyngor a chymorth o ran penodiadau arbenigol.

Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gymorth arbenigol i ysgolion gan gynnwys staff arbenigol, cymorth ar gyfer datblygu staff, fforymau Cydlynwyr ADY, cyfarfodydd Cydlynwyr ADY clwstwr, diweddariadau anghenion dysgu ychwanegol tymhorol i Benaethiaid a diweddariadau rheolaidd i gyfrff llywodraethu.

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu cynllunio'n ofalus fel na therfir ar arweinyddiaeth a llywodraethiant yr ysgol, a allai gael effaith negyddol ar safonau addysgol.

Materion Adnoddau Dynol

Byddai cynigion i sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol yn Ysgol Uwchradd Fitzalan yn gofyn bod y Corff Llywodraethu yn ystyried y gofynion o ran gweithlu yn barod ar gyfer yr ehangu. Byddai'r Corff Llywodraethu'n cael ei annog i ymgymryd â'r gwaith hwn yn unol â'r Fframwaith AD Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion.

Mae trosolwg cryno o ofynion staffio ac adnoddau ar gyfer Canolfan Adnoddau Arbenigol fel a ganlyn:

- 10 disgybl fesul dosbarth
- Un athro, un CAGU, tri Cynorthwy-ydd Addysgu Gradd 4 ac un Goruchwyliwr Canol Dydd fesul dosbarth
- Caiff un athro ei ariannu fel rôl athro arweiniol, gyda lwfans CAD
- Mae'r holl swyddi'n cael eu hariannu'n llawn ac yn cynnwys lwfans ADY
- Adnoddau ADY (£500 y disgybl ar hyn o bryd)
- Mae'r staff yn cael eu cyflogi gan y Corff Llywodraethu, ac yn ddarostyngedig i bolisiau ysgol
- Mae'r Gwasanaeth Cynhwysiant yn chwarae rôl gynghorol ar benodi athrawon
- Mae'r ALL yn darparu ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol
- Dyraniad Seicoleg Addysg.
- Mae'r gronfa gydfuddiannol yn darparu cyflenwi diwrnod cyntaf i staff CAA

Byddai Gwasanaethau Pobl AD y Cyngor yn gweithio gyda'r Corff Llywodraethu i fynd i'r afael â'r goblygiadau AD sy'n deillio o sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol yn yr ysgol a'r angen dilynol am staffio ychwanegol.

Pan fo Corff Llywodraethu wedi mabwysiadu Polisi Adleoli a Diswyddo Ysgolion y Cyngor, bydd unrhyw swyddi gwag newydd sy'n codi o ganlyniad i sefydlu'r Ganolfan Adnoddau Arbenigol yn rhoi cyfleoedd i staff mewn ysgolion ar y gofrestr adleoli ar gyfer ysgolion.

Dweud eich dweud

Dyma'ch cyfle i roi gwybod i'r Cyngor beth yw eich barn ar y cynigion.

Gallwch anfon eich barn atom drwy un o'r dulliau canlynol:

- Cwblhewch y ffurflen ymateb ar-lein yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)
- E-bostio eich barn i: ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk
- Ysgrifennu llythyr atom yn y cyfeiriad canlynol: Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion, Ystafell 463, Neuadd y Sir, Glanfa'r Iwerydd, Caerdydd, CF10 4UW

Fel arall, gallwch fynd i gyfarfod cyhoeddus neu sesiwn alw heibio. Mae manylion y rhain ar dudalen 8.

Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno ymatebion i'r cynnig hwn yw 26 Mawrth 2026.

A photograph of a classroom scene with a teacher and students. The teacher, a woman with curly hair, is standing and smiling as she looks at a tablet held by a student. Two other students are seated at a table, also looking at tablets. The background shows other students and desks in a classroom setting. The entire image has a red tint.

Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern

Cynnig ar gyfer lleoedd Canolfan Adnoddau Arbenigol Ychwanegol yn Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern

Mae Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern yn ysgol uwchradd gymunedol Gymraeg gyda darpariaeth chweched dosbarth wedi'i lleoli yn Heol Llanedern, Pen-y-lan, CF23 9DT.

Er mwyn ateb y galw am ddarpariaeth arbenigol oed uwchradd, mae'r Cyngor yn cynnig:

- Sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Cymraeg newydd â 10 lle i ddysgwyr ag Awtistiaeth/ Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol yn Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern o fis Medi 2027.

Cynigir y byddai'r ganolfan newydd yn cael ei lletya yn adeiladau presennol yr ysgol.

Nifer y lleoedd yn yr ysgol

Mae tabl 18 isod yn rhoi manylion y lleoedd sydd ar gael yn Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern.

Enw'r ysgol	Capasiti Cyhoeddedig Presennol (11-18 oed)	Lleoedd fesul grwp blwyddyn (11 - 16 oed)	Lleoedd 6ed Dosbarth	Cyfrwng iaith a Chategori'r Ysgol
Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern	1114	180	214	Ysgol Uwchradd Gymunedol Gymraeg

Capasiti presennol Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern yw 1114 o leoedd ac roedd 917 o ddisgyblion ar y gofrestr ym mis Ionawr 2025.

Y galw am leodd prif ffrwd yn yr ysgol

Mae Tabl 19 isod yn nodi niferoedd diweddar ar y gofrestr a'r niferoedd amcanestynol yn Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Eder.

Tabl 19: Niferoedd diweddar ac amcanestynol ar y gofrestr yn Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Eder										
Ysgol	Nifer ar y gofrestr (CYBLD)					Amcanestyniadau disgyblion*				
	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30
Ysgol Bro Eder	881	907	908	936	917	941	960	996	993	993

* Future school pupil demand based on population projections and/or ALN trend data capped to school capacity

Cyflwr ac Addaswydd Adeiladau Ysgol

Caiff pob ysgol yng Nghaerdydd sgôr Cyflwr o A (perfformio yn ôl y bwriad / gweithredu'n effeithlon) i D (oes wedi dirwyn i ben / risg uniongyrchol o fethu).

Caiff ysgolion yng Nghaerdydd hefyd sgôr Addaswydd o A (da – cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles) i D (gwael – adeiladau'n effeithio'n ddifrifol ar allu staff i weithredu'r cwricwlwm).

Tabl 20: Sgorau cyflwr ac addaswydd

Sgôr	Cyflwr	Addaswydd
A	Da ac yn gweithredu'n effeithlon	Da iawn. Cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles yn yr ysgol
B	Boddhaol ond rhai pethau wedi dirywio.	Boddhaol. Perfformio yn ôl y bwriad ond nid yw'n cynorthwyo gweithredu'r cwricwlwm yn effeithiol mewn rhai meysydd.
C	Gwael, gyda diffygion mawr.	Gwael. Amharu ar ddulliau addysgu/effaith wael ar drefn yr ysgol
D	Diwedd oes: cyfnod wedi dirwyn i ben neu risg ddybryd o fethu.	Gwael iawn. Adeiladau'n amharu'n ddifrifol ar allu'r staff i weithredu'r cwricwlwm.

Yn fwyaf diweddar, cafodd Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Eder sgôr o B am gyflwr a B am addaswydd.

Byddai'r safle, a'r seilwaith lleol oddi ar y safle, yn cefnogi datblygiad darpariaeth ysgol arbennig.

Adeilad Canolfan Adnoddau Arbenigol

Cynigir y byddai'r ganolfan yn cael ei lletya yn adeiladau'r ysgol bresennol.

Mae'r Cyngor wedi llunio manyleb ar gyfer canolfannau adnoddau y gellir ei haddasu ar gyfer gwahanol leoliadau ac mae'n gweithio gydag ysgolion i nodi mannau priodol yn yr adeiladau presennol gyda buddsoddiad priodol i sicrhau bod y cyfleusterau'n addas at y diben.

Byddai'r Ganolfan Adnoddau Arbenigol angen paratoi ystafell ddosbarth i ddarparu amgylchedd anogol, gan gynnwys ystafell i neilltuo er mwyn i blant hunanreoleiddio ynghyd â mynediad i ardal ddysgu ddiogel y tu allan a thoiledau.

Mae'r Cyngor yn gweithio gyda Chorff Llywodraethu Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Eder i gytuno a bwrw ymlaen â'r gwaith o ddatblygu lletya addas ar gyfer y ganolfan.

Ansawdd a Safonau

Darparwyd y wybodaeth ganlynol gan Dîm Gwella Ysgolion Caerdydd ynghylch ansawdd a safonau yn Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern.

Mae cynnydd wedi'i wneud ar arweinyddiaeth ac atebolrwydd strategol, gan gynnwys gwell hunanwerthuso a chynllunio. Mae secondiadau Pennaeth Gweithredol a Phennaeth Ysgol ar waith ac mae systemau monitro a hyfforddi hunanwerthuso newydd wedi'u gweithredu. Mae arwyddion cynnar o gynllunio strategol ac atebolrwydd cryfach yn amlwg. Mae'r Pennaeth Gweithredol yn cydweithio â swyddogion a llywodraethwyr ALL i gryfhau gallu arweinyddiaeth, ac mae archwiliad staff ar y gweill.

Mae cynnydd wedi'i wneud tuag at Argymhelliad 3, gyda hyfforddiant i staff ar addysgeg, teithiau dysgu, adolygiadau gan gymheiriaid, ac ymgysylltu cadarnhaol mewn datblygiad proffesiynol. Er bod cysondeb addysgu yn gwella, nid yw effeithiau ar safonau disgyblion yn amlwg eto.

Mae ffocws ysgol gyfan ar lafaredd a "Ein Llais" wedi rhoi hwb i'r iaith ac i Gymraeg llafar myfyrwyr ond ni fu modd eto mesur cynnydd mewn darllen ac ysgrifennu estynedig.

Mae cynnydd wedi'i wneud o ran gwella presenoldeb a phrydlondeb. Mae'r strategaeth "Parod i Ddysgu", swyddogion presenoldeb newydd, a'r system Siartiau Dosbarth wedi lleihau arafwch a gwella dechrau gwersi. Fodd bynnag, mae presenoldeb cyffredinol yn dal i fod yn is na'r targed oherwydd absenoldebau parhaus.

Mae cynnydd wedi'i wneud o ran bodloni'r meini prawf llwyddiant - Sicrhau bod y llywodraethwyr yn cynnig her briodol i arweinwyr. Mae hyn wedi'i gyflawni trwy gwblhau archwiliad o sgiliau llywodraethwyr, ffurfio is-bwyllgorau, cychwyn ymweliadau llywodraethwyr cyswllt, ac mae sefydlu llywodraethwyr newydd yn mynd rhagddo. Mae dealltwriaeth ac ymgysylltiad llywodraethwyr wedi gwella, er bod cysondeb o ran herio yn dal i fod yn brin.

Cynhaliwyd arolygiad diweddaraf yr ysgol gan Estyn ym mis Mawrth 2025 gyda'r ysgol mewn mesurau arbennig ar hyn o bryd. Roedd sylwadau yn cynnwys bod yr ysgol yn meithrin ymdeimlad cryf o berthyn ac yn cynnig amgylchedd teuluol clôs i'w disgyblion. Mae'r ddarpariaeth ar gyfer lles disgyblion yn gyffredinol yn gadarn ac mae llw o weithgareddau allgyrsiol diddorol ar gael iddynt.

Yn y mwyafrif o achosion, mae disgyblion yn gwneud cynnydd addas yn eu dealltwriaeth bynciol, gyda chynnydd cryf mewn ychydig o wersi. Fodd bynnag, mewn lleiafrif o achosion, mae diffygion yn yr addysgu yn rhwystro cynnydd y disgyblion. Yn gyffredinol, nid yw'r disgyblion yn gwneud digon o gynnydd yn eu medrau llafaredd, darllen ac ysgrifennu.

Mewn lleiafrif o achosion, mae athrawon yn hyrwyddo defnydd o'r Gymraeg gan y disgyblion yn effeithiol. Fodd bynnag, nid yw'r mwyafrif yr athrawon yn hyrwyddo defnydd y disgyblion o'r Gymraeg yn ddigon effeithiol. O ganlyniad, nid yw llawer o ddisgyblion yn gwneud digon o gynnydd yn eu gallu na'u parodrwydd i gyfathrebu yn Gymraeg.

Roedd canfyddiadau'r arolygiad o ran cynnydd a darpariaeth ar gyfer disgyblion ag ADY yn yr ysgol yn gadarnhaol:

- Nodwedd lwyddiannus o waith yr ysgol yw'r ddarpariaeth ar gyfer cefnogi disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY).
- Mae arweinwyr wedi sefydlu trefniadau cadarn ar gyfer monitro ac olrhain lles a chynnydd disgyblion. O ganlyniad, maent yn dod i adnabod disgyblion sydd angen rhagor o gefnogaeth yn gynnar a darparu rhaglenni cefnogi pwrpasol sy'n diwallu eu hanghenion yn dda. Cydweithia'r ysgol yn briodol gydag asiantaethau allanol, fel y gwasanaeth seicoleg addysg ac athrawon arbenigol, yn ôl yr angen.
- Mae'r ysgol wedi sefydlu perthynas weithio glôs â rhieni'r disgyblion hyn. Mae rhieni a disgyblion yn rhan bwysig o'r trefniadau ar gyfer adolygu cynnydd a chytuno ar y camau nesaf yn y dysgu.

- Dros amser, mae llawer o'r disgyblion ag ADY yn gwneud cynnydd priodol o'u manau cychwyn yn eu medrau llythrennedd a rhifedd, gyda'r rhan fwyaf yn gwneud cynnydd cadarn yn eu lles.

Mae'r adroddiad llawn i'w weld yn [Adroddiad arolygiad Ysgol Gyfun Bro Edern 2025](#)

Mae'r ysgol wedi llunio cynllun gweithredu i ddangos sut mae'n mynd i fynd i'r afael â'r argymhellion sydd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad.

Mae Estyn yn monitro cynnydd yr ysgol bob tymor.

Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo'n glir i barhau i fuddsoddi mewn ysgolion yng Nghaerdydd a'u gwella er mwyn sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau posibl i'w fywyd.

Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda Chyrff Llywodraethu ysgolion i sicrhau bod y safonau'n uchel, yr addysgu'n dda a'r arweinyddiaeth a'r llywodraethiant yn gryf.

Mae safonau yn yr ysgol yn gwella ac ni ddisgwylir y bydd sefydlu darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol yn yr ysgol yn effeithio'n negyddol ar ansawdd na safon yr addysg yn yr ysgol.

Profiadau dysgu ac addysgu

Ni ddisgwylir i'r cynnig gael unrhyw effaith negyddol ar brofiadau addysgu a dysgu yn yr ysgol.

Byddai'r lleoliad yn darparu dysgu dosbarth bach wedi'i deilwra i anghenion dysgu'r disgyblion, gan gynnwys ymyriadau i gefnogi llythrennedd a rhifedd, llefaredd, iaith a chyfathrebu.

Byddai'r cyfle i gyflogi staff arbenigol ac i weithio'n agosach gyda gwasanaethau arbenigol yng Nghaerdydd yn gwella gallu'r ysgol i fod yn gynhwysol ac o fudd i holl ddisgyblion yr ysgolion.

Gofal, cymorth ac arweiniad

Mae gan bob ysgol ystod briodol o bolisiâu a darpariaeth ar waith i hybu iechyd a lles disgyblion.

Mae'r ysgol wedi ymrwymo i ddarparu amgylchedd lle mae dysgu'n cael ei werthfawrogi a disgyblion yn cyflawni eu potensial mewn amgylchedd hapus a diogel lle maent yn dangos parch a goddefgarwch tuag at eraill.

Mae'r Cyngor yn rheoli derbyniadau i'r ysgolion arbennig a'r Canolfannau Adnoddau Arbenigol. Bydd gan bob dysgwr sy'n cael ei leoli yn y Ganolfan Adnoddau Arbenigol Gynllun Datblygu Unigol sy'n ddogfen statudol sy'n nodi'r hyn sy'n 'bwysig i' ac yn 'bwysig ar gyfer' y plentyn neu'r person ifanc, y deilliannau a ddymunir a'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol sydd i'w roi ar waith er mwyn cyflawni'r deilliannau.

Bydd y Cyngor yn gweithio gydag arweinwyr yr ysgol i sicrhau bod pawb yn deall eu cyfrifoldeb dros helpu i wella a chynnal cymorth ac arweiniad gofal.

Arwain a Rheoli

Mae'r Cyngor wedi hwyluso trefniant cydweithredol newydd rhwng yr ysgol ac Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf sy'n rhannu ac yn cryfhau cyfrifoldebau arwain yn y ddwy ysgol.

Mae'r cydweithrediad dwy flynedd yn golygu bod Pennaeth presennol Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf yn cael ei secondio i rôl Pennaeth Gweithredol dros y ddwy ysgol o fis Medi 2025 ynghyd â phenodi Penaethiaid Ysgol ar gyfer Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern ac Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf.

O dan y strwythur newydd, mae uwch arweinyddiaeth yn cael ei ddatblygu a'i feithrin gan sicrhau bod y ddwy ysgol yn cynyddu capasiti mewn amgylchedd blaengar a chefnogol.

Mae arweinyddiaeth a rheolaeth Canolfannau Adnoddau Arbenigol wedi ei ddirprwyo i ysgolion. Cyrff Llywodraethu ysgolion sy'n pennu'r model rheoli mwyaf priodol ar gyfer y lleoliad, yn unol â'r ymagwedd ysgol gyfan at reolaeth ac arweinyddiaeth a'r nod o sicrhau bod y ganolfan yn rhan gwbl integredig o'r ysgol. Gall y Cyngor ddarparu cyngor a chymorth o ran penodiadau arbenigol.

Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gymorth arbenigol i ysgolion gan gynnwys staff arbenigol, cymorth ar gyfer datblygu staff, fforymau Cydlynwyr ADY, cyfarfodydd Cydlynwyr ADY clwstwr, diweddariadau anghenion dysgu ychwanegol tymhorol i Benaethiaid a diweddariadau rheolaidd i gyrff llywodraethu.

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu cynllunio'n ofalus fel na therfir ar arweinyddiaeth a llywodraethiant yr ysgol, a allai gael effaith negyddol ar safonau addysgol.

Materion Adnoddau Dynol

Byddai'r cynnig i sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol yn Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Eder yn gofyn bod y Corff Llywodraethu yn ystyried y gofynion gweithlu yn barod ar gyfer yr ehangu. Byddai'r Corff Llywodraethu'n cael ei annog i ymgymryd â'r gwaith hwn yn unol â'r Fframwaith AD Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion.

Mae trosolwg cryno o ofynion staffio ac adnoddau ar gyfer Canolfan Adnoddau Arbenigol fel a ganlyn:

- 10 disgybl fesul dosbarth
- Un athro, un CAGU, tri Cynorthwy-ydd Addysgu Gradd 4, un Goruchwyliwr Canol Dydd fesul dosbarth
- Caiff un athro ei ariannu hefyd fel rôl athro arweiniol, gyda lwfans CAD
- Mae'r holl swyddi'n cael eu hariannu'n llawn ac yn cynnwys lwfans ADY
- Cyllid penodol ar gyfer adnoddau dysgu pob disgybl
- Mae'r staff yn cael eu cyflogi gan Gorff Llywodraethu'r ysgol, ac yn ddarostyngedig i bolisiau ysgol
- Mae Gwasanaeth Cynhwysiant y Cyngor yn chwarae rôl gynghorol ar benodi athrawon
- Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol
- Dyraniad Seicoleg Addysg.
- Mae'r gronfa gydfuddiannol yn darparu cyflenwi diwrnod cyntaf i staff CAA

Byddai Gwasanaethau Pobl AD y Cyngor yn gweithio gyda'r Corff Llywodraethu i fynd i'r afael â'r goblygiadau AD sy'n deillio o sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol yn yr ysgol a'r angen dilynol am staffio ychwanegol.

Pan fo Corff Llywodraethu wedi mabwysiadu Polisi Adleoli a Dileu Swyddi Ysgolion y Cyngor, bydd unrhyw swyddi gwag newydd sy'n codi o ganlyniad i sefydlu'r Ganolfan Adnoddau Arbenigol yn rhoi cyfleoedd i staff mewn ysgolion ar y gofrestr adleoli ar gyfer ysgolion.

Dweud eich dweud

Dyma'ch cyfle i roi gwybod i'r Cyngor beth yw eich barn ar y cynigion.

Gallwch anfon eich barn atom drwy un o'r dulliau canlynol:

- Cwblhewch y ffurflen ymateb ar-lein yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)
- E-bostio eich barn i: ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk
- Ysgrifennu llythyr atom yn y cyfeiriad canlynol: Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion, Ystafell 463, Neuadd y Sir, Glanfa'r Iwerydd, Caerdydd, CF10 4UW

Fel arall, gallwch fynd i gyfarfod cyhoeddus neu sesiwn alw heibio. Mae manylion y rhain ar dudalen 8.

Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno ymatebion i'r cynnig hwn yw 26 Mawrth 2026.

A woman with curly hair is smiling and looking down at a table. On the table, there are several cards with mathematical problems. One card shows the equation $2 + 3 = 5$. Another card shows $2 + 5 = 7$. A young girl with long hair is sitting at the table, looking at the cards. Another woman is partially visible on the left side of the frame. The background is a blurred classroom setting with other students.

Gwybodaeth sy'n Berthnasol i bob Cynnig

Manteision y newidiadau arfaethedig

Mae'r cynigion yn gwneud defnydd o'r adeiladau ysgol presennol, yn cydgrynhoi'r ddarpariaeth brif ffrwd ac yn lleihau lleoedd dros ben i gefnogi'r gwaith o ehangu darpariaeth arbenigol.

Byddent yn:

- Cynyddu nifer y lleoedd Anghenion Dysgu Ychwanegol i ddysgwyr ag awtistiaeth / anghenion cyfathrebu cymdeithasol a byddent yn cyfrannu at ateb y galw rhagamcanol.
- Gwneud y defnydd gorau o'r ystâd ysgolion bresennol, gan atal mannau sydd heb eu defnyddio rhag troi'n faich, a chefnogi strategaethau rheoli asedau hirdymor.
- Darparu cyfleoedd i ateb y galw lleol am ddarpariaeth arbenigol a lleihau lleoliadau y tu allan i'r sir.
- Darparu dosbarthiad gwell o leoedd Anghenion Dysgu Ychwanegol yn nes at y cartref sy'n caniatáu i ddysgwyr aros yn eu cymunedau, gan leihau amser teithio a gwella ymgysylltiad teuluol.
- Cefnogi cynhwysiant i ddysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol, gan hyrwyddo integreiddio a rhyngweithio cymdeithasol, wrth barhau i ddarparu cymorth targedig.
- Gwella lles, gyda dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol yn elwa o amgylcheddau sydd wedi'u cynllunio ar gyfer hygyrchedd a chynhwysiant, y gellir eu cyflawni trwy ôl-osod gofodau presennol yn feddylgar.
- Caniatáu datblygiad graddol, gan ddechrau'n fach ac ehangu wrth i'r galw dyfu, heb ymrwymo i brosiectau cyfalaf ar raddfa fawr ymlaen llaw.
- Lleihau effaith prosiectau adeiladu ar raddfa fawr ar gymunedau lleol.
- Osgoi gwastraff dymchwel a charbon ymgorfforedig adeiladau newydd, gan alinio â nodau sero net a chynaliadwyedd.
- Caniatáu i fannau wedi'u haddasu gael eu had-drefnu eto os bydd tueddiadau demograffig yn newid, gan gynnig gwytnwch yn erbyn niferoedd disgyblion sy'n amrywio.

Anfanteision posibl y newidiadau arfaethedig

- Gall newid fod yn anodd i rai disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol. Efallai y byddai symud i adeilad newydd ar safle newydd yn peri gofid iddynt. Gwyddom y bydd angen cymorth wedi'i gynllunio'n ofalus arnynt i addasu i'r lleoliad newydd. Fodd bynnag, byddai digon o amser a phrosesau hirhoedlog i gynllunio a chefnogi cyfnod pontio o'r fath.
- Gallai fod mwy o dagfeydd traffig o amgylch safleoedd ysgol ar ddechrau a diwedd y diwrnod ysgol. Byddai'r Cyngor yn gweithio gyda Chyrff Llywodraethu i ddatblygu Cynllun Teithio i leihau unrhyw darfu posibl.

Risgiau

- Pe bai angen unrhyw waith adeiladu, addasu ac adnewyddu, gallai'r gwaith o weithredu'r newid arfaethedig gael ei effeithio gan anawsterau annisgwyl gan gynnwys wrth geisio penodi contractwyr priodol, oedi wrth gyflawni'r prosiect neu sicrhau cyllid digonol. Fodd bynnag, mae gan y Cyngor brofiad sylweddol o gyflawni ystod o brosiectau adeiladu ysgol yn llwyddiannus o ganlyniad i ddatblygu rhaglen trefniadaeth ysgolion fawr a datblygol a byddai'r gwersi a ddysgwyd drwy hyn yn cyfyngu ar effaith unrhyw broblemau annisgwyl a allai godi. Bydd amrywiaeth o opsiynau'n cael eu datblygu yn seiliedig ar ganlyniad yr ymgynghoriad.

Dewisiadau amgen

Gallai opsiynau amgen i sefydlu/ehangu darpariaeth Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol yn yr ysgolion a glustnodwyd, ac sydd wedi ei nodi ar gyfer pob cynnig yn ddogfen ymgynghori, gynnwys:

- Gwneud dim - fodd bynnag, nid oes digon o leoedd arbenigol yng Nghaerdydd. Byddai ehangu darpariaeth o fewn y Sir yn cynnig defnydd mwy effeithlon ac effeithiol o adnoddau ariannol y Cyngor na dibynnu ar leoedd mewn ysgolion annibynnol.
- Sefydlu darpariaeth arbenigol newydd ar safleoedd ysgolion eraill a/neu niferoedd gwahanol o leoedd yn y canolfannau presennol neu arfaethedig.

Mae'r Cyngor wedi cynnal asesiad o'r holl safleoedd ysgolion prif ffrwd ac arbennig yng Nghaerdydd.

Mae amrywiaeth o gynigion posib wedi'u nodi a byddant yn cael eu cyflwyno fesul cam i ganiatáu ar gyfer datblygu cynigion ymhellach, adolygu data poblogaeth a'r galw am leoedd anghenion dysgu ychwanegol yn barhaus, y prosesau statudol angenrheidiol a gweithredu effeithiol.

Y cynigion sydd wedi'u cynnwys yn y ddogfen hon yw'r cam cychwynnol i fynd i'r afael â'r galw presennol am leoedd Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol.

Mae safonau yn yr ysgolion sy'n destun y cynigion yn gwella ac mae gan yr ysgolion hanes llwyddiannus o gynnig cymorth o ansawdd uchel i ddysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol. Mae lleoliad yr ysgolion hefyd yn cefnogi dosbarthiad lleoedd awtistiaeth/anghenion cyfathrebu cymdeithasol ledled y ddinas ac mae lle i ddatblygu'r gofod sydd ei angen o fewn yr adeiladau presennol.

Felly, ystyrir bod y cynigion a gyflwynwyd yn opsiwn a ffefrir.

Cymorth Ychwanegol i Ddisgyblion

Mae Tabl 21 isod yn dangos canrannau:

- Disgyblion ag Anghenion Dysgu Ychwanegol
- Disgyblion cymwys i gael Prydau Ysgol Am Ddim
- Disgyblion sy'n â'r Saesneg fel Iaith Ychwanegol
- Disgyblion o Leiafrifoedd Ethnig

yn yr ysgolion a gynhwysir yn yr ymgynghoriad hwn.

Tabl 21: Canran y disgyblion ag Anghenion Dysgu Ychwanegol, y gwyddys eu bod yn gymwys i dderbyn Prydau Ysgol am Ddim; gyda'r Saesneg fel Iaith Ychwanegol ac a adnabuwyd fel disgyblion Ethnig Leiafrifol

Ysgol	% y disgyblion â datganiad ADY	% y disgyblion â CDU	% y disgyblion sy'n cael Prydau Ysgol Am Ddim – cyfartaledd 3 blynedd	% y disgyblion sy'n dysgu Saesneg fel iaith ychwanegol	% y disgyblion o Leiafrifoedd Ethnig
Ysgol Gynradd Hywel Dda	*	9.4%	60.6%	8.1%	31.0%
Ysgol Gynradd Radnor	*	5.5%	19.9%	15.6%	40.3%
Ysgol Glan Morfa	*	4.6%	30.9%	4.6%	18.9%
Ysgol Uwchradd Fitzalan	*	6.0%	26.9%	20.5%	40.3%
Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Eder	0.4%	5.2%	21.7%	7.4%	16.0%
Fitzalan High School	*	3.9%	34.9%	30.3%	84.9%
Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Eder	*	2.4%	19.2%	*	13.2%
Cyfartaledd Caerdydd	*	5.8%	27.2%	8.2%	38.8%
Cyfartaledd Cymru	0.4%	4.9%	20.1%	3.7%	14.4%

Ffynhonnell:<https://mylocalschool.gov.wales/?lang=cy>

*Mae'r eitem ddata hon yn ddatgelol, nid yw'n ddigon cadarn i'w chyhoeddi, nid yw'n berthnasol neu nid yw ar gael fel arall.

Gellir dod o hyd i ragor o wybodaeth ar y wefan: [Fy Ysgol Leol](#).

Mae Fy Ysgol Leol yn wefan sydd wedi'i chynllunio i agor mynediad at ddata ysgolion i rieni a phawb arall sydd â diddordeb yn eu hysgol leol.

Beth fyddai'r effaith ar y gefnogaeth i ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol?

Daeth Cod Anghenion Dysgu Ychwanegol Cymru 2021 (y Cod ADY) a'r rheoliadau i rym ar 1 Medi 2021 i sicrhau y gall plant a phobl ifanc gael mynediad at gymorth ychwanegol i fodloni eu hanghenion, gyda dysgwyr wrth wraidd y broses.

Byddai arbenigedd presennol yr ysgolion yn cael ei gynnal. Byddai sefydlu darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol yn darparu cyfleoedd ar gyfer datblygu staff mewn ysgolion prif ffrwd ac i wella dysgu disgyblion mewn cyfleusterau pwrpasol.

Mae'r Cyngor yn cydnabod y gall newid mewn amgylchedd beri gofid i blant ag anghenion dysgu ychwanegol. Byddai'r newidiadau arfaethedig ond yn effeithio ar ddysgwyr unigol ag anghenion dysgu ychwanegol ar yr adeg y cânt eu derbyn i leoliad arbenigol. Mae gan ysgolion Caerdydd brosesau hirsefydlog ar gyfer cynllunio a chefnogi pontio rhwng lleoliadau. Mae ysgolion presennol ac arfaethedig y disgybl yn gweithio gyda'r dysgwr a'i deulu, ac unrhyw arbenigwyr eraill a allai fod yn gysylltiedig, i sicrhau bod y plentyn neu'r person ifanc wedi'i baratoi'n dda ac yn profi llwyddiant. Bydd y broses hon yr un fath, p'un a yw'r dysgwr yn cael ei dderbyn i leoliad arbenigol sy'n bodoli eisoes neu leoliad sydd newydd agor.

Sut fyddai'r gefnogaeth i ddisgyblion sydd â'r Saesneg fel Iaith Ychwanegol yn cael ei effeithio?

Gellir cefnogi disgyblion sy'n derbyn cymorth am fod y Saesneg yn iaith ychwanegol iddynt mewn unrhyw ysgol yng Nghaerdydd. Mae'r safonau yn yr ysgolion sydd wedi'u cynnwys yn y newidiadau arfaethedig yn dda. Nid oes gwybodaeth ar gael sy'n awgrymu y byddai'r cynigion yn effeithio'n negyddol ar sut y caiff disgyblion sydd â'r Saesneg fel Iaith Ychwanegol eu cefnogi. Byddai pob ysgol yn parhau i gynnig cymorth sy'n briodol i anghenion unigol pob disgybl.

Beth fyddai'r effaith ar ddisgyblion y gwyddys eu bod yn gymwys i gael Prydau Ysgol am Ddim?

Mae peth o'r arian a gaiff ysgolion wedi ei seilio ar nifer y disgyblion yn yr ysgol y gwyddys eu bod yn gymwys i dderbyn prydau ysgol am ddim. Mae'r holl ysgolion yng Nghaerdydd yn cael arian ar gyfer y disgyblion hyn. Mae'r safonau yn yr ysgolion lle cynigir y newidiadau yn dda neu'n gwella. Nid oes gwybodaeth ar gael sy'n awgrymu y byddai'r cynigion yn effeithio'n negyddol ar ddisgyblion sy'n cael prydau ysgol am ddim.

Beth fyddai'r effaith ar ddisgyblion Ethnig Leiafrifol?

Mae'r safonau yn yr ysgolion sydd wedi eu cynnwys yn y newidiadau arfaethedig yn dda neu'n gwella. Asesir anghenion disgyblion unigol a darperir ar eu cyfer fel y bo'n briodol. Nid oes gwybodaeth ar gael sy'n awgrymu y byddai'r cynigion yn cael effaith negyddol ar ddarpariaeth ar gyfer unrhyw grŵp ethnig.

Sut byddai'r newidiadau'n effeithio ar ysgolion eraill?

Mae ysgolion arbennig / canolfannau adnoddau arbenigol yng Nghaerdydd yn cynnig darpariaeth arbenigol ar gyfer Dinas a Sir Caerdydd gyfan. Nid oes digon o leodd i ateb y galw yn y ddarpariaeth a gynhelir. Mae hyn yn cael effaith ar ysgolion sy'n bodoli eisoes lle mewn rhai achosion efallai y bydd mwy o ddisgyblion ar y gofrestr na'r Nifer Derbyn Cyhoeddedig (NDC) neu'r nifer a ddymunir mewn canolfan adnoddau arbenigol.

Ar hyn o bryd mae'n rhaid i Gaerdydd ddibynnu ar brynu rhai lleoedd mewn darpariaeth y tu allan i'r sir ac mewn ysgolion annibynnol i gyflawni ei dyletswyddau statudol. Gallai fod effaith tymor hwy ar ddarparwyr y tu allan i'r sir ac ar ysgolion annibynnol gan ei bod yn debygol y bydd gostyngiad yn nifer y lleoedd a brynir gan y Cyngor.

Trefniadau Derbyn

Does dim cynlluniau i newid polisi'r Cyngor ar dderbyn plant i ysgolion yn sgil y cynigion hyn.

Mae'r Cyngor wedi ymgynghori'n ddiweddar ar ei Drefniadau Derbyn ar gyfer 2027/28. Bydd y trefniadau hyn yn cael eu penderfynu gan Gabinet y Cyngor yn ei gyfarfod Ddydd Iau 19 Mawrth 2026.

Ceir gwybodaeth fanwl am drefniadau derbyn yn llyfryn Derbyn i Ysgolion y Cyngor. Gallwch ddod o hyd i'r wybodaeth hon ar wefan y Cyngor www.caerdydd.gov.uk

Y Cyngor sy'n rheoli derbyniadau i ddarpariaeth arbenigol, yn unol â'r Cod ADY. Panel lleoli darpariaeth arbenigol sy'n penderfynu ar leoliadau. Nod y panel yw gosod plant mor agos i'w cyfeiriad cartref â phosib, fodd bynnag mae pob darpariaeth yn cynnig lleoedd i ddisgyblion o bob rhan o'r ddinas i sicrhau'r hyblygrwydd mwyaf.

Byddai penderfyniadau ynghylch pa ddisgyblion fyddai'n cael eu cynnig i fynychu'r darpariaethau newydd eu sefydlu/ehangu yn cael eu gwneud ar sail unigol. Ni ragwelir y bydd dysgwyr yn trosglwyddo o leoliadau arbenigol presennol oni bai bod eu rhieni yn gofyn am hyn.

Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr yn dechrau mewn dosbarth prif ffrwd ac yn trosglwyddo ar adeg briodol i addysg arbenigol. Mae gwaith cynllunio a chefnogi o ansawdd uchel ar gyfer pontio wedi'i hen sefydlu yng Nghaerdydd ac mae wedi'i deilwra lle bo angen i anghenion penodol rhieni a dysgwyr.

Mae gan ysgolion Caerdydd brosesau hirsefydlog ar gyfer cynllunio a chefnogi pontio rhwng lleoliadau. Mae'r Cyngor yn parhau i weithio gydag ysgolion i nodi trefniadau pontio priodol ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol. Mae'r trefniadau yn dibynnu ar angen unigol ac yn cael eu symud ymlaen yn ôl yr angen. Mae ysgolion presennol ac arfaethedig y disgybl yn gweithio gyda'r dysgwr a'i deulu, ac unrhyw arbenigwyr eraill a allai fod yn gysylltiedig, i sicrhau bod y plentyn neu'r person ifanc wedi'i baratoi'n dda ac yn profi llwyddiant. Bydd y broses hon yr un fath, p'un a yw'r dysgwr yn cael ei dderbyn i leoliad arbenigol sy'n bodoli eisoes neu leoliad sydd newydd agor.

Trefniadau Teithio Dysgwyr a Thraffig a Thrafnidiaeth

Dan y cynigion hyn, nid oes cynlluniau i newid polisi'r Cyngor ar gludo plant rhwng y cartref a'r ysgol.

Bydd unrhyw ddisgybl y bydd y cynnig hwn yn effeithio arno yn cael yr un cymorth gyda thrafnidiaeth ag a ddarperir ym mhob rhan o Gaerdydd, ac yn unol â'r un meini prawf sy'n berthnasol ledled Caerdydd.

Gweler polisi trafndiaeth y Cyngor ar wefan y Cyngor: www.caerdydd.gov.uk

Mae rhwymedigaeth gyfreithiol statudol ar y Cyngor i ddarparu trafndiaeth am ddim o'r cartref i'r ysgol i ddisgyblion cynradd sy'n byw 2 filltir neu fwy o'r ysgol addas agosaf ac i ddisgyblion uwchradd sy'n byw 3 milltir neu fwy o'r ysgol addas agosaf, wedi ei fesur yn ôl y llwybr cerdded byrraf sydd ar gael.

Mae'r Cyngor yn darparu trafndiaeth carterf i ysgol am ddim i ddisgyblion ysgolion arbennig a Chanolfannau Adnoddau Arbenigol ar sail meini prawf cerdded statudol. Gall rhai disgyblion sy'n byw o fewn 2–3 milltir i'r ysgol hefyd gael cludiant am ddim oherwydd anghenion unigol neu faterion cymdeithasol.

Efallai na fydd disgyblion sy'n gallu teithio'n annibynnol, neu sydd â rhieni sy'n byw o fewn y pellter cymhwys o ddwy filltir neu dair milltir, yn gymwys i gael cludiant am ddim o'r cartref i'r ysgol

Wrth benderfynu pa un yw'r ysgol addas agosaf, rhaid i'r Cyngor ystyried unrhyw anabledd sydd gan blentyn ac unrhyw Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY).

Mae asesiad ar sail anghenion unigol ar wahân ar gyfer trafndiaeth ysgol yn ogystal â'r meini prawf sy'n seiliedig ar bellter.

Pe bai'r cynigion i ehangu'r ddarpariaeth yn cael eu gweithredu, byddai'r rhan fwyaf o ddisgyblion ysgolion arbennig yn dal i fod yn gymwys i gael cludiant am ddim o'r cartref i'r ysgol. Fodd bynnag, gall pellteroedd teithio byrrach, oherwydd darpariaeth arbenigol fwy lleol, ganiatáu i rai deithio'n annibynnol gyda chynlluniau fel Hyfforddiant Teithio Annibynnol, hyfforddiant beicio, a llwybrau trafndiaeth gyhoeddus symlach sy'n cefnogi teithio llesol a chynaliadwy.

Rhaid i safleoedd ysgol newydd neu estynedig sicrhau mynediad diogel i drafndiaeth ac efallai y bydd angen Aseidiadau Trafndiaeth (ar gyfer prosiectau mawr) neu Ddatganiadau Trafndiaeth (ar gyfer prosiectau llai).

Mewn rhai achosion, bydd angen gwelliannau i gefnogi mynediad diogel i drafndiaeth, gan gynnwys teithio llesol oddi ar y safle.

Pan fydd ysgol yn adleoli, bydd gofyn i'r tîm Trafndiaeth Ysgol aildrefnu holl logisteg trafndiaeth yr ysgol yn llawn.

Bydd pob lleoliad ysgol ar safle newydd neu bresennol, gyda galw newydd neu uwch am gerbydau Trafndiaeth Dysgwyr, angen cyfleusterau newydd addas, gwell a /neu estynedig ar gyfer codi a gollwng ar y safle.

Byddai angen i'r ardaloedd dan sylw ddarparu ar gyfer nifer priodol o gerbydau a allai fod yn fras tua un taci i bob 3 disgybl. Mewn rhai achosion, gall bysus mini fod yn addas, ond mae hyn hefyd yn dibynnu ar anghenion disgyblion unigol, lleoliadau cartref a llwybrau.

Bydd angen ystyried ad-drefnu ac ailddyrranu manau parcio a chylchrediad presennol cerbydau.

Byddai'r ddarpariaeth barcio mewn ysgolion newydd yn unol â safonau parcio'r Cyngor, er bod dyraniadau ar gyfer ysgolion arbennig a chanolfannau adnoddau arbenigol yn cael eu cytuno fesul achos.

Materion Ariannol

Byddai rhai o'r newidiadau arfaethedig a nodir yn y ddogfen hon yn arwain at gostau cyfalaf i'r Cyngor, ar gyfer cynnal gwaith ar adeiladu a/neu addasu adeiladau. Byddai pob cynnig hefyd yn arwain at gostau refeniw i'r Cyngor, wrth gyflogi staff.

Cyllid cyfalaf y newidiadau arfaethedig

Mae Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy Llywodraeth Cymru yn gynllun hirdymor i wella adeiladau ysgolion ledled Cymru. Mae hyn yn cefnogi'r Cyngor i fuddsoddi mewn adeiladu ysgolion newydd neu uwchraddio ysgolion presennol fel y gall pob plentyn ddysgu mewn amgylcheddau modern, o ansawdd uchel.

Ar gyfer ysgolion arbennig cymwys a phrosiectau canolfan adnoddau arbenigol, mae Llywodraeth Cymru yn ariannu 75% o'r costau adeiladu. Byddai'r costau sy'n weddill yn cael eu hariannu gan y Cyngor.

Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn darparu grant cyfalaf Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) ar wahân, sy'n helpu ysgolion i greu manau gwell, mwy cynhwysol i ddisgyblion ag ADY. Gellir defnyddio hyn ar gyfer prosiectau llai sy'n gofyn am waith addasu cymharol fach.

Mae rhai o'r prosiectau sydd wedi'u cynllunio mewn ysgolion sydd wedi'u sgorio â "Cyflwr C", a fyddai'n elwa'n fawr o fuddsoddiad.

Ar gyfer prosiectau mwy, mae cyllid cyfatebol Llywodraeth Cymru drwy'r Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy yn dibynnu ar gymeradwyaeth achos busnes gan Weinidogion y Llywodraeth.

Fodd bynnag, ni ddisgwylir i rai prosiectau llai - gan gynnwys addasiadau dros dro yn hen adeilad Ysgol Arbennig The Court, Ysgol Uwchradd Woodlands, ac Ysgol Arbennig Riverbank - fod yn gymwys i gael arian cyfatebol. Byddai'r Cyngor yn talu am y rhain, gan ddefnyddio cyllid Grant cyfalaf ADY.

Er mwyn sicrhau bod digon o leoedd arbenigol i blant sydd eu hangen nhw, ac er mwyn atal oedi wrth gael y cymorth cywir, mae'r Cyngor yn bwriadu dechrau gwaith ar adnewyddu adeiladau nawr, yn hytrach nag aros i'r holl benderfyniadau gael eu cwblhau. Byddai gweithredu'n gynnar yn helpu plant i gael mynediad i'r lleoliad arbenigol cywir yn gynt, lleihau nifer y lleoliadau annibynnol drud, a lleddfu'r pwysau ar ysgolion prif ffrwd.

Ar ôl ymgynghori, os nad yw cynnig yn mynd yn ei flaen, byddai'r manau sydd newydd eu hadnewyddu yn dal i gael eu defnyddio gan ysgolion - er enghraifft ar gyfer darpariaeth feithrin, cymorth llesiant, neu addasiadau eraill i ddiwallu anghenion disgyblion.

Mae rhai prosiectau yn cynnwys adeiladu cyfleusterau hollol newydd. Byddai angen cyllid cyfatebol gan Lywodraeth Cymru a chymeradwyaeth y Gweinidogion ar y prosiectau mwy hyn.

Mae'r Cyngor hefyd yn bwriadu dechrau'r gwaith dylunio ar y cynigion hyn nawr. Mae hyn yn golygu y gallai'r ddarpariaeth newydd fod yn barod tua blwyddyn yn gynt na phe bai'r gwaith dylunio yn cael ei ohirio.

Ariannu lleoliadau ysgol drwy refeniw

Mae cyllid ar gyfer ysgolion prif ffrwd yn seiliedig yn bennaf ar nifer y disgyblion sydd ganddynt, ynghyd â sawl taliad cyfandaliad sefydlog ar gyfer pob ysgol.

Mae lleoliadau mewn ysgolion arbennig a chanolfannau adnoddau arbenigol (CAAau) yn costio mwy i'r Cyngor na lleoliadau mewn ysgolion prif ffrwd. Mae hyn yn bennaf oherwydd bod llai o ddisgyblion mewn dosbarth arbenigol a chymhareb uwch o staff i ddisgyblion.

Pan fydd disgybl angen lleoliad arbenigol ond mae ysgolion arbennig a CAAau y Cyngor ei hun yn llawn, mae'r Cyngor yn dibynnu ar ddarparwyr addysg annibynnol nes bod lle ar gael. Mae hyn yn sicrhau bod disgybl yn gallu cael mynediad at ddarpariaeth briodol. Fodd bynnag, mae'r lleoliadau annibynnol hyn fel arfer yn ddrytach na lleoedd mewn ysgolion arbennig neu Ganolfannau Adnoddau Arbenigol.

Byddai ehangu nifer y lleoedd mewn ysgolion arbennig a gynhelir a CAAau yn helpu i leihau dibyniaeth y Cyngor ar leoliadau annibynnol costus. Byddai hefyd yn sicrhau bod lleoedd arbenigol ar gael ledled y ddinas lle mae eu hangen.

Pan fydd disgybl ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) yn symud o addysg brif ffrwd i ddarpariaeth arbenigol, nid yw'r ysgol brif ffrwd bellach yn derbyn cyllid fesul disgybl ar gyfer y disgybl hwnnw. Fodd bynnag, mae'r gost i ysgolion prif ffrwd o gyflogi'r staff cymorth ychwanegol sydd eu hangen ar gyfer rhai disgyblion ag ADY yn llawer uwch na'r cyllid maen nhw'n ei dderbyn ar gyfer y disgyblion hynny. Mae nifer o ysgolion Caerdydd eisoes mewn diffyg cyllideb oherwydd eu bod wedi gorfod cyflogi staff ychwanegol i ddarparu cymorth priodol i ddisgyblion ag ADY.

Bydd angen i gostau refeniw y lleoedd ychwanegol hyn gael eu hariannu o'r gyllideb ysgolion ddirprwyedig bresennol.

Byddai cynyddu darpariaeth arbenigol yn symud cyfran fwy o gyfanswm y cyllid tuag at leoliadau arbenigol a byddai'n lleihau cyfran y gyllideb i ysgolion prif ffrwd. Fodd bynnag, byddai'n gwneud y system gyffredinol yn fwy effeithlon yn y pen draw. Byddai'n helpu i leihau'r straen ariannol ar ysgolion prif ffrwd a achosir gan gefnogi disgyblion ag anghenion ADY sylweddol.

Ni fyddai disgwyl i sefydlu, neu ehangu, Canolfan Adnoddau Arbenigol mewn ysgol gael effaith negyddol ar gyllideb ysgol. Mae'r cyllid ar gyfer staff ac adnoddau ar gyfer y Ganolfan Adnoddau Arbenigol yn bodloni neu'n fwy na'r gost i'r ysgol o gynnal y Ganolfan.

Bydd yn rhaid i'r Cyngor hefyd ariannu costau trafndiaeth ysgol ar gyfer pob cynnig. Gall y gost gyffredinol i'r Cyngor o gludo mwy o ddisgyblion i ddarpariaeth arbenigol gynyddu. Byddai gwell lledaeniad i leoedd, ymhen amser, yn golygu bod llawer o ddisgyblion yn gallu cael mynediad at leoliad arbenigol yn agosach at eu cartrefi. Byddai hyn yn cyfyngu'r cynnydd mewn costau trafndiaeth cartref i'r ysgol.

Darpariaeth iechyd

Mae gan rai o'r disgyblion sy'n mynychu ysgolion Caerdydd anghenion iechyd neu feddygol ychwanegol, sy'n gofyn bod ysgolion yn gweithio gyda Gwasanaethau'r GIG ac mae trafodaethau cadarnhaol ar lefel uwch yn cael eu cynnal ynghylch y cynigion ADY.

Cynhaliwyd ystod eang o brosiectau cydweithredol gan y gwasanaethau Addysg a'r GIG, i wella sgiliau staff addysg mewn lleoliadau ysgolion arbennig a phrif ffrwd, gan gynyddu eu gallu i roi cyngor gan wasanaethau iechyd ar waith, er budd unigolion a grwpiau.

Er enghraifft, mae gan Addysg Gytundeb Lefel Gwasanaeth (CLG) gyda'r Gwasanaethau Therapi Iaith a Lleferydd a Therapi Galwedigaethol i sicrhau capasiti ar gyfer ystod o wasanaethau hyfforddi ac ataliol mewn ysgolion prif ffrwd a chanolfannau adnoddau. Mae gan y Storfa Offer ar y Cyd CLG, ar gyfer darparu cymhorthion symudedd, ac mae'r Tîm Athrawon Arbenigol Cynhwysiant Anabledd yn darparu cymorth a chynghor mewn perthynas â Chynlluniau Codi a Chario a Gofal Iechyd, gan gyfeirio at wasanaethau nyrso ar gyfer hyfforddiant mewn perthynas â chyflyrau amrywiol gan gynnwys Diabetes ac Epilepsi.

Yn ddiweddar, mae'r bwrdd iechyd wedi penodi swyddog prosiect i arwain ar brosiect lleol: 'Prosiect Twf Ysgolion Arbennig', sy'n edrych ar greu model o weithio amlasiantaethol er mwyn cefnogi anghenion iechyd plant yn ysgolion Caerdydd a Bro Morgannwg yn y modd gorau. Bydd swyddogion yn gweithio gyda chydweithwyr iechyd er mwyn helpu i symud y prosiect hwn yn ei flaen.

Datblygu'r gweithlu addysg

Bydd y gwaith ehangu cynlluniedig o ddarpariaeth addysgol arbenigol yn effeithio ar ofynion gweithlu ysgolion dros amser. Wrth i fwy o ddysgwyr symud o leoliadau prif ffrwd i leoliadau arbenigol, bydd angen llai o staff mewn ysgolion prif ffrwd, wrth i rolau ychwanegol gael eu creu mewn darpariaeth arbenigol newydd neu estynedig. Er y bydd cynyddu lleoedd arbenigol a gynhelir gan y Cyngor yn lleihau'r ddibyniaeth ar ddarparwyr annibynnol, bydd hyn yn rhoi cyfleoedd i greu rolau addysgu a chymorth arbenigol newydd, ac i staff presennol gael eu cadw, gan gynnwys athrawon, Cynorthwyr Addysgu Lefel Uwch, Cynorthwyr Addysgu, Goruchwylwyr Canol Dydd a staff cymorth eraill.

Mae nifer y derbyniadau i ysgolion cynradd wedi gostwng, gyda disgwyl i'r niferoedd ar y gofrestr yn y dyfodol fod tua 20% yn is nag yn 2020, sy'n golygu y bydd angen llai o rolau addysgu a chymorth prif ffrwd, tra bydd angen ehangu'r gweithlu mewn darpariaeth arbenigol. Bydd hyn yn effeithio ar y sector uwchradd yn yr un modd, gydag oedi o saith mlynedd.

Mae Strategaeth Cynhwysiant Caerdydd yn pwysleisio'r angen am strategaeth y gweithlu i gefnogi nodau cynhwysiant. Mae hyn yn cynnwys arallgyfeirio staff ar lefelau uwch a Chyrff Llywodraethu, a sicrhau digon o staff medrus ar gyfer darpariaeth arbenigol ehangach, gan gynnwys darpariaeth Gymraeg.

Mae'r Cyngor wedi sefydlu Grŵp Datblygu'r Gweithlu gyda rhanddeiliaid gan gynnwys cynrychiolwyr ysgolion, gan weithio gyda'r sectorau Addysg Uwch ac Addysg Bellach a phartneriaid eraill, i gefnogi'r gwaith o recriwtio, hyfforddi, datblygiad parhaus a chadw staff ysgolion, ac i ystyried y ffordd orau o weithredu modelau staffio sy'n briodol ar gyfer pob dysgwr ym mhob darpariaeth arbenigol.

Trefniadau Llywodraethu

Mae'r newidiadau arfaethedig yn ymwneud â sefydlu darpariaethau newydd ac ehangu'r darpariaethau anghenion dysgu ychwanegol presennol.

Ni fyddai unrhyw newid i'r trefniadau llywodraethu presennol, gyda Phennaeth a Chorff Llywodraethu pob ysgol yn gyfrifol am reoli a llywodraethu'r darpariaethau anghenion dysgu ychwanegol.

Effaith y cynigion ar y Gymraeg

Mae darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol i ddysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol ar gael drwy gyfrwng y Gymraeg neu'r Saesneg. Ar hyn o bryd, darperir darpariaeth ysgolion arbennig ar gyfer dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol trwy gyfrwng y Saesneg yn unig.

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cynyddu nifer y lleoedd Canolfan Adnoddau Arbenigol cynradd ac uwchradd Saesneg a Chymraeg ar gyfer dysgwyr ag Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol i fynd i'r afael â'r diffyg lleoedd presennol.

Mae darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol cyfrwng Cymraeg i ddysgwyr oed uwchradd sydd ag Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol ar gael yn Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf.

Byddai sefydlu Canolfannau Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol yn Ysgol Gymraeg Glan Morfa ac Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern sydd o fewn yr un clwstwr uwchradd yn cefnogi gweithio agos mewn partneriaeth a phontio disgyblion.

Mae darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol cyfrwng Cymraeg i ddysgwyr oed cynradd ag Anghenion Dysgu Cymhleth ar gael yn Ysgol Gymraeg Pwll Coch ac i ddysgwyr uwchradd yn Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf.

Mae darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol i ddysgwyr oed uwchradd sydd ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol ar gael yn Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr

Mae'r Cyngor yn disgwyl i'r effaith ar y Gymraeg yn deillio o'r newidiadau arfaethedig i fod yn gadarnhaol.

Mae'r Cyngor hefyd yn ymgynghori ar gynigion i gynyddu nifer y lleoedd Canolfan Adnoddau Arbenigol Iechyd a Lles Emosiynol cyfrwng Cymraeg newydd.

Gallwch ddod o hyd i fanylion y cynigion hyn yn [**Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)**](#)

Dangosodd adborth o arolygon a gyflwynwyd i ysgolion ym mis Mai a mis Mehefin 2025 fod angen cynyddu'r ddarpariaeth arbenigol cyfrwng Cymraeg. Fodd bynnag, nid yw'r wybodaeth arolwg yma'n dangos cyfran y dysgwyr a allai fod yn gymwys i gael lle mewn ysgol arbennig neu lle mewn canolfan adnoddau arbenigol.

Mae'r Cyngor wedi ystyried, ar y cyd â Phenaethiaid Ysgolion Arbennig Caerdydd, y ffordd orau o ddarparu ar gyfer dysgwyr cyfrwng Cymraeg sydd angen lle mewn ysgol arbennig.

Nid oes gan ysgolion arbennig cymunedol yng Nghymru categori iaith dynodedig yn ddiodyn, yn ôl Deddf y Gymraeg ac Addysg (Cymru) 2025. Gallant ddynodi categori iaith yn wirfoddol os yw eu darpariaeth yn cyd-fynd ag un o'r categorïau safonol (e.e., Prif Iaith - Cymraeg neu Ddwy Iaith).

Mae hyn oherwydd:

- Mae ysgolion arbennig cymunedol yn aml yn darparu ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol cymhleth neu amrywiol, a allai fod angen dulliau addysgol unigol iawn arnynt.
- Mae hyblygrwydd yn y ddarpariaeth iaith yn caniatáu i ysgolion arbennig deilwra eu cwricwlwm i anghenion penodol eu disgyblion, heb gael eu cyfyngu gan categori penodol.
- Mae'r opsiwn dynodi gwirfoddol yn sicrhau y gellir cydnabod ysgolion sydd â darpariaeth Gymraeg gref o hyd.

Rhaid i ysgolion arbennig cymunedol baratoi cynllun cyflawni addysg Gymraeg, sy'n amlinellu:

- Faint o addysg Gymraeg a ddarperir.
- Cynigion i hyrwyddo ethos a diwylliant y Gymraeg.
- Cymorth i rieni nad ydynt, o bosib, yn hyderus yn y Gymraeg.

Bydd y Cyngor yn gweithio gydag ysgolion arbennig, ysgolion cynradd ac uwchradd cyfrwng Cymraeg a rhanddeiliaid perthnasol eraill i ddatblygu darpariaeth ar gyfer dysgwyr y nodir eu bod yn gymwys ar gyfer lle mewn ysgol arbennig, y mae angen addysg cyfrwng Cymraeg neu ddwy iaith, neu lle ffefrir hynny, ar eu cyfer.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, mae Cyngor Caerdydd wedi ymrwymo i ddarparu Ysgolion Lleol i Blant Lleol, ynghyd ag annog y defnydd o dulliau cynaliadwy o deithio i ysgolion, megis cerdded a beicio.

Mae pob prosiect ysgol yn ystyried materion trafndiaeth allweddol pan gaiff y prosiectau eu cynllunio ac yn ystyried yr angen i ddarparu llwybrau mwy diogel i annog cerdded, beicio a dulliau teithio llesol eraill i'r ysgol.

Yng ngoleuni'r pandemig a chyda'r buddsoddiadau presennol mewn TGCh ledled y ddinas, gallai symudiadau myfyrwyr leihau ymhellach wrth i dechnoleg symudol ddatblygu ymhellach gan ganiatáu dulliau addysgu hyblyg. Mae gan y rhain y potensial i arwain at Gynllun Teithio mwy effeithlon a chyfrannu ymhellach at dargedau'r Cyngor i leihau ei allyriadau carbon.

Cydraddoldeb

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn gosod dyletswydd ar wasanaethau cyhoeddus i hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng personau sy'n rhannu nodwedd warchoddedig berthnasol a phersonau nad ydynt yn ei rhannu.

Mae Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb (AEG) yn broses sy'n edrych ar bolisi, prosiect neu gynllun i wneud yn siŵr nad yw'n gwahaniaethu yn erbyn rhywun ar sail y nodweddion gwarchoddedig a nodwyd yn Neddf Cydraddoldeb 2010 (oedran, anabledd, ailbennu rhywedd, priodas a phartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth, hil, crefydd/cred, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol).

Mae Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb cychwynnol wedi'i wneud ac mae ar gael i'w weld yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)

Caiff yr asesiad ei adolygu ar ôl yr ymgynghoriad ac ar adegau allweddol os aiff y cynnig yn ei flaen.

Effaith ar y Gymuned

Mae'r rhan hon o'r Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned yn asesu'r effaith bosibl y gallai'r cynnig hwn ei chael ar y gymuned leol. Wrth ystyried y potensial ar gyfer effaith ar y gymuned ehangach yn sgil y cynnig, ystyrir y canlynol: Man Agored Cyhoeddus, parcdir, y defnydd presennol gan y gymuned ar gyfleusterau'r ysgol ar hyn o bryd, sŵn a thagfeydd traffig. Bydd swyddogion yn gweithio gydag ysgolion ac unrhyw grŵp cymunedol i wneud yn siŵr bod y cynnig yn osgoi effaith negyddol os yw hynny'n bosibl.

Mae Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned cychwynnol wedi'i wneud ac mae ar gael i'w weld yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)

Caiff yr asesiad ei adolygu a'i ddiweddarau ar ôl yr ymgynghoriad, ac ar adegau allweddol os aiff y cynnig yn eu blaen.

Tarfu Posibl ar Ddisgyblion

Mae gan y Cyngor brofiad sylweddol o gyflawni prosiectau adeiladu, addasu ac ail-wampio yn llwyddiannus ar safleoedd ysgolion sydd wedi'u meddiannu o ganlyniad i ddatblygu rhaglen trefniadaeth ysgolion fawr ac sy'n tyfu.

Os bwirir ymlaen â'r newidiadau arfaethedig, byddai swyddog arweiniol prosiect yn cael ei neilltuo i weithio gyda'r Cyrff Llywodraethu perthnasol i oruchwylio'r gwaith o ddatblygu ffrydiau gwaith i gefnogi'r prosiect.

Byddai unrhyw waith adeiladu a wneir yn cael ei reoli'n effeithiol mewn ymgynghoriad â'r ysgolion yn y cynigion hyn i sicrhau bod y cwricwlwm yn parhau i gael ei gyflwyno a bod safonau uchel o ran addysg a diogelwch yn cael eu cynnal.

Lle bynnag y bo'n bosibl, byddai gwaith yn digwydd yn ystod y gwyliau ysgol er mwyn lleihau unrhyw effaith bosib ar addysgu a dysgu. Mae gan ysgolion Caerdydd brosesau hirsefydlog ar gyfer cynllunio a chefnogi pontio rhwng lleoliadau.

Mae ysgolion presennol ac arfaethedig y disgybl yn gweithio gyda'r dysgwr a'i deulu, ac unrhyw arbenigwyr eraill a allai fod yn gysylltiedig, i sicrhau bod y plentyn neu'r person ifanc wedi'i baratoi'n dda ac yn profi llwyddiant. Bydd y broses hon yr un fath, p'un a yw'r dysgwr yn cael ei dderbyn i leoliad arbenigol sy'n bodoli eisoes neu leoliad sydd newydd agor.

Beth sy'n digwydd nesaf?

Dyddiadau Allweddol

Bydd y Cyngor yn casglu ac yn crynhoi'r adborth a ddaw o'r ymgynghoriad hwn. Bydd swyddogion y Cyngor wedyn yn adrodd hyn i Gabinet y Cyngor i roi gwybod i aelodau etholedig am farn rhanddeiliaid, ac i fwydo'r broses o wneud penderfyniadau. Bydd yr adroddiad ymgynghori ar gael i unrhyw un ei weld/lawrlwytho ar wefan y Cyngor. Cewch hefyd gopi trwy ddefnyddio'r manylion cyswllt yn y ddogfen hon.

Os yn dilyn yr ymgynghoriad y cytunir fod y cynigion yn mynd yn eu blaenau, mae nifer o gamau pellach y bydd yn rhaid i'r Cyngor eu cymryd cyn y gwneir penderfyniad terfynol.

Nodir y camau hyn yn Nhabl 22 isod:

Tabl 22: Camau yn y dyfodol (Gall yr amserlen hon newid)

Proses Statudol	Amserlen
Cyfnod Ymgynghori	09 Chwefror – 26 Mawrth 2026
Adroddiad ymgynghori i'w ystyried gan Gabinet y Cyngor a'i gyhoeddi ar wefan y Cyngor	Mai 2026
Dyddiad cychwyn a ddisgwyilir ar gyfer y Cyfnod Gwrthwynebu, ar ôl cyflwyno'r hysbysiad statudol (pan ellir gwneud gwrthwynebiadau ffurfiol)	Mehefin/Gorffennaf 2026
Dyddiad y disgwyilir i'r Cyfnod Gwrthwynebu ddod i ben	Gorffennaf 2026
Penderfyniad terfynol gan Gabinet y Cyngor	Medi 2026
Cyhoeddi'r adroddiad gwrthwynebiadau ar wefan y Cyngor ynghyd â hysbysiad o benderfyniad y Cabinet	Medi 2026

Cyfnod ymgynghori

Mae'r cyfnod ymgynghori ar gyfer y cynigion hyn yn dechrau ar 09 Chwefror ac yn dod i ben ar 26 Mawrth 2026.

Gweler tudalen 8 am ragor o fanylion am sut i ymateb a mynegi eich barn.

Bydd y Cyngor yn cyhoeddi adroddiad ymgynghori ar ei wefan. Rhaid cyhoeddi'r adroddiad o leiaf bythefnos cyn cyhoeddi hysbysiad statudol.

Gallwch ofyn hefyd am gopi caled o'r adroddiad.

Bydd yr adroddiad yn nodi'r materion a godwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori ac yn rhoi ymateb y Cyngor i'r materion hyn. Bydd yr adroddiad yn cynnwys barn Estyn am y cynigion ac unrhyw ymatebion ffurfiol a dderbyniwyd gan aelodau etholedig, Cyrff Llywodraethu ysgolion, penaethiaid ac unrhyw gyrrff cynrychioliadol. Bydd y pwyntiau a godir mewn ymatebion unigol yn cael eu crynhoi a'u hystyried ond heb eu cyhoeddi'n llawn.

Bydd Cabinet y Cyngor yn ystyried yr adroddiad ymgynghori ac yn penderfynu bwrw ymlaen â'r newidiadau a gynigir neu beidio.

Os yw'r Cabinet yn penderfynu bwrw ymlaen â'r newidiadau, rhaid i'r Cyngor gyhoeddi dogfen o'r enw 'hysbysiad statudol'. Datganiad swyddogol yw hwn sy'n dweud y bydd y newidiadau'n mynd rhagddynt.

Hysbysiad Statudol

Hysbysiad statudol yw'r cyhoeddiad swyddogol ar gynnig terfynol. Rhaid i Cabinet y Cyngor roi'r gymeradwyaeth i gyhoeddi hysbysiad statudol. Byddai hyn ond yn cael ei ystyried wedi i adroddiad ar yr holl ymatebion i'r ymgynghoriad ddod i law'r Cabinet. Mae hwn yn ofyniad cyfreithiol fel sydd wedi ei amlinellu yn y Cod Trefniadaeth Ysgolion 2018.

Byddai'r Cyngor yn cyhoeddi'r hysbysiad(au) statudol hwn ar ei wefan. Byddai hefyd yn rhoi copïau o'r hysbysiad(au) yn neu ger prif fynedfa'r ysgol(ion)/safle(oedd) y mae'r hysbysiad yn effeithio arnynt. Rhoddir copïau o'r hysbysiad i ysgolion yr effeithir arnynt hefyd, i'w dosbarthu i ddisgyblion, rhieni, gwarcheidwaid ac aelodau staff (gall yr ysgolion hefyd anfon yr hysbysiad drwy e-bost). Mae'r hysbysiad statudol yn nodi manylion y cynigion ac yn gofyn i unrhyw un sydd am wrthwynebu wneud hynny. Rhaid i wrthwynebiadau fod yn ysgrifenedig. Rhaid eu hanfon i'r Cyngor o fewn y dyddiadau a nodir ar yr hysbysiad.

Penderfynu ar y cynigion

Cabinet Cyngor Caerdydd fyddai'n penderfynu ar y cynnig. Mae hyn yn golygu y bydd yn gwneud y penderfyniad terfynol ynghylch a fydd y newidiadau yn mynd rhagddynt. Gall y Cabinet benderfynu cymeradwyo neu wrthod y cynigion, neu gymeradwyo'r cynigion â rhai newidiadau (addasiadau). Bydd y Cyngor yn ystyried unrhyw wrthwynebiad a ddaeth i law yn ystod y Cyfnod Gwrthwynebu wrth wneud ei benderfyniad.

Hysbysiad o'r Penderfyniad

Wedi penderfynu, byddai Cyngor Caerdydd yn rhoi gwybod i bawb y byddai'r cynnig yn effeithio arno beth oedd y penderfyniad hwnnw. Caiff ei gyhoeddi hefyd ar wefan y Cyngor.

Atodiad 1

Darpariaeth Ddysgu Ychwanegol yng Nghaerdydd

Darpariaeth Ddysgu Ychwanegol (DDdY) yw'r cymorth a roddir i blentyn neu berson ifanc ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) sy'n ychwanegol neu'n wahanol i'r hyn sydd ar gael yn gyffredinol i eraill o'r un oedran. Rhaid i'r ddarpariaeth gael ei chynnwys yng Nghynllun Datblygu Unigol (CDU) dysgwr. Yng Nghymru, gall DDdY a gynhelir gan Awdurdod Lleol fod o fewn y canlynol:

- Ysgolion prif ffrwd
- Canolfannau Adnoddau Arbenigol, neu
- Ysgolion arbennig

Darpariaeth ar gyfer dysgwyr mewn ysgolion prif ffrwd

Mae addysg gynhwysol mewn ysgolion prif ffrwd yn canolbwyntio ar greu amgylchedd lle gall pob dysgwr, waeth beth fo'u galluoedd, anghenion dysgu ychwanegol neu anableddau, ddysgu gyda'i gilydd.

Mae addysgu a dysgu o ansawdd da i ddysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) yn cynnwys sawl egwyddor ac arfer allweddol sy'n sicrhau bod pob dysgwr yn gallu cael mynediad i'r cwricwlwm a chyflawni eu potensial llawn.

Mae agweddau pwysig ar y ddarpariaeth hon yn cynnwys:

- Amgylchedd Cynhwysol:** Creu awyrgylch ystafell ddosbarth croesawgar a chefnogol lle mae pob dysgwr yn teimlo ei fod yn cael ei werthfawrogi a'i gynnwys. Mae hyn yn cynnwys hyrwyddo perthnasoedd cadarnhaol a pharch ymhlith dysgwyr a staff.
- Gwahaniaethu:** Addasu dulliau a deunyddiau addysgu i fodloni anghenion amrywiol dysgwyr. Gallai hyn gynnwys defnyddio cymhorthion gweledol, gweithgareddau ymarferol, ac amrywio cyflymder y cyfarwyddyd i addasu gwahanol arddulliau dysgu.
- Cymorth wedi'i Dargedu:** Cymorth ac ymyriadau wedi'u teilwra yn seiliedig ar anghenion penodol pob dysgwr. Gallai hyn gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach, neu adnoddau ychwanegol i helpu dysgwyr i lwyddo.
- Gwasanaethau Cymorth:** Gall ysgolion gynnig arbenigwyr i weithio gyda'r staff i sicrhau bod anghenion y dysgwyr yn cael eu bodloni a'u darparu gyda'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol fwyaf priodol; mae'r rhain yn cynnwys Seicoleg Addysgol, Timau Athrawon Arbenigol, Allgymorth Ysgol Arbennig a Chwrsela Seiliedig ar Ysgolion
- Cymorth Ymddygiad Cadarnhaol:** Gweithredu strategaethau i hyrwyddo ymddygiad cadarnhaol ac emosïynol, iechyd a lles, gan greu amgylchedd ystafell ddosbarth/ysgol gefnogol a chynhwysol.
- Defnyddio Technoleg Gynorthwyol:** Ymgorffori technoleg ac offer sy'n cynorthwyo dysgu a chyfathrebu, megis meddalwedd addasol, dyfeisiau cyfathrebu, ac offer arbenigol lle bo hynny'n briodol
- Cyllid dirprwyedig:** mae pob ysgol yn derbyn cyllideb Cymorth ADY fel rhan o'u cyllideb ysgol ddirprwyedig, i dalu costau staff ac adnoddau Ymyrraeth Gynnar a Darpariaeth Ddysgu Ychwanegol.

- (viii) **Partneriaethau ag iechyd:** ystod o drefniadau cydweithredol a chydweithredol gyda'r GIG i gefnogi adnabod ac ymyrryd yn gynnar
- (ix) **Dysgu proffesiynol:** Mae gan bob ysgol fynediad at ystod o gyfleoedd dysgu a datblygiad proffesiynol a ddarperir gan y Gwasanaeth Seicoleg Addysg, timau addysgu arbenigol a Thîm Statudol ADY, yn aml mewn cydweithrediad â gwasanaethau iechyd.

Darpariaeth ar gyfer dysgwyr mewn Canolfannau Adnoddau Arbenigol

Mae Canolfan Adnoddau Arbenigol (CAA) yn gyfleuster o fewn ysgol brif ffrwd sydd wedi'i gynllunio i gefnogi dysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) tra'n caniatáu iddynt integreiddio â'u cyfoedion lle bo hynny'n briodol ac yn addas.

Mae'r gyllideb a'r cyfrifoldeb am reoli'r canolfannau yn cael ei ddirprwyo i gorff llywodraethu'r ysgol brif ffrwd, ond mae'r awdurdod lleol yn rheoli derbyniadau. Mae gwasanaethau arbenigol awdurdodau lleol yn cydlynu ystod o hyfforddiant a dysgu proffesiynol ar gyfer staff y ganolfan adnoddau a chyrrff llywodraethu cymorth yn y broses o benodi a datblygu staff addysgu a chymorth arbenigol.

Mae nodweddion allweddol canolfan adnoddau arbenigol yng Nghaerdydd, yn ogystal â'r ddarpariaeth o fewn ystafell ddsbarth prif ffrwd, yn cynnwys:

- (i) **Gofod Pwrpasol:** Mae gan y ganolfan adnoddau ei hystafelloedd dosbarth a'i chyfleusterau ei hun yn yr ysgol prif ffrwd, gan ddarparu amgylchedd diogel a chefnogol i ddysgwyr ag ADY.
- (ii) **Staff cymwysedig, profiadol ac arbenigol:** Mae'r ganolfan wedi'i staffio gan athrawon a chynorthwyr addysgu sydd wedi'u hyfforddi i weithio gyda dysgwyr ag anabledau ac anawsterau dysgu amrywiol.
- (iii) **Gwasanaethau Therapiwtig:** Mae gan y ganolfan adnoddau fynediad at wasanaethau fel Seicoleg Addysgol, Timau Athrawon Arbenigol, Therapi Iaith a Therapi Galwedigaethol i gefnogi datblygiad cyfannol dysgwyr.
- (iv) **Maint Dosbarthiadau Bach a chymhareb uwch staff:dysgwyr:** Mae dosbarthiadau llai o faint a mwy o staffio yn caniatáu i ddysgwyr dderbyn cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, gwaith pâr, grŵp bach neu ddsbarth cyfan.
- (v) **Cynhwysiant mewn dysgu prif ffrwd:** Mae'r canolfannau awtistiaeth a'r canolfannau amhariad clyw yn canolbwyntio ar ddysgwyr ag anghenion dysgu prif ffrwd. Mae cymarebau staff : dysgwyr yn parhau i fod yn uchel, ond mae'r ffocws ar gefnogi cymaint o fynediad â phosibl i ddysgu prif ffrwd

Canolfannau Adnoddau Arbenigol yng Nghaerdydd

Mae'r Canolfannau Adnoddau Arbenigol presennol wedi'u nodi isod, gydag eglurhad o'r meini prawf derbyn ac ystod y ddarpariaeth.

Canolfannau Adnoddau Arbenigol Anghenion Dysgu Cymhleth	
Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> • Wedi asesu a nodi anghenion sy'n ymwneud ag anawsterau dysgu • Hanes o gyflawni cynnydd ar gyfradd arafach na'u cyfoedion • Anawsterau parhaus a hirdymor wrth gaffael sgiliau iaith, llythrennedd a rhifedd, sy'n effeithio ar fynediad i'r cwricwlwm • Anawsterau gyda sgiliau dysgu annibynnol sy'n rhwystr i ddysgu, fel gwrando a siarad, cwblhau gwaith ar eu pennau eu hunain a gofyn am help <p>Hefyd, gall dysgwyr fod ag un neu fwy o anghenion yn y meysydd canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lleferydd, iaith a chyfathrebu • anhawster dysgu penodol • anghenion corfforol, meddygol neu synhwyraidd • awtistiaeth 	<ul style="list-style-type: none"> • Amgylchedd tawel, dosbarth bach gyda chymhareb uwch o oedolion i ddysgwr sy'n darparu dull meithrin o ddysgu wedi'i bersonoli • Mae gan staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol o ddiwallu anghenion dysgwyr ag anawsterau dysgu neu anableddau • Cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddsbarth cyfan. • Dull amlsynhwyraidd gyda chwricwlwm gwahaniaethol iawn yn seiliedig ar gryfderau a diddordeb y disgybl • Mae gan staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol o ddiwallu anghenion dysgwyr ag anawsterau dysgu neu anableddau • Cymorth ac ymyriadau wedi'u targedu i ddysgwyr sydd ag anawsterau dysgu penodol, megis dyslecsia, dyscalcwlia a dyspracsia • Mynediad at gyngor arbenigol gan Seicolegydd Addysg, Athrawon Arbenigol, Therapyddion Lleferydd ac Iaith a Galwedigaethol o'r Awdurdod Lleol.

Ysgolion â Chanolfannau Adnoddau Arbenigol Anghenion Dysgu Cymhleth	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Gynradd Bryn Hafod	4-11	20
Ysgol Gynradd Greenway	4-11	20
Ysgol Gynradd Llanedern	4-11	20
Ysgol Gynradd Llanisien Fach	4-11	30
Ysgol Gynradd Marlborough	4-11	30
Ysgol Gynradd Moorland	4-11	20
Ysgol Gynradd Severn	4-11	20
Tŷ Calon, Ysgol Uwchradd yr Eglwys Newydd	11-19	100
Ysgol Uwchradd Willows	11-19	30
Ysgol Gynradd Windsor Clive	4-11	20
Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf (Cyfrwng Cymraeg)	11-19	30
Ysgol Gynradd Pwll Coch (Cyfrwng Cymraeg)	4-11	20

Canolfannau Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Cyfathrebu Cymdeithasol

Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> • Diagnosis o awtistiaeth neu ar y llwybr niwroddatblygiadol gyda'r prif rwystr o gyfathrebu a rhyngweithio. • Proffil gwybyddol sy'n dod o fewn yr ystod anawsterau dysgu cymedrol i uwch na'r cyfartaledd • Potensial uchel i ddysgu a llwyddo yn y brif ffrwd ond mae angen cefnogaeth sylweddol mewn cyfathrebu a dealltwriaeth gymdeithasol • Rhwystrau i ddysgu oherwydd anawsterau synhwyrdd/cyfathrebu cymdeithasol/rheoleiddio emosiynol sylweddol • Y gallu i gymryd rhan mewn rhai agweddau ar fywyd ysgol/dysgu yn yr ystafell ddosbarth <p>Yn ogystal, efallai bod rhai neu'r cyfan yn bresennol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heriau cyfathrebu cymdeithasol a rhyngweithio cymdeithasol • Ymddygiad ailadroddus a chyfyngol • Bod yn or neu'n dan sensitif i amgylchedd yr ysgol • Diddordebau neu hobiau sy'n gofyn am gryn ganolbwyntio • Gorbryder eithafol 	<ul style="list-style-type: none"> • Amgylchedd dosbarth bach gyda chymhareb oedolion i ddysgwyr uwch • Mae gan staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol ar gyfer cefnogi dysgwyr ag awtistiaeth / anawsterau cyfathrebu cymdeithasol • Cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddsbarth cyfan. • Gofod cyffro isel gydag amgylchedd strwythuredig iawn lle defnyddir strategaethau cymorth gweledol yn gyson ac wedi'u teilwra i anghenion y dysgwr • Cwricwlwm unigol, yn seiliedig ar gryfderau, anghenion a diddordebau pob dysgwr, ond sy'n parhau i fod yn cyd-fynd yn fras â'r cwricwlwm prif ffrwd gyda chyfleoedd ar gyfer integreiddio • Aseidiadau SCERTS a ddefnyddir i fonitro cynnydd a gosod targedau ar gyfer sgiliau cyfathrebu cymdeithasol a rheoleiddio emosiynol • Defnyddio PECS a symbolau gweledol i helpu i ddatblygu sgiliau cyfathrebu • Defnyddio strategaethau TEACCH fel gweithfannau strwythuredig • Mae dysgwyr yn cael eu cefnogi i adeiladu perthnasoedd, rheoli gorbryder, ac ymdopi â newidiadau gan ddefnyddio strategaethau wedi'u teilwra i'w proffiliau unigol • Mynediad i wersi prif ffrwd a grŵp cyfoedion ar gyfer gwersi, gwasanaethau, amseroedd egwyl, neu weithgareddau allgyrsiol, yn seiliedig ar eu parodrwydd a'u hanghenion. • Mae integreiddio yn cael ei gynllunio a'i gefnogi'n ofalus, gyda chyfathrebu rheolaidd rhwng timau staff a rhieni • Mynediad at gyngor arbenigol gan Seicolegydd Addysg, Athrawon Arbenigol, Therapyddion Lleferydd ac Iaith a Galwedigaethol o'r Awdurdod Lleol.

Ysgolion sydd â Chanolfannau Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Cyfathrebu Cymdeithasol	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Uwchradd Cantonian	11-19	30
Ysgol Uwchradd Cathays	11-19	50*
Ysgol Gynradd Coed Glas	4-11	20
Ysgol Uwchradd Llanisien	11-19	45
Ysgol Gynradd Pentre-baen	4-11	24
Ysgol Gynradd Springwood	4-11	28
Ysgol Esgob Llandaf (Canolfan Marion)	11-18	66
Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf (Cyfrwng Cymraeg)	11-19	30

*Ehangu graddol i 50 lle, wedi'i gapio dros dro ar 20 lle nes bod Ysgol Uwchradd Cathays newydd wedi'i gwblhau.

Canolfannau Adnoddau Arbenigol Iechyd a Lles Emosiynol

Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> Anghenion emosiynol ac ymddygiadol sylweddol; yn weithredol 2-3 blynedd y tu ôl i'w cyfoedion yn y maes hwn sy'n cael ei nodi fel rhwystr i'w dysgu Proffil gwybyddol sy'n dod o fewn yr ystod anawsterau dysgu cymedrol i uwch na'r cyfartaledd Potensial uchel i ddysgu a llwyddo yn y brif ffrwd ond angen cefnogaeth sylweddol gyda'u hiechyd a lles emosiynol. Potensial i ddychwelyd i'w hysgol prif ffrwd leol o fewn 1-2 flynedd Nid yw anawsterau ymlyniad gyda dysgwyr wedi dysgu gwneud perthynas ymddiriedol gydag oedolion neu i gysylltu'n briodol â phlant eraill Gall y math o ymddygiad amrywio o gyflwyniad awtistig sy'n cael ei dynnu'n ôl yn gymdeithasol / goddefol, i gydymffurfio yn agored i elyniaethus, ymosodol a herfeiddiol agored <p>Yn ogystal â hyn, gallant hefyd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cael anawsterau wrth ffurfio perthnasoedd Angen cymorth i reoleiddio eu hemosiynau Angen cymorth gyda rhyngweithio â chyfoedion Cael anawsterau sylweddol gyda threfniadau a disgwyliadau ysgol Dangos ymddygiadau sy'n effeithio'n negyddol ar eu cynnydd a/neu eraill 	<ul style="list-style-type: none"> Amgylchedd dosbarth bach, digyffro a strwythuredig gyda chymhareb oedolion i ddysgwyr uwch Mae gan staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad o ddull sy'n seiliedig ar drawma o gefnogi dysgwyr ag anghenion iechyd a lles emosiynol. Cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddsbarth cyfan. Mynediad at wersi prif ffrwd a rhyngweithio cymdeithasol â chyfoedion prif ffrwd Pecyn ailintegreiddio i gefnogi dychwelyd arfaethedig y plentyn i'w ysgol gartref ar sail amser llawn Mynediad at gyngor arbenigol gan Seicolegydd Addysg, Athrawon Arbenigol, Therapyddion Lleferydd ac Iaith a Galwedigaethol o'r Awdurdod Lleol.

Ysgol â Chanolfannau Adnoddau Iechyd a Lles Emosiynol	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Gynradd Baden Powell	7-11	8
Ysgol Uwchradd Gymunedol Gorllewin Caerdydd	11-18	20
Ysgol Gynradd y Tyllgoed	7-11	8
Ysgol Gynradd Lakeside	4-7	16
Ysgol Gynradd Springwood	4-7	8
Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr (Cyfrwng Cymraeg)	11-18	20

Canolfan Adnoddau Arbenigol Iaith a Lleferydd	
Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> • Anhawster lleferydd ac iaith sylweddol a phenodol • Proffil gwybyddol sy'n dod o fewn yr ystod anawsterau dysgu cymedrol i uwch na'r cyfartaledd • Potensial i ddychwelyd i'w hysgol prif ffrwd leol o fewn blwyddyn 	<ul style="list-style-type: none"> • Amgylchedd dosbarth bach, digyffro a strwythuredig gyda chymhareb oedolion i ddysgwyr uwch • Mae gan staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol o gefnogi dysgwyr ag anawsterau lleferydd ac iaith • Lleoliad hyblyg rhwng 2 – 9 tymor • Cwricwlwm prif ffrwd gwahaniaethol wedi'i deilwra i bob unigolyn • Ymyriadau lleferydd a/neu iaith penodol yn seiliedig ar anghenion unigol y plentyn ac wedi'u hymgorffori yn eu trefn ddyddiol • Ystod o strategaethau ac ymyriadau unigol a grŵp i ddatblygu sgiliau iaith derbyniol a mynegiannol a hwyluso datblygiad seiniau lleferydd a sgiliau ieithyddol • Gellir defnyddio strategaethau eraill megis Makaton, Mynegiant ag Ysgogiad, POPAT (rhaglen Hyfforddiant Ymwybyddiaeth Ffonolegol) a'r defnydd cyson o ddelweddau i gefnogi synau lleferydd wedi'u targedu a/neu ddealltwriaeth o iaith • Mynediad at gyngor arbenigol gan Seicolegydd Addysg, Athrawon Arbenigol, Therapyddion Lleferydd ac Iaith o'r Awdurdod Lleol • Cyswllt, cyngor ac arweiniad rhwng y Dosbarth Ymyrraeth Gynnar a'r ysgol gartref

Ysgolion â Chanolfan Adnoddau Arbenigol Iaith a Lleferydd	Ystod Oedran	Lleoedd
Ysgol Gynradd Fair oak	5-7	8**

**Nid yw lleoedd wedi'u 'dynodi' yn ffurfiol; mae dysgwyr yn mynychu dros dro ac yn aros ar gofrestr ysgol gartref.

Canolfan Adnoddau Arbenigol Amhariad Clyw	
Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> • Diagnosis meddygol o golled clyw cymedrol/ difrifol neu ddwys, sy'n cael ei nodi fel eu prif Angen Dysgu Ychwanegol • Peidio â chyrraedd eu potensial o fewn ysgol prif ffrwd/lleoliad blynyddoedd cynnar neu mae tystiolaeth bod y bwch cyrhaeddiad yn ehangu gyda'u cyfoedion • Gofyn am fynediad i amgylchedd iaith arwyddion i ddatblygu eu sgiliau cyfathrebu a chael mynediad i'r cwricwlwm e.e. BSL / SSE • Byddai'n elwa o fynediad at grŵp cyfoedion sy'n arwyddo Byddar a diwylliant Byddar <p>Gall hyn gynnwys un neu fwy o ganlyniad</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oedi sylweddol yn natblygiad iaith • Anhawster sylweddol gyda chael mynediad i'r cwricwlwm o fewn lleoliad prif ffrwd, er gwaethaf hyfforddiant, cefnogaeth, offer arbenigol ac addasiadau rhesymol <p>Yn ogystal, gall rhai dysgwyr gyflwyno angen dysgu eilaidd neu ychwanegol fel angen dysgu, angen emosiynol neu gorfforol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amgylchedd dosbarth bach gyda chymhareb oedolion i ddysgwyr uwch • Mae gan staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol ar gyfer cefnogi plant a phobl ifanc fyddar • Dull strwythuredig o gyflwyno a datblygu iaith • Technegau a dulliau a gynlluniwyd ar gyfer plant byddar h.y. Ffoneg weledol, hyfforddiant clywedol, rhaglenni gwrando • Amgylchedd acwstig gyda dyfeisiau gwrando priodol e.e. mewnblianiad cochlea, cymhorthion clyw, cymhorthion clyw radio, systemau maes sain • Gwahanol ddulliau o ddatblygu sgiliau iaith a chyfathrebu. Er enghraifft, bydd rhai yn defnyddio gwrando, siarad a darllen gwefusau • Mae'r ddarpariaeth yn hyblyg yn dibynnu ar anghenion disgyblion a gall gynnwys addysgu unigol, grŵp bach a phrif ffrwd. • Mae'r cwricwlwm yn cynnwys y cwricwlwm astudiaethau byddar a dysgu am fodolau rôl byddar. • Mae gan blant a phobl ifanc fyddar fynediad at grŵp cyfoedion byddar a mynediad dyddiol at staff arbenigol cymwysedig.

Ysgolion â Chanolfan Adnoddau Amhariad Clyw	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Gynradd Coed Glas	4-11	20
Ysgol Uwchradd Llanisien	11-18	20

Darpariaeth ar gyfer dysgwyr mewn ysgolion neu ganolfannau arbennig

Mae ysgolion arbennig yn darparu addysg a chymorth wedi'i deilwra i helpu dysgwyr ag ystod o anawsterau dysgu neu anableddau i gyflawni eu potensial llawn.

Mae nodweddion allweddol ysgol neu ganolfan arbennig yng Nghaerdydd, yn ogystal ag ysgol brif ffrwd, yn cynnwys:

- (i) **Darpariaeth Ddysgu Ychwanegol** Mae ysgolion arbennig yn creu cynlluniau dysgu wedi'u teilwra ar gyfer pob dysgwr, gan fynd i'r afael â'u hanghenion a'u nodau unigryw.
- (ii) **Staff cymwys, profiadol ac arbenigol:** Mae'r ysgolion hyn yn cyflogi athrawon, therapyddion a staff cymorth sydd wedi'u hyfforddi i weithio gyda dysgwyr ag anableddau amrywiol.
- (iii) **Cwricwlwm Addasol:** Mae'r cwricwlwm wedi'i addasu i ddarparu ar gyfer gwahanol arddulliau a galluoedd dysgu, gan sicrhau bod pob dysgwr yn gallu cael mynediad at y Cwricwlwm i Gymru.

(iv) Technoleg Gynorthwyol: Mae ysgolion arbennig yn defnyddio technoleg ac offer i gynorthwyo dysgu, megis dyfeisiau cyfathrebu, meddalwedd addasol, ac offer arbenigol.

(v) Maint Dosbarthiadau Bach a chymhareb uwch staff:dysgwyr: Mae maint dosbarthiadau llai a mwy o staffio yn caniatáu gwaith mwy unigol, pâr a grŵp bach wedi'i deilwra i gefnogi anghenion penodol pob dysgwr

(vi) Gwasanaethau Therapiwtig: Mae gan yr ysgolion arbennig fynediad at wasanaethau (yn aml ar y safle) fel Seicoleg Addysgol, Therapi Iaith a Therapi Galwedigaethol i gefnogi datblygiad cyfannol dysgwyr.

Ysgolion Arbennig Caerdydd

DS Mae tair o'r ysgolion arbennig - Woodlands, Riverbank a Meadowbank, yn cynnig lleoliad i fodloni mwy nag un maes angen: anghenion awtistiaeth / cyfathrebu cymdeithasol ac anghenion dysgu. Er eglurder mewn perthynas â meini prawf ac ystod y ddarpariaeth, rhestrir yr ysgolion hyn ddwywaith.

Ysgol neu ganolfan arbennig i ddysgwyr ag awtistiaeth/anawsterau cyfathrebu cymdeithasol

Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> • Oedi datblygiadol difrifol o 50-75% neu fwy, sy'n effeithio ar sgiliau bywyd fel toiled, bwyta ac yfed • Ar y Llwybr Niwro-Ddatblygiadol neu Ddiagnosis o Awtistiaeth • Lefelau sylw - byrlymus - parodrwydd i ddysgu wedi'u heffeithio • Datblygiad cymdeithasol wedi'i amharu'n sylweddol • Anhyblygrwydd o ran meddwl ymddygiad a chyfathrebu, gan rwystro'n ddifrifol ddysgu a gweithredu bob dydd • Ymddygiad/ dadreoleiddiad - Perygl i hunan / eraill- angen ei gadw'n ddiogel (bwyta gwrthrychau anfwytadwy, dringo ac ymddygiad cymryd risg, dim ymdeimlad o berygl) • Prosesu synhwyraidd sylweddol • Lefelau uchel o bryder sy'n debygol iawn o fod yn bresennol • Trawsnewidiadau a heriau newid 	<ul style="list-style-type: none"> • Amgylchedd dosbarth bach gyda chymhareb uchel i oedolion i ddysgwyr sy'n darparu amgylchedd meithringar gyda dysgu wedi'i bersonoli, cymorth therapi, datblygu sgiliau bywyd, a chysiau achrededig i baratoi dysgwyr ar gyfer oedolion ac annibyniaeth • Mae gan yr holl staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol o weithio gyda dysgwyr ag awtistiaeth neu anawsterau cyfathrebu cymdeithasol • Cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddsbarth cyfan. • Amgylchedd tawel, diogel a oedd yn dileu rhwystrau cyd-destun prysur, cymdeithasol heriol ysgol prif ffrwd • Addysgu, modelu ac ysgogi uniongyrchol systematig sy'n ofynnol ar gyfer datblygu sgiliau iaith/cyfathrebu mynegiannol (Systemau cyfathrebu estynnol ac amgen/dull cyfathrebu cyfan) • Rhaglen systematig i gefnogi dealltwriaeth o gyfathrebu geiriol a di-eiriau. • Gweithgareddau hynod strwythuredig i hyrwyddo sgiliau ar gyfer rhyngweithio ag oedolion neu gyfoedion • Asesiadau SCERTS a ddefnyddir i fonitro cynnydd a gosod targedau ar gyfer sgiliau cyfathrebu cymdeithasol a rheoleiddio emosynol • Defnyddio PECS a symbolau gweledol i helpu i ddatblygu sgiliau cyfathrebu • Defnyddio strategaethau TEACCH fel gweithfannau strwythuredig • Cydweithio â gweithwyr proffesiynol amrywiol, gan gynnwys seicolegwyr addysgol, gweithwyr iechyd proffesiynol, a gweithwyr cymdeithasol, i ddarparu dull cyfannol

Appropriate schools/centres	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Meadowbank	4-11	98
Ysgol Arbennig Riverbank	4-11	78***
Ysgol The Hollies	4-11	150
Ysgol Uwchradd Arbennig Woodlands	11-19	180***
The Marion Centre	11-19	66

***Bydd lleoedd dynodedig yn Ysgol Arbennig Riverbank ac Ysgol Uwchradd Woodlands yn cynyddu i 112 o leoedd a 240 o leoedd yn y drefn honno, ar ôl eu trosglwyddo i safle Campws y Tyllgoed yn 2026.

Ysgol arbennig i ddysgwyr ag Anghenion Dysgu Cymhleth	
Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> Oedi datblygiadol difrifol o 50-75%, gan arwain at gyraeddiadau sy'n llawer is na chyfoedion o'r un oed Hanes o gyflawni cynnydd ar gyfradd arafach na'u cyfoedion Anawsterau parhaus a hirdymor wrth gaffael sgiliau iaith, llythrennedd a rhifedd, sy'n effeithio ar fynediad i'r cwricwlwm Ystod o anawsterau cysylltiedig, yn enwedig mewn datblygiad lleferydd ac iaith ac mewn datblygiad cymdeithasol/emosiynol, dadreoleiddiad synhwyraidd a llythrennedd emosiynol cyfyngedig. Anhawster sylweddol yn dilyn arferion a disgwyliadau ystafell ddosbarth Methu cael mynediad at y cwricwlwm neu amgylchedd prif ffrwd <p>Gall rhai neu'r holl ffactorau canlynol fod yn bresennol:</p> <ul style="list-style-type: none"> Anawsterau corfforol a meddygol Oedi mewn cyfathrebu cymdeithasol / sgiliau chwarae (cymryd tro / rhannu) Ymddygiadau anrhagweladwy / anhyblyg a all arwain at ymddygiadau tarfu sylweddol / ymosodol / gwrthwynebol / cymryd risg Lefelau Gorbryder Uchel 	<ul style="list-style-type: none"> Amgylchedd dosbarth bach, digyffro, diogel gyda chymhareb uchel i oedolion i ddysgwyr sy'n darparu amgylchedd meithringar sy'n datblygu sgiliau bywyd, a chysiau achrededig i baratoi dysgwyr ar gyfer oedolion ac annibyniaeth Mae gan yr holl staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol o gefnogi dysgwyr ag anawsterau dysgu ac anabledau Cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddosbarth cyfan. Cwricwlwm pwrpasol a gwahaniaethol iawn wedi'i deilwra i ddysgu wedi'i bersonoli sy'n ysbrydoli dysgwyr i gyflawni Rhaglen systematig i gefnogi dealltwriaeth o gyfathrebu geiriol a di-eiriau Cymorth ac ymyriadau wedi'u targedu ar gyfer anawsterau dysgu penodol, fel dyslecsia, dyscalculia a dyspraxia, a all effeithio ar ddysgu Cydweithio â gweithwyr proffesiynol amrywiol, gan gynnwys seicolegwyr addysgol, gweithwyr iechyd proffesiynol, a gweithwyr cymdeithasol, i ddarparu dull cyfannol

Ysgolion priodol	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Meadowbank	4-11	98
Ysgol Riverbank	4-11	78***
Ysgol Woodlands	11-19	180***

***Bydd lleoedd dynodedig yn Ysgol Arbennig Riverbank ac Ysgol Uwchradd Woodlands yn cynyddu i 112 o leoedd a 240 o leoedd yn y drefn honno, ar ôl eu trosglwyddo i safle Campws y Tyllgoed yn 2026.

Ysgol arbennig ar gyfer dysgwyr ag Anghenion Dysgu Dwys a Lluosog neu Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol

Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> Anableddau dysgu difrifol, dwys a lluosog, gan gynnwys anghenion meddygol, awtistiaeth a synhwyrdd Oedi datblygiadol dwfn o 75% + gydag anghenion gwybyddiaeth a dysgu difrifol Anawsterau synhwyrdd, cyfathrebu neu iechyd meddwl sylweddol Gallu di-eiriau a chyfyngedig i gyfathrebu angen Ymddygiad/ dadreoleiddiad - Perygl i hunan / eraill- angen ei gadw'n ddiogel (bwyta gwrthrychau anfwytadwy, dringo ac ymddygiad cymryd risg, dim ymdeimlad o berygl Dibynnu ar eraill ar gyfer yr holl neu'r rhan fwyaf o anghenion gofal sylfaenol fel bwydo, yfed, newid osgo. Trawsnewidiadau a heriau newid <p>Yn ogystal, efallai y bydd gan rai dysgwyr</p> <ul style="list-style-type: none"> Anghenion gofal iechyd cymhleth sy'n gofyn am therapi a gofal nyrsio trwy gydol y diwrnod ysgol. 	<ul style="list-style-type: none"> Amgylchedd dosbarth bach gyda chymhareb uchel i oedolion i ddysgwyr sy'n darparu amgylchedd meithringar gyda dysgu wedi'i bersonoli, cymorth therapi, datblygu sgiliau bywyd, a chysiau achrededig i baratoi dysgwyr ar gyfer oedolion ac annibyniaeth Mae gan yr holl staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol Cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddsbarth cyfan. Ymagwedd gyfannol at ddatblygiad plant a phobl ifanc sy'n cefnogi'r datblygiad cymdeithasol ac emosiynol a'r sgiliau swyddogaethol sydd eu hangen ar bobl ifanc i gefnogi annibyniaeth mewn bywyd bob dydd Rhaglenni dysgu wedi'u personoli wedi'u hadeiladu ar gryfderau a datblygu sgiliau gydol oes; nid yw llawer yn gallu manteisio eto ar ddysgu pynciau penodol. Amgylchedd tawel, diogel sy'n addas i ddysgwyr nad ydynt yn gallu ymdopi â chyd-destun prysur, cymdeithasol heriol ysgol brif ffrwd Rhaglen systematig i gefnogi dealltwriaeth o gyfathrebu geiriol a di-eiriau. Mae addysgu yn aml-synhwyrdd gyda ffurfiau amgen ac estynedig o gyfathrebu a ddefnyddir yn rheolaidd gydol y dydd. Gweithgareddau hynod strwythuredig i hyrwyddo sgiliau ar gyfer rhyngweithio ag oedolion neu gyfoedion Ysgogiad cyffyrddol a synhwyrdd dwys Cydweithio â gweithwyr proffesiynol amrywiol, gan gynnwys seicolegwyr addysgol, gweithwyr iechyd proffesiynol, a gweithwyr cymdeithasol, i ddarparu dull cyfannol <p>Yn ogystal, efallai y bydd angen y ddarpariaeth ganlynol ar rai dysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> Therapiau a gofal nyrsio trwy gydol y diwrnod ysgol. Offer symudedd helaeth fel cadair olwyn, fframiau sefyll, codi ac ati. Offer arbenigol fel systemau cyfathrebu estynnol, amgylcheddau synhwyrdd, pwll hydrotherapi

Ysgolion priodol	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Tŷ Gwyn	3-19	240

Ysgol arbennig i ddysgwyr ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol

Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> Anghenion cymdeithasol, emosiynol neu iechyd meddwl difrifol a pharhaus, a fynegir yn aml trwy ymddygiadau heriol neu gymryd risg sy'n rhwystro dysgu ac yn cyfyngu ar gynnydd academaidd. Methu â chael mynediad at ddysgu mewn amgylchedd prif ffrwd, heb risg o niwed i'ch hun neu eraill, er gwaethaf cefnogaeth barhaus a phriodol. Ymddygiadau peryglus sy'n cymryd risg gan gynnwys llinellau cyffuriau, camddefnyddio cyffuriau, dianc parhaus, hunan-niweidio, defnyddio arfau ac ati 	<ul style="list-style-type: none"> Amgylchedd dosbarth bach gyda chymhareb uchel o oedolion i ddysgwyr sy'n darparu amgylchedd meithrin gyda dysgu wedi'i bersonoli Amgylchedd diogel a strwythuredig wedi'i deilwra i anghenion proffil dysgwr a DDdY a bennir yn eu CDU Cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddsbarth cyfan. Strategaethau wedi'u targedu, ymyriadau, ac amgylchedd meithrin i feithrin gwytnwch a chynnydd academaidd Dull sy'n canolbwyntio ar ddeall y rhesymau y tu ôl i ymddygiadau heriol ac addysgu sgiliau newydd i'w disodli Sgiliau cymdeithasol, megis cyfathrebu, cydweithredu, a datrys gwrthdaro, trwy foddelu, chwarae rôl, ac adborth Strategaethau ac ymyriadau hunanreoleiddio Arferion Adferol sy'n canolbwyntio ar atgyweirio niwed ac adfer perthnasoedd Cydweithio â gweithwyr proffesiynol amrywiol, gan gynnwys seicolegwyr addysgol, seicolegwyr, a gweithwyr cymdeithasol, i ddarparu dull cyfannol

Ysgolion priodol	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Cynefin	7-11	42****
Ysgol Greenhill	11-19	64

****Bydd nifer y lleoedd dynodedig yn Ysgol Cynefin yn cynyddu i 72 o leoedd, ar ôl eu trosglwyddo i safleoedd y Tyllgoed a Llanrhymni yn 2026.

Mae'r holl ddarpariaeth yng Nghaerdydd yn cynnwys:

- (i) **Asesiad Parhaus:** Asesu cynnydd dysgwyr yn rheolaidd ac addasu cyfarwyddyd yn ôl yr angen. Mae hyn yn helpu i nodi meysydd lle gallai fod angen cymorth ychwanegol ar ddysgwyr ac yn sicrhau bod strategaethau addysgu yn effeithiol.
- (ii) **Datblygiad Proffesiynol:** Darparu hyfforddiant a chefnogaeth barhaus i athrawon a staff i sicrhau bod ganddynt y sgiliau a'r wybodaeth i gefnogi dysgwyr gydag ADY yn effeithiol.
- (iii) **Cynnwys Rhieni:** Annog cyfranogiad gweithredol gan rieni a gofalmwyr yn addysg eu plentyn. Mae'r cydweithrediad hwn yn helpu i greu amgylchedd dysgu cyson a chefnogol yn yr ysgol ac yn y cartref.